

ΠΑΝΗΓΥΡΙΣΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
ΤΑΧ. ΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΕΜΠ
ΚΡΥΩΝΕΡΙΟΥ

ΕΛΤΑ
Hellenic Post
ΚΩΔ. ΕΝΤΥΠΟΥ: 6427

Ο ΦΑΡΟΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
Ιανουάριος-Φεβρουάριος-Μάρτιος 2012
Τεύχος 41ο

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Στόχος όλων μας είναι να ενημερώνουμε και να εμπλουτίζουμε τις γνώσεις μας γύρω από το παρελθόν και το σύγχρονο πολιτιστικό γίγνεσθαι της Αλεξανδρούπολης αλλά και της ευρύτερης περιοχής.

“Ο ΦΑΡΟΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ” επιζητεί τις συνεργασίες των αναγνωστών και τις θεωρεί απαραίτητες και χρήσιμες. Όλα τα αποστελλόμενα κείμενα λουπόν πρέπει να αναφέρονται σ’ αυτά τα γεγονότα και κυρίως στο ιστορικό και ανεξερεύνητο παρελθόν της Αλεξανδρούπολης. Οι φίλοι αναγνώστες θα πρέπει να αποφεύγουν τις αναφορές σε περιστατικά και βιώματα καθαρά προσωπικά, εκτός εάν αυτά εγγίζουν γεγονότα και καταστάσεις γενικού πολιτιστικού ενδιαφέροντος.

Η Σ.Ε. θα έχει την ευχέρεια να επιλέγει την αποστελλόμενη ώλη και να κρίνει με αμερόληπτη διακριτικότητα ποια θα είναι κατάλληλα για δημοσίευση. Παρακαλούνται οι αναγνώστες που στέλνουν εργασίες προς δημοσίευση να επισυνάπτουν φωτογραφικό υλικό με σχετικές λεζάντες. Οι φωτογραφίες να είναι φωτογραφικά αντίγραφα και όχι φωτοτυπίες. Φωτογραφίες και κείμενα δεν επιστρέφονται.

Οι συνεργασίες παρακαλούμε να αποστέλλονται στην εξής διεύθυνση: **Κράτης Ποιμενίδης, Κερκύρας 65 - Κυψέλη, Τ.Κ. 113 62 Αθήνα.**

Όσοι ενδιαφέρονται να ενημερώνουν τους αναγνώστες του περιοδικού για εκδόσεις βιβλίων ή περιοδικών τους, παρακαλούμε να αποστέλλουν αντίτυπο στη διεύθυνση: **Αλεξάνδρα Μποτονάκη, Θεμιστοκλέους 33, Τ.Κ. 154 51 Νέο Ψυχικό - Αθήνα, fax: 210 6753216.**

Επειδή πιστεύουμε ότι διακαής πόθος όλων μας είναι η έκδοση του παρόντος περιοδικού να διαρκέσει πολλά χρόνια και σταδιακά να επιτυγχάνεται η θελτίωσή του με αύξηση σελίδων και προσθήκη χρωμάτων, παρακαλούμε να συμβάλετε στην προσπάθειά μας με οικονομική ενίσχυση. Μπορείτε λουπόν να ενισχύσετε οικονομικά την έκδοση του περιοδικού με δύο τρόπους:

- α) Ως δωρεά ή χορηγία
- β) Ως προσφορά για κοινωνικούς λόγους

Και στις δύο περιπτώσεις μπορείτε να καταθέσετε το ανάλογο ποσό στο λογαριασμό μας:

0026-0251-56-0100338892 στην ΤΡΑΠΕΖΑ EFG EUROBANK - ERGASIAS, αναγγέλλοντας τηλεφωνικώς την κατάθεση στο τηλέφωνο 210 600 48 55 ή να στείλετε ταχυδρομική επιταγή στο όνομα του ταμία **Παναγιώτη Τσιακίρη, Επτανήσου 7 - 153 41 Αγία Παρασκευή Αττικής και όχι στον τίτλο του περιοδικού. Η αναγραφή ως δικαιούχου του τίτλου “Ο Φάρος της Αλεξανδρούπολης” καθιστά πολύ δύσκολη την είσπραξη, διότι το περιοδικό δεν είναι νομικό πρόσωπο.**

Για τους αποδέκτες του εξωτερικού ο αριθ. λογ/σμού είναι: **GR5702602510000560100338892**

BIC: EFG BGRAAXXX

Ο ΦΑΡΟΣ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΕΥΧΟΣ 41

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2012

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Πολιτιστικός και Ψυχαγωγικός Σύλλογος Αλεξανδρούπολιτών Αττικής.

Συγγρού 137 & Αιγαίου Τ.Κ. 171 21 Νέα Σμύρνη
5ος όροφος, Τηλ. 210 3215354

ΕΚΔΟΤΗΣ: Παν. Παρασκευόπουλος Πρόεδρος

Ομηρίδου 82-84

185 37 Πειραιάς

Τηλ. 210 4181762

Υπεύθυνος κατά νόμον:

Παν. Παρασκευόπουλος Πρόεδρος Συλλόγου

Επιμέλεια ύλης: Αλεξάνδρα Μποτονάκη

Τηλ. 210 6723649 Fax: 210 6753216

Το κύριο άρθρο και όσα κείμενα είναι ανυπόγραφα απηχούν τις απόψεις της Σ.Ε.

Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις του συγγραφέα.

Τιμή τεύχους 0,01 €

Κωδικός 6427

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Μαρία Μπουζάλα

Δράμας 13Α - Αγ. Δημήτριος 173 43

Τηλ./Fax: 210 9734630

e-mail: bouzala@otenet.gr

omilosalphaomega@gmail.com

Τη Συντακτική Επιτροπή αποτελούν το Δ.Σ. του Συλλόγου:

Παρασκευόπουλος Παναγιώτης, Ποιμενίδης Κράτης, Κοντογιώργης Απόστολος, Κουκουρίου-

Ραχούλη Στρατούλα, Τσιακίρης Παναγιώτης, Καραμανίδου-Μίχου Γεωργία, Μποτονάκη Αλεξάνδρα, Γεωργίου Γρηγόρης, Γιασεμάκης Θεόδωρος.

Διορθώσεις: Ελευθερία Δασουλτζή-Μανή, Αλεξάνδρα Μποτονάκη και Κράτης Ποιμενίδης

Εξώφυλλο:

Από γερμανική λαϊκή γκραβούρα με θέμα την «**Διήμερη ηρωική μάχη 97 Ελλήνων εναντίον 1.500 Τούρκων στη μονή Σλατίνας της Βλαχίας, Ιούλιος 1821**» (Ι.Ε.Ε. Εκδοτική Αθηνών, τ. ΙΒ')

Καλλιτεχνική σύνθεση:

Απόστολος Μπουζάλας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ.

Γεώργιος Ι. Μηνόπουλος: Αλέξανδρος Υψηλάντης και η συμβολή του στην επιτυχία της Επανάστασης του 1821	4
Αλεξάνδρα Μποτονάκη: Θράκη - Θράκες - Εξελληνισμός των Θρακών (ΜΕΡΟΣ Β')	7
Κράτης Ποιμενίδης: Ο Γιουζέπ Τσιφουτίδης Γεώργιος, Χρυσούλα Θεολογίδου: Διακρίσεις Νέων	11
Ζαφείρης Αλεξιάδης: Το πρωινό της Κυριακής στην Αλεξανδρούπολη	14
Γιώργος Χατζηανδρέου: Καθηγητολόγιον	16
Ελευθερία Δασούλτζη-Μανή: Γεωργούσης Θεόδωρος, Θύμησες από έναν αγαπημένο καθηγητή μας	17
ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ	18
Παναγιώτης Παρασκευόπουλος: Εκδήλωση προς τιμή του πρώην Δημάρχου Αλεξανδρούπολης κ. Νικολάου Κουκουράβα	19
Παναγιώτης Παρασκευόπουλος: Η κοπή της βασιλόπιτας	20
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ... ΣΤΟΥΣ ΧΟΡΗΓΟΥΣ ΜΑΣ	22
Παναγιώτης Παρασκευόπουλος: Κοπή βασιλόπιτας του Συλλόγου Αρχαιοφίλων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς Ν. Έβρου	24
Γρηγόρης Γεωργίου: Ο ετήσιος χορός του Συλλόγου μας	26
Σταύρος Παπαθανάκης: Η Πλωτινόπολη αποκαλύπτει τους θηραυρούς της (ΜΕΡΟΣ Β')	28
Βούλα Μπολιάκη: «Μέριμνα Αλεξανδρούπολης»	30
Φωτεινή Τοζακίδης: Η Μετά μορφή Εποχή-Φάση Πνευματικής Εξέλιξης της Σύνης Αναστασιάδη	32
Κράτης Ποιμενίδης, Λευτέρης Β. Τζόκας, Αλεξάνδρα Μποτονάκη: ΣΤΗΛΗ ΒΙΒΛΙΩΝ	34
Γιώργος Χατζηανδρέου: Νάρκες και θύματα (ΜΕΡΟΣ Α')	37
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ	37
Γιώργος Ψύλλας: Ο Μιχαλάκης μας	38
ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΙΕΣ	39
Άρτεμις Τουφεκή-Ξενιτίδης, Φώτης Κεθρεκίδης: Το μπακάλικο της Κεθρεκίδαινας	40
Βασιλική Γκιούρδα: Το μπακάλικο της Κορίννας	41
Ανέστης Νικολαΐδης: Το ημερολόγιο του «ΠΑΝΑΓΙΑ»	42
Χρύσα Φανφάνη-Στούρα: Βυζαντινές ξεριζωμένες αρχόντισσες - κυράδες	44
Στρατούλα Κουκουρίκου: Συνταγές	47
Υθόννη Δαΐδου: Επιλογές από τον Τύπο της Αλεξανδρούπολης	48
Παναγιώτης Τσιακίρης: Μνήμες και πρόσωπα	50
Σκίτσα: Γρηγόρης Γεωργίου, Γιώργος Χατζηανδρέου	

Αγαπητοί συμπατριώτες και συμπατριώτισσες,

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ! ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ!

Αλήθεια!... Πόσο γρήγορα κυλάει ο χρόνος. Πότε ήταν που πραγματοποίησαμε την όμορφη διήμερη εκδρομή μας το Νοέμβριο το 2011 στο Καρπενήσι, πότε γιορτάσαμε τις μεγάλες θρησκευτικές μας εορτές του Δωδεκαπέμπτου (Χριστούγεννα - Πρωτοχρονιά - Θεοφάνεια), πότε πραγματοποίησαμε την κοπή της βασιλόπιτάς μας με τη βράβευση των παιδιών μας που εισήχθησαν ή απεφοίτησαν από Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι., πότε χορέψαμε στο φιλόξενο χώρο του "KING GEORGE", πότε πέρασε η Σαρακοστή με τους κατανυκτικούς Χαιρετισμούς κάθε Παρασκευή και νάσου ήλθε και το Πάσχα με κυρίαρχα γεγονότα τη Σταύρωση και την Ανάσταση του Κυρίου.

Η εκδρομή που προγραμματίζαμε για Φεβρουάριο ή Μάρτιο, δυστυχώς δεν πραγματοποιήθηκε. Ευελπιστούμε ότι μετά τη διενέργεια των Εθνικών Εκλογών θα καταφέρουμε να πραγματοποιήσουμε μια απολαυστική εκδρομή.

Και αυτό το τεύχος περιλαμβάνει ποικίλη ύλη: ιστορικά θέματα που έχουν σχέση με την ιδιαίτερη πατρίδα μας, ιστορικά γεγονότα και πρόσωπα που αναφέρονται στην Εθνική Παλιγγενεσία της 25ης Μαρτίου, ρεπορτάζ από την κοπή της βασιλόπιτας και της επίσιας χορευτερίδας μας, με πλούσιο φωτογραφικό υλικό, σελίδες από τη Αλεξανδρούπολη του χθες απλά και σημαντικά πολιτιστικά γεγονότα του σήμερα που έχειώρισαν στη ζωή της πόλης μας απλά και της γύρω περιοχής και για τα οποία μας ενημερώνουν οι καλοί μας συνεργάτες· και φυσικά τις διάφορες μόνιμες συνεργασίες απλά και άλλες ενδιαφέρουσες σελίδες.

Η Πανθρακική Ομοσπονδία προετοιμάζεται για να γιορτάσουμε όλοι οι Θρακιώτες την 92η επέτειο των "Ελευθεριών". Θα σας ενημερώσουμε εγκαίρως για τις ακριβείς πημερομηνίες και το σχετικό πρόγραμμα των εκδηλώσεων.

Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να σας υπενθυμίσουμε ότι στο 38ο τεύχος του περιοδικού μας συμπεριλαμβάνεται, ως ένθετο, κατάλογος των Μουσείων της περιοχής μας. Όσοι, συνεπώς, επισκεφθείτε στις καλοκαιρινές σας διακοπές την ιδιαίτερη πατρίδα μας να το έχετε μαζί σας για να αντιλήσετε πολύτιμες πληροφορίες για τα Μουσεία που θα θελήσετε να επισκεφθείτε.

Κλείνοντας σας στέλνουμε εγκάρδιες αναστάσιμες ευχές και σας ευχόμαστε από βάθους καρδίας να απολαύσετε με υγεία και χαρά την Άνοιξη.

Με φιλικούς χαιρετισμούς

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

ο Πρόεδρος

Παναγιώτης Ορ. Παρασκευόπουλος

ΕΠΕΤΕΙΑΚΑ

Αλέξανδρος Υψηλάντης και η συμβολή του στην επιτυχία της Επανάστασης του 1821

*Γράφει ο Γεώργιος Ι. Μηνόπουλος**

Το Ελληνικό Έθνος έχει ιστορία μερικών χιλιάδων χρόνων με πολλούς και μεγάλους ιστορικούς σταθμούς και μεγάλη προσφορά στην Παγκόσμια ιστορία. Η Ελληνική Επανάσταση όμως, αγώνας των Ελλήνων, επικός και απελευθερωτικός συγχρόνως, είναι το μεγαλύτερο γεγονός της νεότερης Ελληνικής Ιστορίας, καθώς επέτυχε την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους και συνεπώς την παρουσία της Ελλάδας στον πολιτικό χάρτη του κόσμου, ύστερα από έκλεψη αιώνων. Εξάλλου είναι σπουδαίο πολιτικό γεγονός για τα Βαλκάνια και την Ευρώπη, καθώς η τελική της επικράτηση ήταν περιφανής νίκη της ελευθερίας αλλά και της «αρχής των Εθνοτήτων», ενάντια μάλιστα στη θέληση της Ιεράς Συμμαχίας των πέντε Μεγάλων Δυνάμεων της εποχής εκείνης.

Η περιφανής αυτή νίκη απ' όλους αναγνωρίζεται ως μια συνολική προσπάθεια όλων των Ελλήνων, των ραγιάδων της οθωμανικής αυτοκρατορίας και των Ελλήνων της διασποράς στις πολιτισμένες χώρες της Ευρώπης. Τα κύρια πολεμικά γεγονότα έγιναν στη Νότια Ελλάδα που τελικά απελευθερώθηκε και απετέλεσε τον πυρήνα του Ελληνικού Κράτους· η έναρξη όμως της Επανάστασης έγινε στην άλλη άκρη της βαλκανικής, στη Μολδαβία και τη Βλαχία.

Στον αμύητο που δεν γνωρίζει τις γεωφυσικές και κυρίως τις κοινωνικές, στρατιωτικές και πολιτικές καταστάσεις της εποχής εκείνης, γεννώνται πολλά ερωτήματα, όχι μόνον αν ήταν σωστός ο τόπος έναρξης της επανάστασης, αλλά μήπως ήταν απλά ένα ρομαντικό ή και τελείως εξωπραγματικό σχέδιο, καταδικασμένο εξαρχής σε αποτυχία. Και ακόμη, ποιος ήταν ο ρόλος του Αλέξανδρου Υψηλάντη στην εξέγερση του Έθνους; Ήταν αρχηγικός, δηλαδή πολιτικός, στρατιωτικός και εν τέλει επαναστατικός ή απλά ήταν μια ουτοπία;

Τα παραπάνω ερωτήματα δεν είναι καινούρια. Στο παρελθόν απασχόλησαν πολλούς, σήμερα όμως, ύστερα από την απόσταση των πολλών χρόνων που μας χωρίζουν από τα γεγονότα εκείνης της εποχής, κυρίως ύστερα από τη νέα κατάσταση πραγμάτων που υπάρχει στη βαλκανική και την εγγύς Ανατολή, ίσως είναι ευκαιρία να προβούμε σε νέα απότιμησή τους.

Ypsilanti

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης ήταν γόνος της μεγάλης φαναριώτικης οικογένειας των Υψηλάντηδων, της οποίας οι ρίζες χάνονται στην αυτοκρατορία της Τραπεζούντος. Γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη και ανατράφηκε μέσα σε ένα οικογενειακό περιβάλλον έντονα πατριωτικό και υψηλά καλλιεργημένο, το οποίο πρωταγωνίστησε στα πολιτικά πράγματα της εποχής, αφού τόσο ο πατέρας του **Κωνσταντίνος** όσο και ο παππούς του **Αλέξανδρος** διετέλεσαν **δραγουμάνοι** (διερμηνείς) της Υψηλής Πύλης και ηγεμόνες τόσο της Μολδαβίας όσο

* Ο κ. Γεώργιος Ι. Μηνόπουλος είναι Ομότιμος Καθηγητής Ιατρικής Σχολής Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

και της Βλαχίας, με πολλές και μεγάλες υπηρεσίες στο υπόδουλο ελληνικό γένος. Ο ίδιος, νέος, έγινε δεκτός στο σώμα των Βασιλικών ακολούθων στην Πετρούπολη και διακρίθηκε τόσο στην κοινωνία της πρωτεύουσας της Ρωσίας όσο και στις μάχες εναντίον του Μεγάλου Ναπολέοντα, σε μια από τις οποίες απώλεσε το δεξί του άνω άκρο. Όπως πάλι χαρακτηριστικά γράφει ο ιστορικός Φιλήμων για τον Υψηλάντη «έκτοτε διέκρινον τούτον χαρακτήρα σοβαρός, βλέμμα ηρωικόν και πειστική ευγλωττία».

Τα προσόντα του κέρδισαν την εκτίμηση του Τσάρου Αλεξάνδρου και το 1817, σε ηλικία μόλις 25 ετών, έγινε υποστράτηγος και έλαβε την εμπιστευτική θέση του υπασπιστή του αυτοκράτορα.

Όλοι όμως οι τίτλοι και η εκτίμηση των αρχόντων και του κόσμου προς το πρόσωπό του καθόλου δεν τον απέτρεψαν από την αφοσίωσή του προς την πατρίδα και το υψηλό αίσθημα χρέους που έτρεφε προς αυτήν. Θεωρούσε τον εαυτό του στρατευμένο στην υπηρεσία της υψηλής αποστολής –την απελευθέρωση των Ελλήνων, με την πρώτη κατάλληλη ευκαιρία.

Η ευκαιρία τού δόθηκε όταν του προσφέρθηκε η αρχηγία της φιλικής Εταιρείας το Μάρτιο του 1820. Δείχνοντας πολιτική ωριμότητα συμβουλεύθηκε πρώτα τον Καποδιστρια, υπουργό Εξωτερικών του Τσάρου από τον οποίο ενθαρρύνθηκε στην ανάληψη των καθηκόντων του, αφού πρώτα έγιναν δεκτοί οι όροι τους οποίους έθεσε. Ζήτησε ουσιαστικές και πλήρεις αρμοδιότητες ως ανώτατος αρχηγός, δείχνοντας έτσι ηγετικά προσόντα.

Πράγματι ο Άλεξανδρος Υψηλάντης παρουσιάζεται να είναι το πιο κατάλληλο πρόσωπο για την ανάληψη της Αρχηγίας της Επανάστασης. Γόνος μεγάλης ελληνικής οικογένειας, πρύγκιπας, με οικογενειακές ρίζες που χάνονται μέσα στη μακραίωνη ιστορία του ελληνικού έθνους, με ηγετικά προσόντα, πολιτική ευελιξία, στρατιωτική εμπειρία, αίσθημα χρέους και υψηλό φρόνημα ήταν ο πλέον κατάλληλος για **Αρχηγός** στον αγώνα του Γένους.

Με την ανάληψη της **Αρχηγίας** ξεπεράστηκε γρήγορα η κρίση εμπιστοσύνης για την άγνωστη «**Αρχή**» της Φιλικής Εταιρείας. Ξεπέραστηκαν οι αμφιβολίες, σταμάτησαν οι έριδες και οι τάσεις απειθαρχίας, αυξήθηκε το ηθικό και ο ενθουσιασμός των στελεχών και μυήθηκαν μέσα σε ένα χρόνο πολλά και σημαντικά στελέχη που μέχρι τότε τηρούσαν επιφυλακτική στάση.

Η γρήγορη αυτή εξέλιξη της Φιλικής Επαρείας, ή ανδρωση και η γιγάντωσή της, ήταν η πρώτη και πολύ σπουδαία υπηρεσία του Υψηλάντη στην προσπάθεια του έθνους για την απελευθέρωσή του.

Στη συνέχεια ο Υψηλάντης επεξεργάσθηκε εξαρχής και τελικά ενέκρινε το αποκαλούμενο «**Σχέδιον Γενικόν**» της Επανάστασης που είχαν συντάξει το Μάιο του 1820.

στο Βουκουρέστι ο Παπαφλέσσας και ο Λεβέντης. Το σχέδιο αυτό, στα κυριότερα σημεία του, προέβλεπε:

α) Να επιδιωχθεί η ταυτόχρονη εξέγερση των Σέρβων και Μαυροβουνίων, οι οποίοι ήδη από το 1815 είχαν δείξει τις επαναστατικές διαθέσεις, β) να εκδηλωθεί επανάσταση στη Μολδοβλαχία με τον Γεωργάκη Ολύμπιο, εμπειροπόλεμο από τη συμμετοχή του, τα προηγούμενα χρόνια, στην Επανάσταση της Σερβίας· συγχρόνως αυτός να συνεργασθεί με τον Θεόδωρο Βλαδιμηρέσκου και το Σάββα Φωκιανό, γ) να γίνει στάση στην Κωνσταντινούπολη και να εμπρησθεί ο τουρκικός στόλος στο Ναύσταθμο και δ) να αρχίσει η επανάσταση στην Ελλάδα από την Πελοπόννησο, αφού προηγουμένως φτάσει σ' αυτήν ο ίδιος ο Υψηλάντης.

Επειδή υπήρχαν πληροφορίες ότι είχε προδοθεί η ύπαρξη της Φιλικής Εταιρείας, ο Υψηλάντης επέσπευσε την έναρξη της Επανάστασης στη Μολδοβλαχία συμμετέχοντας ο ίδιος πρωσαπικά, με απώτερο σκοπό την κάθισδό του στη Νότια Ελλάδα.

Η απόφαση για την έναρξη της Επανάστασης και η υλοποίησή της ήταν η δεύτερη και μεγάλη υπηρεσία του Υψηλάντη προς το Έθνος για την απελευθέρωσή του.

Ο Υψηλάντης διαθέτοντας πολιτικό αισθητήριο, πολύ έξυπνα, διάλεξε να αρχίσει η Επανάσταση από τη Μολδοβλαχία. Οι δυο χώρες, Μολδαβία και Βλαχία, από πολλά χρόνια ήταν αυτόνομες ηγεμονίες, ανάμεσα στη Ρωσία και την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Οι ηγεμόνες, που πολλές φορές ήταν Έλληνες Φαναριώτες, είχαν δικαίωμα να διατηρούν μικρές στρατιωτικές φρουρές για προσωπική ασφάλεια. **Δεν υπήρχε όμως μεγάλος τακτικός Στρατός και εγγυήτριες Δυνάμεις για την αυτονομία ήταν η Ρωσία και η Οθωμανική αυτοκρατορία.**

Οι ημιαυτόνομες ηγεμονίες της Μολδαβίας και της Βλαχίας, απ' όπου ζεκίνησε την Ελληνική Επανάσταση ο Υψηλάντης τον Φεβρουάριο του 1821.

***Άνδρες Γραικοί, όσοι ενδιόσκεσθε εἰς Μολδαβίαν
καὶ Βλαχίαν!**

Ίδοι μετὰ τούσιτων αἰώνων ὁδένας, ἀπόντι πάλιν ὁ φόνεῖς τῆς Ἐλλάδος μηγαλοφε-
ποὺς τὰς πειραγότας του και πρωταράτη τῷ τὴν σκάνει αὐτῶν τὰ γῆρας καὶ τίτανος τί-
κτα της! Ίδοι ἡ φίλη ἡμῶν Πετρή; Εὐλάτης μετάφειται μετὰ θυμήματος τὰς προποτογει-
της σημαῖες; Ο Μαρέας, η Ηπειρός, η Θεσσαλία, η Δεσφίνα, η Βολγαρία, τὰ Νη-
σιά τοῦ Δραματίου, ἐν τούτῳ λόγῳ ἡ Βλάστης ἀπίσταται τὰ δύλα, καὶ νὰ ἀποτι-
νέσῃ τὸν πατέρα δογῶν τοῦ Βαυρδάρων, καὶ ἀπετίνειται μὲν τὸ μέντον πικρητόντων ὅπλων
τοῦ Ορθοδοξίου, τὸν τίμιον, λέρον, καὶ ζωοποίου Σταύρον, φράγη μηγαλοφόνων ἐπό-
την προποτοίαν μηγάλην καὶ πρωταράτην δυνάμεων, ἐν τούτῳ τῷ σημείῳ νι-
κήσειν! Ζήτω η ἐλευθερεία! Καὶ εἰς τὰς δύο ταύτας φιλικάς μας ἐποχίας
οργητικές ουμέας πολινύρθρων ἀνθρώπων αυμπατρωῶν, δεινὰ τρέζη τὸν λαόν Ε-
δωρος τέσσαρας ἡμέρας Πετρήδην. Όστε δέν εγράπτει να ὄντομασθων Σωτῆρος τῆς Ἐλλάδος,
καὶ εἶπεν δικαιοφορείοντος τέλεστηρα Καθηλίου, δεινὸς τρέζην εἰς τοὺς ἀρμονε-
ῖους ποιούσαντο δικαιούσαντα τὸν ταῦτα, διὰ τοῦ συνενθεύσαντος μὲν τοὺς συναδέλφους
των. «Οοοο, ώωω, γρύποις Βλάστης ἀγοῖς νὰ πάνωσι τὰ δύλα, καὶ μὲ δύον
τούτο μίνωνται ἀδιάφοροι, αἱ ἥξενθωνται, ὅτι θέλων ἴποιροι εἰς τὸν λαύτον των μηγά-
λην ἀπῆλαν, καὶ δὲ η Πατρίς θέλει τοὺς θεραπεῖ μὲ νόσους καὶ ἀνάλιστον τοῦ Ἐλλη-
νικοῦ Οὐρανοῦ».

'Αλέξανδρος Τψηλάντης.

'Ιάσιον. τὴν 24. Φεβρουαρίου: 1821

Ο Υψηλάντης γνώριζε πολύ καλά ότι μια επανάσταση στην περιοχή θα οδηγούσε στη σύγκρουση των δύο εγγυητριών Δυνάμεων είτε γιατί οι Οθωμανοί θα εισέβαλλαν, για να την καταπνίξουν, είτε γιατί οι Ρώσοι θα επενέβαιναν ως προστάτες των ομοθρήσκων τους ορθοδόξων λαών.

Τελικά βέβαια η σύγκρουση αυτή δεν έγινε το 1821· οι Τούρκοι όμως, πιστεύοντας ότι θα εκδηλωθεί Ρωσική επίθεση, απασχόλησαν μεγάλο αριθμό τακτικών στρατευμάτων στην περιοχή αφήνοντας έτσι την επανάσταση στην Πελοπόννησο να εδραιωθεί και να επικρατήσει.

Οι επιχειρήσεις κράτησαν μέχρι το Σεπτέμβριο του 1821 και σ' αυτές ο Υψηλάντης έδειξε τις στρατιωτικές του ικανότητες και εμπειρία.

«Προήλασε» αρχικά από το Ιάσιο μέχρι το Βουκουρέστι, στρατολογώντας εθελοντές. Όταν οι Τούρκοι πέρασαν το Δούναβη και εισέβαλλαν με 30.000 τακτικού Στρατού, έκανε «τακτική υποχώρηση» και οργάνωσε την άμυνά του σε ημιορεινή περιοχή έχοντας στα νώτα του την Λιοστρία και με απώτερο σκοπό την κάθοδό του στην Ελλάδα. **Η μάχη που δόθηκε έγινε παρά τις δικές του διαταγές και η αυτοθυσία του Ιερού Λόχου έγινε από εμπλοκή των Ιερολοχιτών παρά τα στρατιωτικά του σχέδια.** Τελικά οι Τούρκοι επικράτησαν στην περιοχή και ο Τσάρος αποκήρυξε τον Υψηλάντη. Αυτό όμως που δεν έγινε στην αρχή έγινε επτά χρόνια αργότερα, το 1828, οπότε οι Ρώσοι έφτασαν έξω από την Κωνσταντινούπολη. Έτσι, έστω και αργά, η εμπλοκή των Ρώσων οδήγησε τις Μεγάλες Δυνάμεις και το Σουλτάνον στην αναγνώριση του ελεύθερου Ελληνικού Κράτους.

Μπορεί η Επανάσταση στη Μολδοβλαχία, όταν εξετάζεται σαν μεμονωμένο γεγονός, να απέτυχε. Όμως η όλη επιχειρήση ήταν, όπως και προβλεπόταν στο «Σχέδιον Γενικόν», μια κίνηση αντιπεριστασμού που έδωσε

όλο το χρόνο στην επανάσταση της Πελοποννήσου, όσο ακόμη ήταν ανίσχυρη, να εμπεδωθεί.

Η παραπλάνηση του Σουλτάνου να θεωρήσει τη Μολδοβλαχία ως κύριο μέτωπο, ενώ ήταν δευτερεύον και την Πελοπόννησο ως δευτερεύον ενώ ήταν κύριο, αποτελεί την **Τρίτη και μεγάλη υπηρεσία** του Υψηλάντη προς το Ελληνικό Έθνος.

Υπάρχει όμως και **Τέταρτη μεγάλη υπηρεσία** του Υψηλάντη προς το Έθνος. Αυτή είναι η εξασφάλιση της ουδετερότητας της Πενταπλής Συμμαχίας έναντι της επανάστασής του, την οποία επέτυχε με έξυπνους διπλωματικούς χειρισμούς, με τη συμβολή βέβαια και του Ιωάννη Καποδίστρια. Καταδικάστηκε ο Υψηλάντης από την Πενταπλή Συμμαχία όχι όμως και η Επανάστασή του· έτσι οι Μεγάλες Δυνάμεις δεν επενέβησαν ενεργά για να την καταπνίξουν. Την ουδετερότητα αυτή επικαλέσθηκε αργότερα ο Τσάρος και ζήτησε και επέτυχε από τις άλλες Μεγάλες Δυνάμεις την ουδέτερη στάση τους και για την Επανάσταση της Πελοποννήσου, ως ίσο μέτρο για ότι είχε προηγηθεί στη Μολδοβλαχία, περιοχή των ιδιαίτερων συμφερόντων του. Οι Μεγάλες Δυνάμεις δεν επενέβησαν στρατιωτικά στην Πελοπόννησο για να καταπνίξουν την Επανάσταση που μόνο φραστικά καταδίκασαν.

Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης μόνο για ένα χρόνο ηγήθηκε των Ελλήνων. Στο χρόνο αυτό, από το Μάιο του 1820 μέχρι τις 15 Ιουνίου του 1821, κατάφερε να οργανώσει τους Έλληνες της Φιλικής Εταιρείας, να κηρύξει την Επανάσταση, να παραπλανήσει τους Τούρκους και να κρατήσει σε απόσταση τις Μεγάλες Δυνάμεις της Πενταπλής Συμμαχίας.

Ο θάνατός του το 1828, ύστερα από επτά χρόνια φυλακής, μόνο ως επισφράγισμα της μεγάλης του προσφοράς στη δημιουργία του σύγχρονου Ελληνικού Κράτους μπορεί να λογίζεται. Ευτύχησε μόνο, πριν ξεψυχήσει, να μάθει ότι ο Καποδίστριας πήρε το δρόμο προς την Ελλάδα, ως ο πρώτος Κυβερνήτης της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αναγνωστόπουλος Γ.** (1991). *Τα οράματα της ρωμιοσύνης και η τομή του 1821. Ξάνθη. (Λόγος πανηγυρικός).*
- Βακαλόπουλος Απ.** (1998). *Νέα ελληνική ιστορία 1204-1985.* Εκδόσεις Βάνια. Θεσσαλονίκη.
- D. Dakin.** (1984). *Η ενοποιήση της Ελλάδας.* Β' έκδοση. Μορφωτικό Ιδρυμα Εθνικής Τραπέζης. Αθήνα.
- Δεσποτόπουλος Αλ.** (1988). Αλέξανδρος Υψηλάντης. Παιγκόσιο Βιογραφικό Λεξικό. Εκπαιδευτική Ελληνική Εγκυκλοπαδίεια. Εκδοτική Αθηνών, σελ. 243-245.
- Κιτσίκης Δ.** (1988). *Ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.* Βιβλιοπλειάριον της Εστίας.
- Μαραβελέα Γ.** (1983). *Η Επανάσταση του 1821 σε σαράντα Μονογραφίες.* Έκδοση ΔΕΚ/ΓΕΣ. Αθήνα, σελ. 25-84.

Η γκραφούρα του Α. Υψηλάντη και οι δύο επαναστατικές προκρύξεις, οπισθοφύλλου και σελ. 6, προέρχονται από το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο. Ευχαριστούμε τον κ. I. Μαζαράκη.

ΘΡΑΚΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

Θράκη - Θράκες - Εξελληνισμός των Θρακών

Γράφει η Αλεξάνδρα Μποτονάκη

‘Όταν δε ο Θρακικός βορράς ρίχνει το χιόνι,
Σκεπάζω το κορμί μου με δέρματα θηρίων
Ανάβω φωτιά και δε με μέλει για το χιόνι.

Ευριπίδης [3]

(Θράκες) «ούδενί ἄν ἀπιστήσειν Ἀθηναίων· καί γάρ ὅτι συγγενεῖς
εἴεν εἰδέναι καί φίλους εὖνους»

Ξενοφώντος Κύρου Ανάβασις, βιβλ' 7, 2, 31. (4ος αι. π.Χ.)

(Θράκη) «Αὗτη δέ ύψη· Ἐλλήνων οἰκεῖται»

(1ος αι. π.Χ.) Στράβων Γεωγραφικά· απόσπασμα 30 [6]

«Οί περὶ τὸν Θράκην [...] οἰκοῦντες Ἐλλάδος ἐσμέν ἔκγονοι·
Ιουλιανός αυτοκράτωρ Λόγος Γ', παρ. 12, 17 [6] (4ος αι. μ.Χ.)

«...η Θράκη ανήκει στην περιφέρεια του ελληνικού μύθου. Οι μυθικοί ήρωες των Ελλήνων είναι συνάμα και μυθικοί ήρωες των Θρακών. Κι όταν είναι συγγενείς οι μυθικοί ήρωες, είναι συγγενείς και οι λαοί που τους τιμούν». [6]

ΜΕΡΟΣ Β'

Στην ενότητα αυτή θα προσπαθήσουμε να προσεγγίσουμε τη βαθύτερη σχέση ελληνικών φύλων και θρακικών που αναδεικνύεται μέσα από τους Ελληνικούς μύθους, αλλά και τους λόγους για τους οποίους οι Αθηναίοι, κατά την περίοδο της πολιτισμικής τους ακμής, θεωρούσαν πολιτιστικά κατώτερους τους Θράκες, ενώ θαύμαζαν τους Θρακικής καταγωγής Ορφέα ή τον Διόνυσο ή τη Μνημοσύνη, μητέρα των Μουσών. Σύγχρονοι μελετητές προσπαθούν να δώσουν απαντήσεις, που απευθύνονται σε ειδικούς[1].

Εμείς σταχυολογώντας τις παρατηρήσεις τους, θα αναφερθούμε στις αντιθέσεις αυτές και σε γενικά πολιτιστικά χαρακτηριστικά των Θρακών που έκαναν εντύπωση στους Αθηναίους και τα κατέγραψαν, τα σχολίασαν, τα λοιδώρησαν, είτε ως ιστορικοί είτε ως ποιητές. Θα πρέπει πάντοτε να έχομε υπ' ώψη μας ότι οι πληροφορίες προέρχονται από τη μια μεριά. Οι Θράκες, πριν αρχίσει ο εξελληνισμός τους, δεν κατέγραψαν τίποτα.

Αν ξεκινήσουμε από τη θρησκεία των Θρακών θα διαπιστώσουμε ότι Έλληνες και Θράκες είχαν κοινούς θεούς: τον Δία, τον Άρη, την Άρτεμη, τον Απόλλωνα και βεβαίως τον Διόνυσο. Οι μύθοι γύρω από τον Διόνυσο είναι πολλοί και περιβάλλονται από πολλές αντιφάσεις και μυστήρια. Το βέβαιον είναι ότι η λατρεία του Διονύσου και τα Διονυσιακά όργια ήταν Θρακικής καταγωγής, γνωστά από τα Ομηρικά χρόνια [2]. Από τους άλλους θεούς, ο Άρης ήταν ο κυριώτερος και ο πιο αντιπροσωπευτικός, για τους «δυσμαχώτατους» Θράκες, θεός, και κατά τον Ευριπίδη κατοικούσε στη Θράκη. Κατά τον Ομηρο, ο Άρης ήταν σύμμαχος των Τρώων και μεταμορφώθηκε στον βασιλέα των Θρακών Ακάμαντα για να παροτρύ-

νει του Τρώες εναντίον των Αχαιών. Η Άρτεμη φέρεται να είχε το όνομα Βένδις ή Βένδιδα [3], θεότητα που λατρεύονταν ιδιαίτερα από τους Δάκες [5] και με την πολιτιστική αλληλεπίδραση, κατά τον 5ο αι. αναφέρεται ότι τελούνταν στον Πειραιά τα Βενδίδεια.

Τά έν Πειραιεῖ πρός τιμήν της τελούμενα Βενδίδεια έτελοῦντο κατά τά 19ην ἥ 20ήν τοῦ μηνὸς Θαργηλιῶνος, ἥρχισαν δέ νά τελῶνται ἐπί τῶν χρόνων τοῦ Σωκράτους, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν ἐν τῇ «Πολιτείᾳ» τοῦ Πλάτωνος λεγομένων (βιβλ. Α, 327-328). Ἡσαν δέ θεαματικώτατα, διότι ἐκτός τῶν γινομένων πομπῶν ἐγίνετο, κατά τίν ἐσπέραν, καὶ λαμπαδηφορίᾳ ἐφίππων, τίν ὅποιαν ἐπικοιλούθει παννυχίς, τῆς ὅποιας τό τελετουργικόν ὥμοιάξε πρός τό τῆς ἑορτῆς τῶν Διονυσίων. Μάλιστα καὶ αὐτός ὁ Σωκράτης παρευρέθη τίν ἐσπέραν τῆς πρώτης ἑορτῆς, παρακολουθῶν αὐτήν ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Πολεμάρχου, ἀδελφοῦ τοῦ ρήτορος Λυσίου. [2]

Ο Αχ. Σαμοθράκης, παρακολουθώντας στην έρευνά του τη λατρεία της θεότητας αυτής σε κοντινές ελληνικές αποικίες και νησιά, την ταυτίζει με την Αξιόκερσα (Περσεφόνη) στη Σαμοθράκη,¹ τη Μεγάλη Θεά στη Λήμνο, αλλά και με την Άρτεμη στην Βραυρώνα. Ο Ηρόδοτος μας πληροφορεί (βιβλ. 5ο κεφ. 7) ότι οι βασιλείς των Θρακών, πέραν των άλλων πολιτών, σέβονται τον Ερμή περισσότερο από τους άλλους θεούς, ορκίζονται μόνον σ' αυτόν και λένε ότι κατάγονται από τον Ερμή.

«...οἱ δέ βασιλέες αἰτῶν, πάρεξ τῶν ἄλλων πολιτέων, σέβονται Ἐρμέν πάλιστα θεῶν καὶ ὅμνύουσι μοῦνον τοῦτον καὶ λέγουσι γεγονέναι ἀπό Ἐρμέω ἐωντούς»

1. Στη Σαμοθράκη, πριν από την εγκατάσταση των Ελληνικών φύλων, κατοικούσε το Θρακικό φύλο των Σαΐων, εξ ου και τα παλιά ονόματα του νησιού Σαόνησος και Σαωκίς [1, σελ. 76]

Στη Βόρεια Θράκη λατρευόταν, εκτός από το Δία, η Ήρα με το όνομα Ρησκίνθις ή Ρησκίνδις.

Ο ήρως ιππεύς ή ήρως Θράξ ή Κύριος Ήρωας είναι ο περισσότερο λατρευόμενος θεός από τους Θράκες, ιδίως στην ύπαιθρο, και **κατά τη μακρά περίοδο του εξελληνισμού τους**. Το όνομα της θεότητας αυτής παραμένει άγνωστο. Συνήθως παριστάνετο σε μαρμάρινη πλάκα πάχους 0,10 μ. ύψους και πλάτους 0,50, χωρίς να αποκλείονται και άλλων διαστάσεων, έφιππος, φορώντας ένα κοντό χιτώνα, που έφθανε μέχρι τη μέση, και χλαμύδα που κυμάτιζε επάνω στους ώμους [2]. Ο ήρως ιππέας, στην ίδια πάντα απεικόνειση του, τρέχει, συνήθως, προς τα δεξιά, κρατά ένα χονδροειδές δόρυ με το οποίο ετοιμάζεται να κτυπήσει αγριόχοιρο (;) Η απει-

Η ελληνική μυθολογία αναφέρεται συχνά σε πρόσωπα και μύθους που υποκρύπτουν στενές σχέσεις Ελλήνων και Θρακών.

Πολλά κοινά σημεία συνέβαλαν στη συγκρότηση της αρχαίας ελληνικής θρησκείας, θεολογίας και ποίησης. Σύμφωνα με την παράδοση, Θράκες έφτασαν έως τον Παρνασσό, τον Σαρωνικό, την Κόρινθο και την Ελευσίνα. Οι Άβαντες, σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, έφυγαν από την πόλη Εργίσκη της Θράκης και εγκαταστάθηκαν στην Εύβοια. Πήραν μέρος στην εκοτρατεία της Τροίας και στην επιστροφή τους ίδρυσαν, στη Θεσπρωτία της Ηπείρου, το πόλισμα Θρόνιο. Μερικοί απ' αυτούς εγκαταστάθηκαν στη Χίο. Ο Διόδωρος ο Σικελιώτης αναφέρει ότι Θράκες είχαν εγκατασταθεί και στη Στρογγύλη (Νάξος) με βασιλιά τον Αγασσαμενό. Ο Εύμολος, γιος του Μουσαίου ή του Ποσειδώνα και της νύμφης Χιόνος, είναι ο πρώτος που μυήθηκε στα Ελευσίνια Μυστήρια. Ο ίδιος πολέμησε μαζί με τους Ελευσίνιους εναντίον του Ερεχθέα και των Αθηναίων. Οι απόγονοί του, οι Ευμολπίδαι, είχαν το αποκλειστικό προνόμιο να τελούν τα Μυστήρια στην Ελευσίνα. Στους Δελφούς οι ιερείς προέρχονταν επίσης από το γένος των Θρακιδών. [1]

κόνιση συμπληρώνεται με ένα από τα πολλά επίθετα, που έφερε ο ανώνυμος αυτός θεός, και το όνομα αυτού που αφιέρωνε την πλάκα, σε ελληνικούς χαρακτήρες και ελληνική γλώσσα μόνον.

Σώζονται εκατοντάδες απ' αυτές (στο Μουσείο της Σόφιας γύρω στις 400, στη Συληνία της Ανατολικής Θράκης αρκετές, στο Μουσείο Κομοτηνής και άλλού) [2]. **Αξίζει να προσθέσουμε ότι συναντούμε μία τέτοια πλάκα στην είσοδο του κάστρου της Αίνου, στα αριστερά μας, εισερχόμενοι, όχι σε πολύ καλή κατάσταση, φθαρμένη από τον χρόνο.**

Νεολιθική εποχή, 4000 π.Χ., εποχή Χαλκού, 3000/2800-1100 π.Χ., εποχή σιδήρου, 1100 κ.ε.) [7]

Υπενθυμίζουμε ότι ο Ορέστης, μετά το θάνατο της μητέρας του Κλυταιμήστρας, έφθασε, σύμφωνα με χρησιμό, στη Θρακική πόλη Ουσκουδάμα (μετέπειτα Αδριανούπολη), λούστηκε στη συμβολή των τριών ποταμών για να απαλλαγεί από τις Ερινύες και έχτισε μια νέα πόλη την Ορεστιάδα.

Η έντονη παρουσία Θρακών στους Ελληνικούς μύθους οδηγεί τους ιστορικούς επιστήμονες στο συμπέρασμα [1] ότι οι επαφές Ελλήνων και Θρακών ανάγονται στην προϊστορική και πρωτοϊστορική εποχή. Εξ άλλου προϊστορικά ευρήματα που έφερε στο φως η αρχαιολογική σκαπάνη στη Θράκη [1] αποδεικνύουν το προηγούμενο συμπέρασμα.

Ο Erwin Rohde θεωρεί την υπόθεση ότι άλλοι ήταν οι Θράκες πριν από την κάθοδο των Δωριέων και άλλοι μετά, τελείως αβάσιμη: «Η αρχαιότητα εγνώριζε μόνο ένα είδος Θρακών. Αυτοί στις περιγραφές του Ομήρου δεν απέχουν στον πολιτισμό τόσο πολύ από τους Έλληνες, όσο οι μεταγενέστεροι Θράκες, όπως παρουσιάζονται στις περιγραφές του Ηροδότου και του Ξενοφώντα. Εν τούτοις, γίνεται λόγος εδώ, όπως κι εκεί, για τον ίδιο λαό. Φαίνονται, με την πάροδο του χρόνου, να έχουν εξαφανισθεί, ή καλύτερα δεν έχουν λάβει μέρος στην πρόοδο των άλλων (...) και έτοι εμειναν πίσω». [1]

Όλοι αυτοί οι μύθοι, και άλλοι ακόμη, δείχνουν ότι σ' έναν ορισμένο χρόνο, προφορώντας τον 12ο ή 11ο αι. π.Χ., Θρακικά φύλα βρίσκονταν σε μια ζωηρή κίνηση, οι εξορμήσεις των οποίων έφθαναν μέχρι την Νότια Ελλάδα πρόγραμμα βέβαια που πρέπει να είχε προκαλέσει μεγάλη εντύπωση. Αυτό εξηγεί επίσης τις υπερβολές σε σχέση με την εξάπλωση των Θρακών.

Πρέπει να δεχθούμε ότι, στην πρώτη φάση της συντήσεως, εκείνοι οι Θράκες που υπέστησαν τη μυκηναϊκή επίδραση είχαν αποκτήσει υψηλότερο πολιτιστικό επίπεδο. Επειδή όμως τέτοιοι Θράκες, με υψηλό πολιτιστικό επίπεδο, δεν μας είναι γνωστοί από την ιστορική εποχή, πρέπει κανείς να υποθέσει ότι αφομοιώθηκαν από τους Έλληνες και ότι αυτοί, όπως και τα άλλα προελληνικά φύλα μετέχουν στην εθνογένε-

ση των Ελλήνων. Ακριβώς από τα στρώματα αυτά πρέπει να πήραν οι Έλληνες μια σειρά από στοιχεία, που έκτοτε ανήκουν στην ελληνική πολιτιστική παράδοση, αφού βέβαια επεξεργάστηκαν τα στοιχεία αυτά και τους έδωσαν ένα νέο περιεχόμενο, όπως μπορεί κανείς να διαπιστώσει από τη μυθολογική παράδοση.[1]

Φαίνεται λοιπόν ότι η ανατροπή στις πολιτιστικές σχέσεις μεταξύ των Ελληνικών φύλων (Αχαιών, Ιώνων, Αιολέων) και των Θρακών επήλθε μετά την κάθοδο των Δωριέων, περίοδο που χαρακτηρίσθηκε παλαιότερα και ως «Μεσαίωνας του αρχαίου κόσμου» αλλά σήμερα ως «περίοδος ανακατάταξης». [11]

Τα Ελληνικά φύλα, στη συνέχεια, προχώρησαν ταχύτατα, για λόγους που δεν είναι της παρούσης, σε όλες τις μορφές του πολιτισμού, ενώ τα Θρακικά φύλα παρέμειναν σε παραδοσιακούς τρόπους ιδιωτικής και δημόσιας ζωής. Αγροτική ζωή και οικονομία, μικρές κώμες και χωριά και, ενώ τα ελληνικά φύλα είχαν αντικαταστήσει την **βασιλεία** με πιο προοδευτικά για την εποχή συστήματα διοίκησης (άριστοι, κοίρανοι [τύραννοι]) και βεβαίως την πρωτεμφανιζόμενη στην τότε γνωστή ανθρώπινη κοινωνία ιδέα της δημοκρατικής διακυβέρνησης και ζωής, τα Θρακικά φύλα ακολούθησαν μια πιο αργή εξέλιξη για μερικούς αιώνες.

Πολιτεύματα και εξέλιξη αυτών: βασιλεία ⇨ αριστοκρατία ⇨ ολιγαρχία ⇨ τυραννίδα ⇨ δημοκρατία)

Και τότε φάνηκαν οι εξωτερικές κοινωνικές και άλλες διαφορές, από τις οποίες εντυπωσιάστηκαν οι Αθηναίοι ποιητές και ιστορικοί και τις κατέγραψαν με διαφορετική τοποθέτηση ο καθένας από αυτούς:

Τα ενδύματά των «βορείων» Θρακών π.χ. παρέμειναν χονδρά και βαριά κατασκευαζόμενα συνήθως από δέρματα ζώων ή από χονδρά υφάσματα και για προστασία της κεφαλής τους έφεραν ειδος καλύμματος, φτιαγμένο από δέρμα αλεπούς. Η σοβαρότητα της μικρής

... «Ο Άριστοτέλης πρό πολλῶν αἰώνων ἔγραφε: «Τά μέν ἐν τοῖς ψυχροῖς τόποις ἔθνη καὶ τὰ περὶ τὸν Εὔρωπον θυμοῦ μὲν ἔστι πλήρη, διανοίᾳ δέ ἐνδεέστερα καὶ τέχνῃς: διόπειο ἐλεύθεροα μὲν διατελεῖ μᾶλλον ἀπολίτευτα δέ καὶ τῶν πλοσίων ἄρχειν οὐ δυνάμενα». (Πολιτικῶν VIII).

Πρό αὐτοῦ δέ ὁ Ἰπποκράτης, συγκρίνων τούς λαούς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας, ἀποφαίνεται ὅτι ἡ παρατηρούμενη μεταξύ αὐτῶν διαφορά διφείλεται εἰς τὸν διαφοράν τῶν κλιμάτων. » «Οταν ἡ χώρα, λέγει, εἶναι δρεινή, τραχεῖα, πολὺ ὑψηλοτέρα ἀπό τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης καὶ ὑπόκειται εἰς μεγάλας ἀτμοσφαιρικάς μεταβολάς, οἵ κάτοικοι εἶναι τολμηροί, φίλεογοι, ἀντέχουν περισσότερον εἰς τοὺς κόπους, εἶναι πείσμονες, ἵκανοι διά μεγάλα ἔργα, ἀποφασιστικοί, ἀγριώτεροι ἀπό τοὺς ἄλλους καὶ γενικῶς φιλοπόλεμοι. (Περὶ ἀνέμων, ὑδάτων, τόπων § 12 Littré Τόμ. B, σελ. 52 καὶ ἔξης.

μας εργασίας δεν επιτρέπει να συσχετίσουμε την εικόνα αυτή με το προ ολύγων δεκαετιών απαραίτητο αξεσουάρ και καθόλου απορριπτέο κάθε κομψευόμενης κυρίας «γούνα από αλεπού», αλλά μπορούμε να παραπέμψουμε τους αναγνώστες μας στην ενδυμασία σύγχρονων λαών ή ομάδων λαών με ανάλογη ενδυμασία που οφείλεται και σε ανάλογα αίτια (κλίματος, απομόνωσης από τα κέντρα κ.α.).

Το ψύχος της Θράκης είχε ιδιαίτερα εντυπωσιάσει τους Αθηναίους, είχε διοχετευτεί στην ποιητική φαντασία των μεγάλων μας τραγικών και ως ιστορικό αποτέλεσμα έχουμε πληροφορίες, σε δεκάδες αποστάσματα από τις τραγωδίες του Αισχύλου, του Σοφοκλή, του Ευριπίδη και όχι μόνον. Ο Ευριπίδης μάλιστα ο οποίος, ως γνωστόν, έζησε στην ουλή των Μακεδόνων βασιλέων βάζει στο στόμα της Ανδρομάχης, στην ομώνυμη τραγωδία (στ. 215), παραπονούμενη στην Ερμιόνη για την προδοσία του Νεοπτόλεμου, τρεις στίχους οι οποίοι περικλείουν δύο χαρακτηριστικά της Θράκης: το **κλίμα** και την **πολυγαμία** των Θρακών βασιλέων.

Εἰ δ' ἀμφὶ Θρονίκην χιόνι τὸν κατάρρωτον
Τύραννον ἔσχες ἄνδρ' ἵνα ἐν μέρει λέχος
Δίδωσι πολλὰς εἰς ανήρ κινούμενος
Ἐκτεινας ἄν τάσδε;

(εάν όμως είχες παντρευτεί άνδρα πηγεμόνα στην κατασκέπαστη από χιόνι Θράκη εκεί όπου ένας άνδρας παντρεύεται πολλές γυναίκες, θα τις σκότωνες;)

Στη Θράκη, όταν στον βασιλιά ἀρεσε κάποια ἄλλη, δεν σκότωνε την προηγούμενη, όπως είχε σκοπό να κάνει ο «πολιτισμένος» πατέρας της Ερμιόνης Μενέλαος! απλώς την παντρεύοταν κι αυτήν! ειρωνεύεται η Ανδρομάχη.

Εκτός από τα υφάσματα από μαλλί οι Θράκες χρησιμοποιούσαν τις ίνες της κάναβης για την κατασκευή λεπτών υφασμάτων και, κατά μαρτυρία πάλι του Ηρόδοτου, του Ξενοφώντα αλλά και του Ρωμαίου ποιητού Οβίδιου, δύσκολα θα μπορούσε να διακρίνει κανείς τη διαφορά από ένα λινό ιωνικό ύφασμα.

Ο χαρακτήρας της ιδιωτικής ζωής των αρχαίων Θρακών, των οποίων τα φύλα ήταν τουλάχιστον 22, κατά τον Στράβωνα, όπως προαναφέραμε στο προηγούμε-

Διά νά σκηματίσωμεν πλήρη ἰδέαν τῆς ἔξωτερικῆς ἐμφανίσεως ἐνός Θρακός τοῦ πέμπτου π.Χ. αἰῶνος, πρέπει νά φαντασθῶμεν αὐτόν μέ χιτῶνα, δό όποιος ἐσκέπαξε τό σῶμα ἀπό τόν λαιμόν μέχρι τῶν γονάτων περίπου καὶ ἐξώνετο βεβαίως εἰς τίν μέσον του μέ ἐνα μεγάλο εἰς τόν λαιμόν πορπωμένον τεμάχιον χονδροῦ ὑφάσματος, δηλαδή τήν **ξιοδάν** ἐπάνω ἀπό τόν χιτῶνα μέ τήν **ἀλωπεκῆν** εἰς τήν κεφαλήν, καὶ ὑψηλά δεομάτινα ὑποδήματα εἰς τούς πόδας... (Χρόστου Τσούντα, «Ἀπεικόνισις Θρακῶν εἰς ἐν ἀγγεῖον» εἰς «Θρακικά», 1928, σελ. 26 καὶ ἔξης, όπου ὑπάρχει καὶ ἐπιτυχής ἀντιγραφή τοῦ περιγραφομένου ἀγγείου). [2] (δες στη σελ. 10)

Οι σχετικοί με τον Ορφέα μύθοι υποδηλώνουν την αγάπη των Θρακών για τη μουσική. Σκηνή από αρρενοερυθρόμορφο κρατήρα των μέσων του 5ου αι. π.Χ., όπου εικονίζεται ο Ορφέας με ιμάτιο μόνο να παίζει λύρα σε ομάδα Θρακών πολεμιστών, οι οποίοι φορούν χαρακτηριστικές θρακικές ενδυμασίες, μακρό περιβλήμα με τα υφαντά κεντητά στολίδια και το περιέργο κάλυμμα της κεφαλής τους, πην αλωπεκή (Βερολίνο, Κρατικό Μουσείο).

νο τεύχος μας και διασκορπισμένα σε πολύ μεγάλη έκταση (δες τεύχος 38) προκαλούσε μεγάλη εντύπωση στους «πολιτισμένους» της εποχής, οι οποίοι είχαν απομακρυνθεί προ πολλού από τέτοιου είδους «βαρβαρικό» τρόπο ζωής (πολυγαμία, πολυτεκνία ή ακόμη και πώληση των παιδιών τους ή τέλος και θυσίες ανθρώπων), καταστάσεις που είχαν περάσει ήδη στο μυθικό παρελθόν των «πολιτισμένων» Ελληνικών φύλων. Αξίζει να προσθέσουμε και τις εξής πληροφορίες, ολιγότερο γνωστές, που καταγράφει ο Ηρόδοτος: Οι ευγενείς στιγμάτιζαν το σώμα τους(!) και η εργασία ήταν κάτι εξευτελιστικό και αναξιοπρεπές, εφ' όσον η κύρια απασχόληση τους ήταν ο πόλεμος! Μας θυμίζει, μήπως, τους Κλέφτες και Αρματολούς από τη σύγχρονη ιστορία μας;

Η μυθοποίηση της διαφορετικής κοινωνικής εικόνας των Θρακών, πριν από τον αλληλοεμβολιασμό των δύο πολιτισμών, έβγαλε... ανέκδοτα, άλλα αρνητικά για τους Θράκες και άλλα μάλλον τιμητικά. Εμείς παραθέτουμε ένα από αυτά, το οποίο περισσώζει ο Παυσανίας (7, 5, 5-8) και ο αναγνώστης ας το κρίνει:

«Στις Ερυθρές της Μικράς Ασίας, μία από τις 12 Ιωνικές πόλεις, απέναντι από τη Χίο, υπήρχε στον ναό του Ηρακλέους αρχαίο άγαλμα, του οποίου η ιστορία είναι πολύ περιέργη. Κάποτε, λένε, μία σχεδία, που προερχόταν από την Τύρο της Φοινίκης και μετέφερε το άγαλμα, κάθισε σε μία άκρη της παραλίας, μεταξύ Χίου και Ερυθρών. Οι Ερυθραίοι τότε και οι Χίοι κατέβαλαν μεγάλες προσπάθειες να καθελκύσουν, ο καθένας για λογαριασμό του, τη σχεδία αλλά δεν το κατόρθωσαν. Ένω βρίσκονταν σε αμηχανία τι να κάνουν, ένας Ερυθραίος τυφλός ψαράς, ονόματι Φορμίων, τους είπε ότι, σύμφωνα με ένα όνειρο που είδε, τότε μόνο θα καθελκούσαν τη σχεδία στη θάλασσα, εάν έσερναν αυτήν με ένα παλαμάρι καμωμένο από τα μαλλιά των Ερυθραίων γυναικών. Επειδή όμως οι αστές γυναίκες της πόλεως δεν θέλησαν να

συμμορφωθούν με τις υποδείξεις του ονείρου, όλες οι καταγόμενες από τη Θράκη γυναίκες, που ζούσαν στις Ερυθρές ως δούλες είτε ως ελεύθερες, προσφέρθηκαν να κάψουν τα μαλλιά τους και έτσι οι Ερυθραίοι κατόρθωσαν να καθελκύσουν τη σχεδία και να την μεταφέρουν στην πόλη τους. Για τον λόγο αυτό στον ναό του Ηρακλέους, όπου φυλασσόταν το άγαλμα, μόνον στις Θράσσες γυναίκες επιτρεπόταν να εισέρχονται και, όπως αναφέρει ο Παυσανίας (2ος αι. μ.Χ.), σωζόταν και στην εποχή του το τρίχινο παλαμάρι το οποίο οι Ερυθραίοι μάλιστα φύλαγαν με ευλάβεια.»

Υπενθυμίζουμε πάλι ότι όλοι οι μεταγενέστεροι συγγραφείς, ιστορικοί ή σχολιαστές αρχαιών κειμένων (ο Στράβων, ο Πλούταρχος, ο Παυσανίας, ο Αιλιανός, ο Διόδωρος ο Σικελιώτης και οι νεότεροι) εφ' όσον δεν αναφέρονται σε γεγονότα της εποχής τους είναι προφανές ότι έχουν ως πηγές τον Όμηρο, Ηρόδοτο, Θουκυδίδη, Ξενοφώντα, τους τρεις μεγάλους τραγικούς ποιητές, τον Αριστοφάνη, τον Πλάτωνα, τον Αριστοτέλη, τον Δημοσθένη και διάφορα σπαράγματα.

Στην ενότητα αυτή προσπαθήσαμε να μεταφέρουμε με απλό αλλά όχι απλοϊκό τρόπο το καταστάλαγμα μιας μελέτης για την παλαιότερη σχέση ελληνικών φύλων και των θρακικών φύλων, τον αλληλοεμβολιασμό τους αλλά και τις διαφορές τους, πριν από τον εξελληνισμό των θρακικών, ιστορικά ερωτήματα που απασχολούν σοβαρούς επιστήμονες, ιστορικούς και αρχαιολόγους, Έλληνες και ξένους.

Η πρόθεσή μας είναι να ενημερωθούμε για τη βαθιά πολιτιστική σχέση που υπάρχει ανάμεσα στους απογόνους αφ' ενός των ελληνικών και αφ' ετέρου των Θρακικών φύλων χωρίς εθνικιστικός λαρυγγισμούς ή το χειρότερο χωρίς επικίνδυνους λαϊκισμούς.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Βιβλιογραφία:

- 1) Θράκη. Γενική Γραμματεία Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, 2000.
- 2) Αχιλέας Θ. Σαμοθράκης, Λεξικόν Γεωγραφικόν και ιστορικόν της Θράκης, Εταιρεία Θρακικών Μελετών, 1963.
- 3) Νικόλαος Π. Σολειντάκης, Ιστορία του Θρακικού Ελληνισμού, εκδ. Πιτσιλός, 1996.
- 4) Μαριάννα Κορομηλά, Οι Έλληνες στη Μαύρη θάλασσα.
- 5) Πλαγκόματα Ιστορία, τομ. Α', Εκδοτική Αθηνών, λήμμα «Θράκη».
- 6) Σαράντος Καργάκος, Αλεξανδρούπολη, μια νέα πόλη με παλιά ιστορία, Αθήνα 2000.
- 7) Λάμπρος Τσακτσίρας-Μιχάλης Τιβέριος, Ιστορία των αρχαίων χρόνων ως το 30 μ.Χ. ΟΕΔΒ, Αθήνα 1986.
- 8) Κωνσταντίνος Γ. Κουρτίδης, Ιστορία της Θράκης, εκδ. ΔΙΟΝ, 2006.
- 9) Ι.Ε.Ε. Εκδοτική Αθηνών, τομ. Β' σελ. 271
- 10) Ι.Θ. Κακριδής, Έλα, Αφροδίτη, Δαφνοστεφανωμένη Αρχαία Λυρική Ποίηση, Αθήνα 1983.
11. Αντώνη Μαστραπά, Ιστορία του αρχαίου κόσμου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2001.

ΘΡΑΚΙΚΗ ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

Ο Γιουζεΐρ

**ΚΕΙΜΕΝΑ: ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΟΙΜΕΝΙΔΗΣ
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ: ΚΡΑΤΗΣ ΠΟΙΜΕΝΙΔΗΣ**

Τον Γιουζεΐρ του κόλλησε –Θεός φυλάξοι– χρονία και αγιάτρευτη η ψώρα της κυνηγεσίας. Δεν ξέρω αν ήταν κληρονομική ή επίκτητη, εξ αιτίας της αθώας ζήλιας του προς την αίγλη των κυνηγών του χωριού του, που παρήλαυναν με κυνηγετικά τρόπαια και θριάμβους, φουσκωμένοι και κορδωμένοι. Κυρίως όμως, οι ατέρμονες αφηγήσεις των γειτόνων του κυνηγών και τα κατορθώματά τους, του υποδαύλιζαν την προδιάθεση για μεγάλες θηρευτικές περιπέτειες. Και εξελίχθηκε ο έρημος σε φανατικό μύστη της Αρτέμιδος. Και η θρησκεία της πλημμύριζε όλο του το είναι από τα εγκεφαλικά και μολακά κύτταρα έως την ακαμψία των νυχιών.

Συγχωριανός του Μουσά και του Χότζα δανείστηκε από αυτούς πολλά χρήσιμα στοιχεία. Δεν μπορούσαν οι προσωπικότητές τους παρά να αφήσουν στον ταπεινό Γιουζεΐρ έντονα κατάλοιπα που καλλιέργησε ο ίδιος ανάλογα με τις σωματικές του δυνάμεις, τις οικονομικές του δυνατότητες και τις παρορμήσεις του χαρακτήρα του και της ατομικότητάς του. Ήταν γείτονας με αυτούς τους δύο, που ανήκαν στην ανώτερη τάξη του χωριού διαθέτοντας κανονικά και ευπρεπή σπίτια, ενώ εκείνος έμεινε φτωχός με ένα μικρό καλύβι, καθ' ότι το σπίτι του είχε καεί κατά τη διάρκεια των βαλκανικών πολέμων.

Το 1912, ένας πρόχειρος παπάς –βιούλγαρος στρατιώτης που μετεβλήθη σε ιερωμένο– του έδωσε όνομα πιο σύντομο και εύηχο, "Λαζάρ·": αλλά ούτε αυτό ούτε την επιφοίτηση κράτησε ο Γιουζεΐρ και παρέμεινε πάλι γνήσιος μουσουλμάνος με την ανάμνηση της περιπέτειας, την οποία, όταν θυμόταν, ξεκαρδίζοταν στα γέλια. Εμείς όμως στρογγυλέψαμε το όνομά του "επί το ελληνικότερον" και τον αποκαλούσαμε Γιουζεΐρη. Και εκείνος τα δεχόταν αυτά, γιατί δεν είχε τον φανατισμό των άλλων συγχωριανών του. Δεν ήταν ενάντιος στους νεωτερισμούς. Είχε υπηρετήσει εξάλλου στον στρατό αποκτώντας κατά κάποιον τρόπο την ελληνική κουλτούρα και έμαθε και μερικά ελληνικά, κατά τις μετακινήσεις του από Βόδο σε Λάρισα, τα οποία μας τα σερβίριζε πολύ νόστιμα.

Φορούσε πουτούρι οικιακής κατασκευής και "κιουλάφι" (καλπάκι καμωμένο και αυτό στο σπίτι από κετσέ μάλλινο). Ωστόσο κάποτε εμφανίστηκε και με τραγιάσκα, μα σύντομα γύρισε στα ίδια, γιατί ο νεωτερισμός του ήταν πολύ παράτολμος και πρόωρος στα μάτια των μακαρίων συγχωριανών του και του βλοσυρού ποντίφηκα, του Χότζα. Το τσαρούχι ήταν το μόνιμο

υπόδημα χειμώνα - καλοκαίρι, ενώ η οικονομική του συγκρότηση κυμαινόταν στα όρια του μέτριου. Λίγα χωράφια, καθόλου πρόβατα, μερικές κότες και τρία σκυλιά. Δεν ήταν πληθωρικός και το καυχιόταν. Παντρεμένος, είχε ένα κοριτσάκι χαριτωμένο, εννέα χρονών, με 16 πλεξούδες. Το αγαπούσε πολύ –όσο και το κυνήγι– και του έφερνε από την πόλη που κατέβαινε κάθε λίγο για να πουλήσει αυγά και ξύλα, μαστίχα χιώτικη, για να βρίσκει απασχόληση και να αρωματίζει η μικρή το στόμα της.

Παρ' όλο όμως ότι διέθετε τα απαραίτητα, του έλειπε το σημαντικότερο "ένα". Το τουφέκι. Μα ο Θεός άκουσε τη φωνή του και του το έδωσε, όχι όμως χωρίς δοκιμασία. Κουβαλούσε χρόνια ξύλα και αυγά στην πόλη, μα δεν του περίσσευαν χρήματα. Η χανούμισσα ήθελε σαπούνι, πετρέλαιο, αλάτι κ.λπ. Το κοριτσάκι του επιθυμούσε μαστίχα, χάντρες και ψευτοφλουριά. Όμως, παρά το ότι τα οικονομικά δεν αρκούσαν, εκείνος δεν το έβαζε κάτω. Το γύριζα πολλές ημέρες στα οπλοπωλεία, για να διαλέξει εικείνος αυτό που θα του άρεζε. Κοίταζε, μελετούσε, αλλά δεν αποφάσιζε εύκολα. Στο τέλος, αφού είχε βαρεθεί να φάνχει και ενώ ήθελε όπλο για άκαπτο μπαρούτι, κατέληξε σε ένα με μία κάννη, εγχώριας μεταστροφής καρυοφίλι και οπισθογεμές μονόκαννο. Μεσολάβησα κι εγώ και έγινα εγγυητής. Ο πωλητής τού είπε ότι είναι δοκιμασμένο στις άκαπτνες πυρίτιδες και ο Γιουζεΐρ τον πίστεψε με την δική μου επισφράγιση. Όταν το αγόρασε, άστραψε και γέλαισε το πρόσωπό του. Το είχε όχι κρυφό, αλλά φανερό, φανερότατο καμάρι. Το κρεμούσε στη ράχη του και το έσερνε παντού για επίδειξη. Κατέβαινε στην πόλη πάντοτε με το όπλο σαν δεκανέας αλλαγής στον στρατό. Δεν ξέρω αν κοιμόταν και με αυτό, γιατί φαινόταν πολύ γιαλιστερό από την πολυχρονία και έλαμπε όπως οι τενεκέδενιες ταμπακέρες που γίνονταν στιλπνές από την τριβή στις τσέπες και στα χέρια των καπνιστών.

Μετά την αγορά του όπλου μπορούσε να υλοποιήσει το πάθος που τον κατείχε για κυνήγι των αγριογύρουνων. Στις παγάνες, που στήναμε στις περιοχές του κράτους του έπαιρνε μέρος, είτε σαν προγκάρης είτε σε κινητά πόστα (για να κόβει τα αγριογύρουνα αν του ξέφευγαν από τον κλοιό της παγάνας). Κάπου κάπου τον πείραζαν τα σκυλιά που ξέκοβαν από τους χουγιαχτάδες. Επίσης τον περιγελούσαν τα μαύρα σκυλιά που παίρναμε στις παγάνες και ήταν δύσκολο για τον Γιουζεΐρ να ξεχωρίσει στις θαμνωσιές αν ήταν αγριό-

χοιρος ή σκυλί αυτό που περνούσε από κοντά του. Ήταν βλέπεις προσεκτικός.

Ο διάβολος έχει πολλά ποδάρια, γιατί κυρίως ο Γιουζέϋρ ασχολιόταν με το ατομικό κυνήγι των αγριόχοιρων και ως εκ τούτου μόνος του έπρεπε να χτυπήσει το αγρίμι και μόνος του να καρπωθεί τα κέρδη του θύματός του. Γ' αυτό επιδιδόταν για πολλά χρόνια στο μοναχικό κυνήγι τους με το να τα εντοπίζει κατά τη νύχτα στη βιοσκή ή στις κυλίστρες τους. Αναρίθμητες είναι οι εξορμήσεις αυτές του Γιουζέϋρ και οι παρακολουθήσεις των κοπαδιών, καθότι νύχτες ολόκληρες γύριζε στα πιο απόμερα λαγκάδια με αθόρυβα τσαρούχια και έπαιρνε χίλιες δυο προφυλάξεις, για να τους κόψει τον αέρα, να τα πλησιάσει και να τα τουφεκίσει "εκ του ασφαλούς".

Εδώ μπορεί να ισχυρισθεί κάποιος ότι ο Γιουζέϋρ ήταν πολύ άτυχος, καθ' όσον δεν σημειώνει καμιά επιτυχία. Εκείνος όμως δεν απογοητεύόταν. Έβρισκε εύκολα δικαιολογία για την κάθε του αποτυχία. Τον αέρα που φύστηξε ανάποδα, το ξερό κλαδί που κουνήθηκε, τον θάμνο που σκίασε, το φεγγάρι που θάμπωνε με το φως του, τη βροχούλα που δεν σταματούσε, το μπαρούτι που δεν άναψε και το σύννεφο που σκοτείνιαζε την ατμόσφαιρα. Όμως κάποια ημέρα έσπασε ο διάβολος το ποδάρι του. Κάποιο γουρουνάκι συναχωμένο, ίσως ξεκομμένο ποιος ξέρει για ποιό λόγο από την αγέλη του τριγύριζε στα καρτέρια και στα λημέρια των περιπλανήσεων του Γιουζέϋρ. Ήταν ένα αγριογούρουνο έως 15 οκάδες και ο φίλος μας από εδώ το είχε, από εκεί το είχε, το κατάφερε επιτέλους. Το θύμα βρέθηκε σκοτωμένο από σφαίρα του Γιουζέϋρ. Το πλησίασε ένδοξος και τροπαιούχος, παρά τη συνήθεια των ομοεθών του που με το γονάτισμα του αγριογούρουνου κάνουν μεταβολή και απομακρύνονται από το "πισμελέτ". Ο Γιουζέϋρ, μια και ήταν μόνος του και δεν υπήρχε κίνδυνος παρεξηγήσεων, πήγε κοντά για να δει πού το χτύπησε και ον η σφαίρα το διαπέρασε. Κοίταξε καλά, αλλά αμέσως δεν μπόρεσε να βρει "τον τύπο των ήλων" της ευστοχίας του. Επέμενε περισσότερο και γυρνώντας από εδώ και από εκεί μήπως βρισκόταν κανένας γύρω του, άπλωσε το χέρι του και με το δάχτυλό του σκάλισε το τρίχωμα του γουρουνιού προς το λαιμό. Βρήκε το τραύμα και έχωσε το δάχτυλό του για να θαυμάσει τη διατρητικότητα του τουφεκιού του.

– Βάι κερατάι, βάι, ξεφώνισε ικανοποιημένος, όταν το δάχτυλό του μπήκε ολόκληρο στο ζεστό κρέας του θύματός του.

Σκούπισε τα χέρια του γρήγορα και χωρίς να λογαριάσει ότι ούτε "Επιμενίδης ο Κρης", ούτε πέντε οκάδες σαπούνι, ούτε ξόρκια του Χότζα μπορούσαν να ξεπλύνουν το άγος από το παράτολμο εγχείρημά του, αποφάσισε να φορτωθεί το γουρούνι και να το κατεβάσει στο χωριό. Μα η τόλμη έχει τα όριά της. Μόλις του πέρασε η μέθη της νίκης, σκέφθηκε πιο νηφάλια. Τι θα πει το χωριό για το γκιαουρλίκι του; Πού θα πάει να κρυφτεί από τον Χότζα; Γιατί να φορτωθεί το γουρούνι και το

παρατσούκλι μαζί που ασφαλώς θα του έδιναν οι συγχωριανοί του απλώνοντας το όνομά του σε "Γκιαούρ Γιουζέϋρ";

Παράτησε τον αγριόχοιρο εκεί, τον σκέπασε πρόχειρα με λίγα κλαδιά και τράβηξε κατ' ευθείαν στο διπλανό χωριό, το χριστιανικό, για να βρει ζώο και χριστιανό αχθοφόρο για βοήθεια. Εν τω μεταξύ άρχισε να ξημερώνει και όταν γύρισε στο σπίτι η γυναίκα του τον καλωσόρισε με λαχτάρα και πάραυτα έγινε κοινωνός της χαράς και των ονείρων του Γιουζέϋρ. Άναψε φωτιά και του ετοίμασε τον πρωινό "τσορβά" (σούπα). Σιγά-σιγά ζωντάνεψε και η κίνηση στο χωριό. Ξεκινούσε να πηγαίνει ο κόσμος στις δουλειές του ή έστελνε στον αγελαδάρη τα ζώα του και τότε σαν αστραπή, "ταχύπτερος φρήμη", σε όλο το χωριό μεταδόθηκε η ειδηση του κατορθώματος του Γιουζέϋρ. Δεν πέρασαν αρκετές ώρες και άρχισε ο κυνηγετικός κόσμος του χωριού να παρελαύνει από τον φράχτη του φτωχικού του. Πρώτος ο Μουσάς, ύστερα άλλοι και ο Χότζας τελευταίος. Λαλίστατος ο Γιουζέϋρ εξέθετε και περιέγραφε λεπτομερώς τα γεγονότα. Έλαμπαν τα μάτια του από χαρά και ευτυχία. Παράσταινε το γουρούνι για εξηντακαδιάρικο και τους χαλιόδοντές του σαν προβοσκίδες. Όλοι απορούσαν, θαύμαζαν και παρότρυναν τον Γιουζέϋρ να πάει να το μαζέψει.

Με τα πολλά ξεκίνησε για το χριστιανικό χωριό.

– Ντοστούμ ντα βαρ, αρκαντασίμ ντα βαρ (έχω και φίλους, έχω και συναδέλφους), μονολογούσε υπολογίζοντας στη συνδρομή που θα του παρείχαν για τη μεταφορά του θηράματός του.

Ειδε κι έπαθε όμως να πείσει κάποιον φίλο του Παναγιώτη να τον πάει με τον γάιδαρό του στον τόπο που είχε αφήσει το σκοτωμένο αγριογούρουνο. Η απόσταση ήταν μακρινή και οι συνεννοήσεις και οι συμφωνίες –ο Παναγιώτης εκτός από το αγώγι θα έπαιρνε το κεφάλι και το μισό δέρμα– βάσταξαν αρκετή ώρα και πέρασε επικίνδυνα ο χρόνος. Το σούρουπο έφτασαν στο μέρος που είχε αφήσει τον αγριόχοιρο. Το θέαμα όμως που αντίκρυσαν ήταν φρικιαστικό. Η περιοχή ήταν γεμάτη αίματα και σκορπισμένα σπλάχνα. Τον είχαν κατασπαράξει και καταφάγει τα αγρίμια (τσακάλια, λύκοι, αλεπούδες), τον καιρό που ο Γιουζέϋρ ανακοίνωνε τα κατορθώματά του και παζάρευε τη μεταφορά του θηράματος.

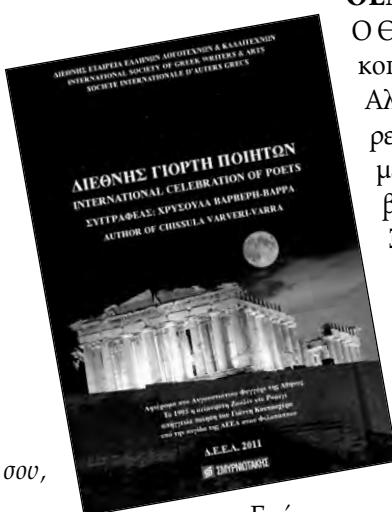
Ξεράθηκε ο Γιουζέϋρ, έφριξε ο Παναγιώτης. «Φτου», ο ένας, «φτου» ο άλλος και πλήθος από ύβρεις, κατάρες και αναθέματα. Μόνο που δεν γδάρθηκαν. Κάθισαν λίγη ώρα και το τσιγάρο κατέβασε κάπως τα φαρμάκια και καταπράσνε τα ακονισμένα νεύρα. Ο Παναγιώτης πάντως ικανοποιήθηκε, αφού πήρε το δέρμα του πτώματος και το κεφάλι του.

Ο Γιουζέϋρ χαιρέτησε περιλύπτος τον συνεργάτη του και έφυγε από άλλο μονοπάτι. Μπήκε στο χωριό χωρίς να γίνει αντιληπτός τη νύχτα, και δεν βγήκε από το σπίτι του τρεις ημέρες. Έπειτα ξεθάρρεψε και κατέβηκε στην πόλη για να πουλήσει το τουφέκι του, αφού καταστάλαξε ότι δεν το χρειαζόταν πια.

ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΝΕΩΝ

To xρώμα της αύρας σου

*To βλέμμα σου.
Το γέλιο σου.
Το άγγιγμά σου.
Τα λόγια σου.
Η αγάπη σου.
Έχουν δέσει την σκέψη μου
με την ιδέα της ύπαρξής σου,
με το χρώμα της αύρας σου.
Νοσταλγώ το μέλλον μας...
Παγιδευμένος εκεί,
στο φηλό σκαλοπάτι της χίμαιρας,
θεατής της ζωής μου
σε κάθε καθρέφτισμα της μορφής σου,
στα παιχνίδια των ειδώλων σου,
στην οφθαλμαπάτη της φυχής μου,
αφημένος στην ανυπαρξία του χρόνου...
Στη διάρκεια των ονείρου...
Στην ελπίδα των σήμερα...
Στην αφεβαιότητα του αύριο...*

ΜΑΡΙΑ ΣΦΗΚΑ

Ποιητικών διακρίσεων συνέχεια...

Η ποιήτρια Μαρία Σφήκα (κόρη της Αλεξανδρουπολίτισσας Χρυσούλας Θεολογίδου) επέτυχε νέα σημαντική διάκριση στον 5ο Πανελλήνιο Ποιητικό Διαγωνισμό που προκήρυξε ο Φιλολογικός και Λογοτεχνικός Όμιλος Αγρινίου **"Κωνσταντίνος Χατζόπουλος"**.

Συγκεκριμένα το ποίημά της "Σύνοφις περασμένου Ανγούστου", με το οποίο έλαβε μέρος στον διαγωνισμό, κρίθηκε άξιο για το δεύτερο (Β') βραβείο.

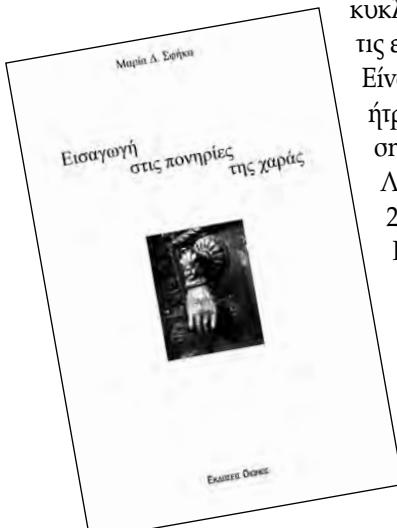
Το εν λόγω ποίημα ανήκει στη δεύτερη ποιητική συλλογή της με τίτλο *"Εισαγωγή στις πονηρίες της Χαράς"* που

κυκλοφόρησε αυτές τις μέρες από τις εκδόσεις ΟΙΩΝΟΣ.

Είναι η δεύτερη διάκριση της ποιήτριας μετά το Α' Βραβείο ποιήσης της Πανελλήνιας Ένωσης Λογοτεχνών που κέρδισε το 2010.

Η Μαρία Σφήκα με το έργο της, αναγνωρισμένο από τις πιο έγκυρες κριτικές γραφίδες, έχει κατακτήσει τη δική της αδιαφύλονίκητη θέση στα ελληνικά ποιητικά πράγματα.

Χρυσούλα Θεολογίδου

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΤΣΙΝΤΑΡΑΚΗΣ

Ο Θεμιστοκλής Τσινταράκης, γιος του φαρμακοποιού Λευτέρη, γεννημένος το 1981 στην Αλεξανδρούπολη, πιμήθηκε από τη Διεθνή Έταιρεία Λογοτεχνών και Καλλιτεχνών (Δ.Ε.Ε.Λ.), με πρόεδρο τη συγγραφέα κ. Χρυσούλα Βαρβερί-Βαρρά, ΑUTHOR OF CHISSLIA VARVERI-VARRA, με πρόεδρο τη συγγραφέα κ. Χρυσούλα Βαρβερί-Βαρρά, Επίτροπος Χρυσούλα Βαρβερί-Βαρρά, ΑUTHOR OF CHISSLIA VARVERI-VARRA, Δ.Ε.Ε.Λ. 2011, στην Αλεξανδρούπολη, στην πόλη της Ελληνικής Φιλοσοφίας.

Είναι ιατρός, διαμένει στο Neubrandenburg της βόρειας Γερμανίας, όπου ειδικεύεται ως οφθαλμίατρος στο Νοσοκομείο Dietrich - Bonhoeffer - Klinikum.

Γνώστης της Αγγλικής και Γερμανικής γλώσσας. Η απονομή των βραβείων πραγματοποιήθηκε στις 17/3/2012, στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων. Το βραβείο παρέλαβε ο θείος του Dr. Τσιφουτίδης Γεώργιος του Ευστρατίου.

Dr. Τσιφουτίδης Γεώργιος

Τέλος διδακτικής άρας

Μπροστά στα παιδιά
στέκουμε λερωμένοι
και αμήχανοι.

Ζηγίζουμε το βάρος μας
απ' το ένα πόδι στ' άλλο
ενώ τα χέρια μας, επεζηγώντας,
πλέκοντας στον αέρα σκαλωσιές του υφηλού
όπου εμείς οι ίδιοι τρέμουμε
να αναρριχηθούμε.

Χειρότερα ακόμη, τα κρύβουμε στις τσέπες
σαν να μην έχουμε πια τίποτα να κάνουμε,
σαν να μην κάναμε τίποτα, ποτέ,
ή τα δένουμε πίσω απ' την πλάτη
σα ν' ανακρίνουμε το χρόνο
που μας πρόδωσε.

Τα ρούχα μας,
δεν είναι ρούχα της δουλειάς
γεμάτα γράσσο, ιδρώτα ή κιμωλία.
Άλλες μοντζούρες μας βρωμίζουν.
Το ξέρουν, και το ξέρουμε.
Γι' αυτό, όταν βρίσκουνε στο βλέμμα μας
μια ζεχασμένη θράκα εξέγερσης,
μια τίμια δυσπιστία εφηβείας,
μαζεύονται όλα, γύρω εκεί, να ζεσταθούν.

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ ΤΟΥ ΧΘΕΣ

Το πρωινό της Κυριακής στην Αλεξανδρούπολη

Γράφει ο Ζαφείρης Αλεξιάδης

Πόσο πιο συχνά τώρα τελενταία η μνήμη με ανηφορίζει εκεί στην Αλεξανδρούπολη, στον τόπο των εμπειριών μου, τότε και πηγή των αναμνήσεών μου, σήμερα. Είναι άραγε το μεγάλωμα της χρονικής απόστασης από το τότε η αιτία, ή είναι το ηλικιακό μεγάλωμα το δικό μου;

Κυριακή πρωί στην Αλεξανδρούπολη. Το διαυγές, το σχεδόν διάφανο κυριακάτικο πρωινό, ερχόταν να το ρυτίδωσει ο κρυστάλλινος ήχος της καμπάνας του Αγίου Νικολάου, που απλωνόταν παλλόμενος και κυματιστός σε όλη την πόλη που ησύχαζε, χωρίς κίνηση και θορύβους και, ενώ χουζούρευε, απολάμβανε το πρωινό.

Με την τρίτη καμπάνα κάποιοι το τολμούσαν. Βιδωνούν στη μηχανή ένα καινούργιο ξυραφάκι, έκαναν μια γρήγορη σαπουνάδα και ένα βιαστικό έγρισμα. Ένα ανεπιθύμητο κόψιμο διορθωνόταν με λίγη στίψη.

Έπρεπε να προφτάσουν το κήρυγμα του πατήρ-Ανδρέα. Πριν από λίγο καιρό είχε έρθει στην Αλεξανδρούπολη από την Κορέα. Ήταν εκεί ως στρατιωτικός ιερέας μαζί με το ελληνικό εκστρατευτικό σώμα. Βαρέθηκε εκεί τις νεκρώσιμες ακολουθίες που γίνονταν πολύ συχνά, βαρέθηκε και τους επικήδειους λόγους του τύπου «ανδρών επιφανών πάσα γη τάφος». Πάσα γη και η Κορέα τότε. Και ήρθε στην πόλη μας να κάνει και κανένα γάμο και καμιά βάφτιση. Παρ' όλα αυτά ήταν εντυπωσιακός άνθρωπος, παράγοντας της εκκλησιαστικής ζωής, εύστροφος, επιδέξιος χειριστής τού από άμβωνος λόγου, με μία έξυπνη ματιά, πίσω από τα γυαλιά του με το χρυσό σκελετό, μόδα των παπάδων εκείνης της εποχής.

Σχολούσε η εκκλησία.

Πρωινό της Κυριακής, μπροστά στο “Τιτάνια”. Από αριστερά:
B. Βαχάρογλου, Δ. Πολυχρονίδης, Δ. Δουκας, X. Ιωσηφίδης,
A. Αγγελίδης, Μένιος Ευγένιος, Γ. Δαιδης. (Αρχείο Δ. Πολυχρονίδη)

Το εικκλησίασμα χαρούμενο, πρόσχαρο, ομιλητικό, με τη μπουκιά, το αντίδωρο, στο στόμα, να φάχνει στην ανοιχτή πλατάνη για κανένα ζεχασμένο ψήσουλο –αμαρτία να πέσει κάτω–, και να οδεύει προς το κέντρο της πόλης αργά, με προσεγμένη περπατησιά σαν σε πασαρέλα.

Όλοι φορούσαν τα καλά τους, το καλοραμμένο παλτό, το μαντό, το ταγιέρ, όλα από εξαιρετικά υφάσματα από του Σπαθόπουλου, από του Γούδα, από του Αποστόλου. Οι μοδίστρες της Αλεξανδρούπολης, η Μανταφούνη, η Κοπάνου, η Λύρου, η Γκρούντη, η Τεκτονίδου και άλλες, έραβαν φορέματα που θα τα ζήλευαν μεγάλα ονόματα ραπτικής των οίκων του Παρισιού.

Και οι άνδρες, με το κοστούμι, τις καμπαρντίνες, τα παρτεσού, τις τρεϊνσκότ, έργα των ραφτάδων της πόλης μας, του Παπουτσέλη, του Κόπανου, του Κίτσου και άλλων που συναγωνίζονταν με την τέχνη τους τις μοδίστρες. Το καλό ρούχο ήταν παράδοση στην Αλεξανδρούπολη και συνεχίζοταν από τότε που η πόλη είχε ξένα προξενεία, τράπεζες, ασφαλιστικές και ναυτιλιακές εταιρείες, τη Γαλλο-Ελληνική εταιρεία σιδηροδρόμων με τους ξενοφερμένους υπαλλήλους και τις οικογένειές τους.

Μετά την εκκλησία, οι άνδρες κατευθύνονταν στο

ΜΑΛΛΙΝΑ ΜΕΤΑΞΩΤΑ
Μ. ΣΠΑΘΟΠΟΥΛΟΣ
Η “ΚΑΜΕΛΙΑ,,
ΒΑΜΒΑΚΕΡΑ ΧΑΣΕΔΕΣ ΜΥΡΟΠΩΛΕΙΟΝ
‘Οδος κεντρική

‘ΙΙ Ιντ. ΑΝΘΟΥΛΑ ΑΦΘΟΝΙΔΟΥ

Διπλωματούχος ραπτικής και κοπτικής γυναικείων φορεμάτων έφωθιασμένη μὲ τὰ τελειώτερα μοντέλλα του Πανεληνίου φίμης οίκου Α. Τσομπανέλλη έγκατασταθείσα ἐνταῦθα καὶ εἰς τὴν ἐν τῇ ὁδῷ Χρυσοστόμου Σμύρνης ἀριθ. 30 οίκιαν, της, δέχεται παραγγελίας εἰς τιμάς ἀσυναγωγίστους.

Από το Λεύκωμα του Μ. Ε. Πατέλη,
Αλεξανδρούπολη, Οικονομίας Πανόραμα

καφενείο «ΤΟ KENTRO», ιδιοκτησία της οικογένειας Κολοζώφ, για έναν περιποιημένο καφέ. Με την είσοδό τους ο Σάββας, το γκαρσόνι, που γνώριζε τον καφέ που έπινε ο καθένας, έδινε ήδη φωναχτά την παραγγελία.

Τα τραπεζάκια του καφενείου, ξύλινα, χαμηλά, με απαιτήσεις επίπλου. Στο ίδιο επίπεδο οι καρέκλες, οι τύπου Βιέννης. Ένα γύρω στους τοίχους οι κρεμάστρες με την ειδική εταζέρα για τα καπέλα, ανάμεσα στους μεγάλους καθρέφτες με την ακριβή κορνίζα.

Καθόταν ο πελάτης, έφτανε και ο καφές μαζί με την εφημερίδα, την τοποθετημένη στο ειδικό πλαίσιο από μπαμπού.

Οι πρωινές εφημερίδες ήταν αθηναϊκές, που έφταναν στην Αλεξανδρούπολη με την πρωινή πτήση μιας ΝΤΑΚΟΤΑ της ΤΑΕ. Οι εφημερίδες της Θεσσαλονίκης έρχονταν το βράδυ με το τρένο.

«ΤΟ KENTRO» ήταν το καφενείο της υψηλής κοινωνίας της πόλης. Για χαρτιά, για τάβλι και για χαβάλε ήταν το απέναντι καφενείο, του «ΜΑΡΚΑΚΗ».

Μπροστά σ' αυτό και κάτω από τα μικρά μπαλκονάκια του υπερυψωμένου ισογείου του, είχαν το στέκι τους με τα κασελάκια τους οι πέντε-έξι στιλβωτές υποδημάτων. Μερικών τα κασελάκια ήταν μπρούτζινα, αληθινά κομψοτεχνήματα, καλογυαλισμένα και αστραφτερά με ένα σωρό καθρεφτάκια και σαντεφένια στολίδια.

Ο πιο εντυπωσιακός από τους στιλβωτές ήταν ο Τσερκέζος. Το όνομά του, το όλο παρουσιαστικό του, ψηλός, γεροδεμένος, με ρυματισμένο το κεφάλι και με μεγάλα τσιγκελωτά μουστάκια, με άσπρα τσόχινα ρούχα στολισμένα με γαϊτάνια και φυτήλια και με γεμενιά πατημένα πίσω στις φτέρνες, φανέρωναν την καταγωγή του. Τα ελληνικά του σπασμένα. Ήταν Κιρκάσιος, από εκεί και το όνομά του Τσερκέζος.

Ένα άλλο στέκι για τα πρωινά της Κυριακής ήταν τα ζαχαροπλαστεία και ιδιαίτερα το «ΕΛΑΒΕΤΙΚΟ», όπου έπαιρναν το γλυκό τους, το εκμέκ κανταΐφ ή τη σεράνο, οι πιο «σοβαρές» δεσποινίδες της εποχής, με τα ευγενικά πειράγματα του γκαρσονιού Μπάμπη ως επίσης

Πρωινό της Κυριακής, μπροστά στη Δημαρχία.
Ζ. Αλεξιάδης, Κ. Κριτού, Τ. Γεωργιάδης.
(Αρχείο Ζ. Αλεξιάδη)

Κυριακάτικη βόλτα στην οδό της 14ης Μαΐου.

**Μίκα Σταματοπούλου, Ρίτσα Σταματοπούλου
και η μικρή ανεψιά τους Βίκυ Βογιατζή.**

(Αρχείο Ρίτσας Σταματοπούλου)

και το γαλακτοζαχαροπλαστείο «ΔΙΕΘΝΕΣ», στη μικρή πλατεία, στο δρόμο για τα ψαράδικα. Το «ΔΙΕΘΝΕΣ», εκτός των άλλων σερβίριζε αχνιστό, σχεδόν καυτό, γάλα με βουτυρόμελο και αφράτες φρυγανιές που το συνήθιζαν πολύ οι Αλεξανδρούπολίτες τα πρωινά της Κυριακής. Οι κυρίες πάλι προτιμούσαν μια πάστα, μια καριόκα, ένα μιλφέγι, ένα σοροπιαστό μπαμπά με αφράτη σαντιγί στο λοξό κοψιμό του.

Στη μικρή πλατεία με την παλιά Δημαρχία βρισκόταν και το πολύ καλό εστιατόριο «Η ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ», απέναντι από την κοσμική ταβέρνα του Μπίζου.

Και μετά, ένας μικρός περίπατος στη Βασιλέως Γεωργίου.

Στα χειμωνιάτικα πρωινά συμπλήρωμα του γυναικείου παλτού ήταν μια γούνα αλεπούς γύρω στο γιακά με το κεφάλι ριγμένο πίσω στον ώμο, που με τα γυάλινα μάτια της παρακολουθούσε και αγριοκοίταζε αυτούς που ακολουθούσαν και σχολίαζαν τη γούνα και την κυρία που τη φορούσε. Νέοι και μεις τότε φορούσαμε τα καλά μας και συναντιόμασταν με τους φίλους μας, σε μια συζήτηση περιπάτου και συζητούσαμε και διαφωνούσαμε πάνω στο ίδιο θέμα που είχαμε διαφωνήσει και κατά το πρωινό της περασμένης Κυριακής.

Σιγά-σιγά η Βασιλέως Γεωργίου άδειαζε και έμενε στη διάθεση των παϊτονιών που κυλούσαν στην άκρη της αργά.

Το πρωινό της Κυριακής, το διάλειμμα στην εβδομαδιάτικη καθημερινότητα τελείωνε. Ας είναι. Σου έδινε όμως την ευκαιρία να ντυθείς τα καλά σου, να βγεις έξω, να δεις και να σε δουν, να συναναστραφείς γνωστούς σου, να μιλήσεις, να ακούσεις, να γελάσεις, να ευχαριστηθείς.

Τα πρωινά της Κυριακής στην Αλεξανδρούπολη ήταν μια ήρεμη και συνάμα μια αξέχαστη εμπειρία, που τώρα πια, μετά από χρόνια, καταξιώνεται και γίνεται μια νοσταλγική ανάμνηση.

102 ΧΡΟΝΙΑ 1909-2011
ΜΙΚΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

Κείμενα - Σκέψεις - Φωτογραφίες

Επιμέλεια: Αλεξάνδρα Μποτονάκη

ΚΑΘΗΓΗΤΟΛΟΓΙΟΝ

Της πρώτης μεταπολεμικής - ταραγμένης γυμνασιακής εξαετίας (1945-1951)

Γράφει ο Γιώργος Χατζηανδρέου

ΚΟΣΜΑΣ ΗΛΙΑΣ, Φιλόλογος

Καθηγητής μας, στις τελευταίες τάξεις. Ήταν άψογος σε όλα, έκανε τη σωστή μοιρασία ανάμεσα στα αρχαία και νέα ελληνικά, έκτισε τις γέφυρες και φώτισε τον δρόμο για να κατανοήσουμε την εξελίξη της γλώσσας μας. Χαμηλών τόνων, με πάντα προσεγμένη την εμφάνισή του και την απόλυτα τιθασευμένη χωρί-

στρα με τη βοήθεια της «μπριγιαντίνης» στο στίλ του Ροντόλφο Βολεντίνο, προς τον οποίο έμοιαζε η φυσιογνωμία του. Στη συγκέντρωση της 50/ετηρίδας από την αποφοίτησή μας, το 2001, ήταν ο μόνος επιζών καθηγητής μας, αλλά λόγοι υγείας δεν του επέτρεψαν την παρουσία του ανάμεσά μας, που τόσο πολύ τη θέλαμε.

ΛΟΥΡΗ, Φιλόλογος

Απόμακρη, αυστηρή στα καθήκοντα των δευτερευόντων μαθημάτων που μας δίδασκε με διαδικασία: Ησυχία, ξέταση, παράδοση, τελειώσαμε.

ΜΑΡΝΕΡΟΣ, Μαθηματικός

Καλός μαθηματικός, αλλά τίποτε παραπάνω ή παρακάτω, γιατί το ενδιαφέρον του απασχολούσε περισσότερο η πραγματικά άψογη και ατσαλάκωτη εμφάνισή του. Αυταρέσκεια και ωραιοπάθεια απέπνεαν και οι αργές, σχεδόν τελετουργικές κινήσεις του, ενώ το κύριο ενδιαφέρον του συγκεντρωνόταν στα δάκτυλά του όπως μαρτυρεί η παρακάτω προσωπική εμπειρία. Ήσαν ε-

ντολοδόχοι εκτελεστές όχι και πολύ εύστοχων εγκεφαλικών εντολών. Κάποια μέρα λοιπόν, στο πρώτο διάλειμμα, αργοπερπατώντας, φρεσκάριζα τα του μαθήματος της επόμενης ώρας, όταν ξαφνικά δύο δάχτυλα έπιασαν το δέρμα κάτω από το πηγούνι μου, το πιέζαν στρίβοντάς το και ενώ άστραφτε ένα ηχηρό σκαμπίλι, το μοναδικό της μαθητικής μου ζωής, στο αριστερό μου μάγουλο: «Βασιλιανέ (φ.ο.) γιατί δεν ήλθες για τον καθιερωμένο μπάτσο»; Τρομαγμένος σηκώνω το κεφάλι μου να δω πώς μούρχεται ο ουρανός σφοντύλι και βλέπω τον δράστη να... «τσιμοπαίζει» τα μάτια του κάτω από τους φακούς των γυαλιών του, λέγονας απλά: «Α! λάθος, σε πέρασα για τον Βασιλιανό». Έτσι, χωρίς συγγνώμη, για να μην πέσει ο τουπές του και κουδουνίσει εκκωφαντικά γνωστοποιώντας στους συν-αυλιζόμενους μαθητές, που είδαν τη σκηνή, την αντιεκπαιδευτική-απρεπή συμπεριφορά του. Ποιος ξέρει τι του έκανε ο ζωηρός φίλος μου Βασιλιανός και του καθιέρωσε καθημερινό χαστούκι που του το στέρησα, έστω και μία φορά, από λάθος του καθηγητή με τη διολισθαίνουσα προς την «κοσμία» διαγωγή.

1940-1950

Ομάδα προσκόπων.
 Διακρίνονται
 ο Γιώργος
 Γιαννούτσος
 (καθισμένος
 αριστερά),
 ο Αντώνης
 Γιουβαλάκης,
 ο Στρατής Σγουρέτης,
 ο Μόρφης Γεωργιάδης,
 ο Ιορδάνης Μαυρίδης
 και ο Θανάσης
 Κουρουτζίδης.

(Αρχείο Θανάση
 Κουρουτζίδη)

Γεωργούσης Θεόδωρος Θύμησες από έναν αγαπημένο καθηγητή μας

Γράφει η Ελευθερία Δαουλτζή -Μανή

Τέσσερα βιώματα έμειναν ανεξίτηλα στο μυαλό μου σχετικά με τον καθηγητή μας των Φυσικών, τον Θεόδωρο Γεωργούση.

Βρισκόμαστε στη δεκαετία του πεντήντα... Η γράφουσα, μαθήτρια της Πρώτης, Δευτέρας, Τρίτης και Τετάρτης τάξης του Γυμνασίου Αλεξανδρούπολης –τι μνήμες κι αυτές...

Το πατρικό μου σπίτι βρίσκεται στη γωνία Ιωακείμ Καβύρη (τότε Ρούσβελτ) και Κερασούντος. Καθημερινά, μετά το πέρας της μελέτης, βγαίνουμε όλα τα παιδιά της γειτονιάς, αγόρια και κορίτσια, για παιχνίδι: τόπος συνάντησης η γωνία που βρίσκεται η οικία Μαλαματίνα.

Γνωρίζουμε ότι ο καθηγητής Θ. Γεωργούσης είναι πολύ αυστηρός και ότι δεν επιτρέπει στους μαθητές τέτοια ξεπορτίσματα. Κατοικούσε στη γειτονιά μας, στο προικώ σπίτι του στη διασταύρωση της οδού Καβύρη με το λοξό δρόμο, που καταλήγει στο σιδηροδρομικό σταθμό, στο σημερινό ΚΑΠΗ Αλεξανδρούπολης.

Εμείς, μόλις τον βλέπαμε να βγαίνει από το σπίτι, ξέραμε πού θα διασκορπιστούμε και θα κρυφτούμε, για να μη μας δει, γιατί φοβόμασταν τις παρατηρήσεις και τις συνέπειες την επομένη στο σχολείο.

Ένα γεγονός, που δε θα ξεχάσω ποτέ και το οποίο δεν μπορώ να εξηγήσω, είναι το εξής: Στην Τρίτη και Τετάρτη τάξη Γυμνασίου διδασκόμαστε σε αίθουσα του τότε «παραρτήματος», δίπλα από το εργαστήριο Χημείας του Θ. Γεωργούση. Δεύτερη διδακτική ώρα της σχολικής χρονιάς, στο μάθημα της Φυσικής... Μπαίνοντας στην αίθουσα ο κ. Καθηγητής ανοίγει τον κατάλογο και καλεί για εξέταση τις μαθήτριες που το επώνυμό τους αρχίζει από το γράμμα Δ (Δαδάνη, Δαλαβέρα, Δανατζή, Δασουλτζή, Δαπέργολα).

Την επόμενη σχολική χρονιά βρισκόμαστε στην Τετάρτη τάξη· κατά την πρώτη ώρα εξέτασης, μετά την παράδοση του μαθήματος της Φυσικής, γίνεται και πάλι το ίδιο· ο κ. Καθηγητής καλεί για εξέταση τις μαθήτριες που το επώνυμό τους αρχίζει από το γράμμα Δ.

Μέχρι σήμερα, αναλογιζόμενη το γεγονός, διερωτώμαι και δεν μπορώ να εξηγήσω για ποιο λόγο ο κ. Καθηγητής είχε την εμμονή να εξετάζει στο πρώτο μάθημα τις ίδιες μαθήτριες.

Και τώρα αναφέρομαι σε ένα άλλο γεγονός που με συνδέει με τον Θ. Γεωργούση. Βρισκόμαστε στα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης. Είναι η εποχή που οι καθηγήτριες αρχίζουν να νιώθουν απελευθερωμένες σε σύγκριση με τα προηγούμενα συντηρητικά χρόνια και μερικές απ' αυτές να προσέρχονται στο σχολείο ενδεδυμένες με παντελόνι, ένδυμα που θεωρείτο στο παρελθόν μόνο ανδρικό.

Μία ημέρα με ειδοποιεί ο Θ. Γεωργούσης, Επιθεωρητής τότε της Μέσης Εκπαίδευσης, ότι θα έλθει στο σχολείο, στο οποίο υπηρετούσα ως Γυμνασιάρχης, για να επιθεωρήσει τη Φυσικό καθηγήτρια του σχολείου. Η εν λόγω καθηγήτρια ήταν από εκείνες που προσήρχοντο στο σχολείο ενδεδυμένες με παντελόνι. Κάλεσα λοιπόν την καθηγήτρια και της εξήγησα ότι ο κ. Επιθεωρητής είναι πολύ συντηρητικός και δε θα σχηματίσει καλή εντύπωση βλέποντάς την μη ενδεδυμένη ευπρεπώς!

Η καθηγήτρια αδιαφόρησε για τις συστάσεις μου και για την εντύπωση που θα δημιουργούσε στον κ. Επιθεωρητή και την επομένη προσήλθε να διδάξει ενδεδυμένη όπως εκείνη συνήθιζε. Ο κ. Επιθεωρητής - Γεωργούσης γίνεται έξαλλος με την εμφάνιση της καθηγήτριας, τονίζει με επικριτικό ύφος προς εμένα και την καθηγήτρια τη σοβαρότητα των καθηγητριών κατά τους παρελθόντας χρόνους και αποχωρεί από το σχολείο καταπικραμένος.

Το τελευταίο γεγονός, το οποίο με σημάδεψε, είναι η πληροφορία του θανάτου του και η παρουσία εμού και άλλων μαθητών και μαθητριών του στην κηδεία του, στο Νεκροταφείο Ν. Σμύρνης.

Ήταν ένα μικρό δείγμα αγάπης και ευγνωμοσύνης στον άριστο, σεμνό και εξαίρετο ΔΑΣΚΑΛΟ και ΑΝΘΡΩΠΟ, Θεόδωρο Γεωργούση.

Αναμνηστική φωτογραφία από την ημέρα της αποφοίτησης με τους καθηγητές Πατεράκη, Ανδρουλάκη, Τόλκα, Μπάστα και Γεωργούση.

**ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ (ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ)
ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ ή ΚΑΙ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΑ**

MARIA GIASSEMAKI
ARCHITECT N.T.U. (ATHENS)
11, LEMBESSI STR, 117 42 ATHENS
(+30) 210 9231 346
Fax: (+30) 210 9231 392
Mob.: 6944 247 744
E-mail: mgias@tee.gr

THEODOR GIASSEMAKIS
PROJECT & CONSTRUCTION CONSULTANT
11, LEMBESSI STR, 117 42 ATHENS
(+30) 210 9231 346
Fax: (+30) 210 9231 392
Mob.: 6944 189 360
E-mail: mgias@tee.gr

ΓΙΑΣΕΜΑΚΗ ΧΑΡΑ
ΓΡΑΦΙΣΤΑΣ - ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΟΣ
ΛΕΜΠΕΣΗ 11 ΑΘΗΝΑ 117 42
210 9231 363 κιν. 6944 346 348
Fax: 210 9231 392

ΑΝΔΡΙΑΝΑ ΧΑΤΖΗΑΝΔΡΕΟΥ
του ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ
ΛΟΥΚΑ ΜΠΕΛΛΟΥ 13 ΑΘΗΝΑ 115 24
210 6927 058 6973 224 639
E-mail: nchatzian@tee.gr

ΜΑΡΙΑΝΘΗ Θ. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ
ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ 9 ΑΘΗΝΑ 106 78
210 3813 997, 3813 977
Fax: 210 2813 897

ΠΟΛΥΖΩΗΣ ΜΑΚΡΑΣ του ΑΓΓΕΛΟΥ
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΣ ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΟΣ
ΓΟΥΝΑΡΗ 176 ΑΝΩ ΓΛΥΦΑΔΑ 166 74
210 7463 606 κιν. 6944 549 654
E-mail: amkras@internet.gr

ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ ΣΥΡΙΔΟΥ του ΣΠΥΡΟΥ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ
ΘΗΣΕΩΣ 25 ΜΑΡΟΥΣΙ 151 24
210 6129 044 κιν. 6974 003 216

ΕΛ. ΣΤΑΥΡΙΑΝΙΔΗ
ΚΕΝΤΡΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ "ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ"
ΑΓΓΛΙΚΑ - ΓΑΛΛΙΚΑ - ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ
1. ΕΒΡΟΥ 16 & ΑΜΑΣΕΙΑΣ ΝΕΑ ΣΜΥΡΝΗ
ΤΗΛ./FAX: 210 9316575
2. ΑΓΧΙΑΛΟΥ 23 & ΑΜΙΣΟΥ ΝΕΑ ΣΜΥΡΝΗ
ΤΗΛ./FAX: 210 9319070
www.flmellon.gr - e-mail: info@flmellon.gr

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ του ΙΩΑΝΝΗ
ΚΑΘ. ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ
ΟΥΡΑΝΟΥ 6 ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ 166 71
6983 930799

ΝΙΚΟΛΕΤΑ ΧΑΤΖΗΑΝΔΡΕΟΥ του ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
Μ. ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΥ 13 ΑΘΗΝΑ 115 24
210 6916 789 6936 928534
E-mail: nicolhat@hotmail.com

ΚΟΥΡΟΥΤΖΙΔΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΑ ΤΟΥ ΑΘΑΝ.
DENISE ELEFTHERIOU
ΣΧΕΔΙΑΣΤΡΙΑ ΜΟΔΑΣ
ΜΗΤΡ. ΙΩΣΗΦ 5 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 546 22
2310 272477 FAX: 2310 273663
6973 802974 www.deniseEleftheriou.gr

ΣΠΥΡΟΣ Ε. ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ
ΛΟΓΙΣΤΗΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥΣ 15 ΑΘΗΝΑ 105 52
210 3248100
ΟΙΚΙΑ: ΜΙΣΤΡΙΩΤΟΥ 22 ΑΘΗΝΑ 112 55
210 2018092

ΜΑΡΤΙΝΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ
ΣΥΝΤΗΡΗΤΡΙΑ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ (ΠΕ)
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ (ΜΑ)
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ 3 ΣΑΡΑΝΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ
546 36 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ./FAX: 2310 412413 κιν. 6973 486888

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΓΚΑΡΔΙΑΚΟΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
Λ. ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ 309 ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ 172 36
ΤΗΛ. 210 9754299 FAX: 210 9765433
κιν. 6944 341321
e-mail: gkardiak@otenet.gr

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Κ. ΣΤΕΡΓΙΑΔΗΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
ΒΑΣ. ΟΛΓΑΣ 6 (2ος όροφος)
Τ.Κ. 54640 ΦΑΛΗΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ. 2310 869588

Ε Κ Δ Η Λ Ω Σ Ε Ι Σ Θ Ρ Α Κ Ω Ν

Εκδήλωση προς τιμή του πρώην Δημάρχου Αλεξανδρούπολης κ. Νικολάου Κουκουράβα

Γράφει ο Παν. Ορ. Παρασκευόπουλος

Ε στω και με καθυστέρηση, πληροφορηθήκαμε με μεγάλη μας χαρά ότι το Δημοτικό Συμβούλιο Αλεξανδρούπολης τίμησε τον πρώην Δήμαρχο κ. Νικόλαο Κουκουράβα για την πολύπλευρη προσφορά και το έργο του κατά τη διάρκεια της τετραετίας 1991-1994, κατά την οποία διετέλεσε Δήμαρχος.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 13 Νοεμβρίου 2011 στο ξενοδοχείο "ALEXANDER BEACH", παρουσία βουλευτών του Νομού, της Αντιπεριφερειάρχου, των διατελεούντων Δημάρχων, Δημοτικών Συμβούλων, εκπροσώπων των Αρχών και Φορέων της πόλεως και πλήθους κόσμου. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης προβλήθηκε βίντεο με στιγμιότυπα από τη θητεία και το έργο του κ. Ν. Κουκουράβα ως Δημάρχου της Αλεξανδρούπολης.

Πολύ εγκωμιαστικά σχόλια για το έργο του κ. Νικ. Κουκουράβα διατύπωσαν στους χαρετισμούς τους ο νυν Δήμαρχος κ. Ευάγγελος Λαμπάκης, οι βουλευταί κ.κ. Όλγα Ρενταρή-Τέντε και Αλέξανδρος Δερμεντζόπουλος και η Αντιπεριφερειάρχης κ. Γεωργία Νικολάου.

Αγαπητέ μου Νίκο, θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου, ως Πρόεδρος του Συλλόγου Αλεξανδρούπολιτών Αττικής, να σε ευχαριστήσω για όσα πρόσφερες στην αγαπημένη μας πόλη.

Οι διατελέσαντες Δήμαρχοι Αλεξανδρούπολης κ.κ. Ελενθέριος Γιορτσίδης, Νικ. Κουκουράβας, Αναστάσιος Σουλακάκης, Γεώργιος Αλεξανδρής και ο νυν Δήμαρχος Ευάγγελος Λαμπάκης.

Ο νυν Δήμαρχος Αλεξανδρούπολης κ. Ευάγγελος Λαμπάκης επιδίδει την αναμνηστική πλακέτα, αφού προηγουμένως απονέζεται τον πρώην Δήμαρχο κ. Νικ. Κουκουράβα.

Βουλευτές, πρώην Δήμαρχοι, η πρώην και νυν γρεσία της Περιφέρειας, Δημοτικοί Σύμβουλοι, εκπρόσωποι Φορέων της πόλης πλαισιώνονταν τον τιμώμενο πρώην Δήμαρχο κ. Νικόλαο Κουκουράβα.

Ε Κ Δ Η Λ Ω Σ Ε Ι Σ Τ Ο Υ Σ Υ Λ Λ Ο Γ Ο Υ Μ Α Σ

Η κοπή της βασιλόπιτας

Γράφει ο Παν. Ορ. Παρασκευόπουλος

Στην επιθυμία μας να επικοινωνήσουμε με φίλους συμπολίτες και να νιώσουμε τη ζεστή παρουσία τους, πραγματοποιήσαμε στις 18 Ιανουαρίου 2012 στην αίθουσα “KG BALLROOM” του ξενοδοχείου KING GEORGE PALACE την καθιερωμένη κοπή της Πρωτοχρονιάτικης βασιλόπιτας.

Συγκεντρωθήκαμε περίπου 130 άτομα, συμπολίτες, φίλοι και προσκεκλημένοι. Η ατμόσφαιρα ήταν όμορφη, φιλική, ζωντανή. Παραβρέθηκαν οι βουλευτές του Νομού μας κ.κ. Όλγα Ρενταρή-Τέντε, Ελένη Τσιαούση και Γεώργιος Ντόλιος, ο Δήμαρχος Αλεξανδρούπολης κ. Ευάγγελος Λαμπάκης, ο Αντιπρόεδρος της Π.Α.Ο.Ν.Ε. κ. Γεώργιος Δελαπόρτας, ο Δημοτικός Σύμβουλος του Δήμου Αθηναίων κ. Νικόλαος Βαφειάδης και ο Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου Ξανθιωτών Αττικής κ. Γεώργιος Γαρταγάνης.

Τους ευχαριστούμε όλους θερμά για την παρουσία τους.

Ο «τυχερός» της βραδιάς ήταν ο πρώην Υπουργός και βουλευτής Έβρου κ. Γεώργιος Ντόλιος που έλαχε ένα ασημένιο μπωλ.

Μέλη του Δ.Σ. των Συλλόγων μας σε αναμνηστική φωτογραφία με τον αγαπητό μας Τόλη Σιάτρα. Εικονίζονται (από αριστερά) οι κ.κ. Παναγιώτης Τσιακίρης, Θεόδωρος Γιασεμάκης, Ενοτρατία Κονκουρίκου-Ραχούλη, Τόλης Σιάτρας, Γεωργία Καραμανίδου-Μίχον, Απόστολος Κοντογιώργης και Παναγιώτης Παρασκευόπουλος.

Η κλασική φωτογραφία της «πίτας» μας με τους επισήμους προσκεκλημένους και μέλη τον Δ.Σ.

Καθήμενοι: οι κ.κ. Γεώργιος Ντόλιος, Όλγα Ρενταρή-Τέντε, Ελένη Τσιαούση, βουλευτές του Νομού μας, Ευάγγελος Λαμπάκης, Δήμαρχος Αλεξανδρούπολης, η κόρη του Δημάρχου Αντωνία Λαμπάκη και ο σύζυγός της Ανδρέας Βαγενάς.

Όρθιοι: οι κ.κ. Κράτης Ποιμενίδης, Απόστολος Κοντογιώργης, Γεωργία Καραμανίδου-Μίχον, Γρηγόρης Γεωργίου, Ενοτρατία Κονκουρίκου-Ραχούλη, Παναγιώτης Παρασκευόπουλος και Θεόδωρος Γιασεμάκης.

Η Γραμματέας του Συλλόγου μας κ. Ενοστρατία Κουκουρίκου - Ραχούλη προσφέρει το "γούρι" της χρονιάς στον τυχερό κ. Γεώργιο Ντόλιο.

Ο βουλευτής κ. Γεώργιος Ντόλιος επιδίδει τον έπαινο και αναμνηστικό δώρο στην κ. Φαίδρα Μυλωνά, φίλη της οικογένειας Πάνον - Γιαννούτσου, για λογαριασμό της Ευγενίας Πάνον.

Η βουλευτής κ. Ολγα Ρενταρή - Τέντε επιδίδει τον έπαινο και αναμνηστικό δώρο στην κ. Γεωργία Καραμανίδου - Μίχουν, μητέρα της Μαρίας Μίχουν.

Ο Δήμαρχος Αλεξανδρούπολης κ. Ευάγγελος Λαμπάκης επιδίδει τον έπαινο και το αναμνηστικό δώρο στην Αικατερίνη Τσεομελή, εγγονή των μέλους μας Δημητρίου Τσεομελή.

Η βουλευτής κ. Ελένη Τσιαούση επιδίδει τον έπαινο και αναμνηστικό δώρο στον κ. Γεώργιο Δελαπόρτα, πατέρα του Κωνσταντίνου Δελαπόρτα.

Ο Σύλλογός μας, αφού τίμησε με ιδιαίτερο κομμάτι πάτας τους καλεσμένους μας και εκπροσώπους σωματείων του Έβρου, βρήκε την ευκαιρία να επιανέσει νέους και νέες που εισήχθησαν σε ΑΕΙ και ΤΕΙ το 2011, καθώς και εκείνους που περάτωσαν πεταπτυχιακές οπουδές, καταγόμενους από την Αλεξανδρούπολη, προσφέροντάς τους τιμητικό έπαινο και ένα συλλεκτικό αναμνηστικό δώρο από τη συλλογή της FERRARI.

Συγκεκριμένα τιμήθηκαν οι εξής:

1. **Μαρία Μίχου** του Χρήστου. Κόρη του μέλους μας και μέλους του Δ.Σ. Γεωργίας Καραμανίδου-Μίχουν, για την απόκτηση Master στη διδακτική της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
2. **Κωνσταντίνος Δελαπόρτας** του Γεωργίου. Γυι-

ός του μέλους μας Γεωργίου Δελαπόρτα, που εισήχθη πρόσφατα στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου, στο τμήμα SCHOOL OF SLAVONIC and EAST EUROPEAN STUDIES όπου άρχισε τη διδακτορική του διατριβή.

3. Ευάγγελος Μανασής του Βασιλείου. Γυιός του μέλους μας Βασιλείου Μανασή, που επέτυχε στη Γυμναστική Ακαδημία Τ.Ε.Φ.Α.Α. Κομοτηνής.

4. Ευγενία Πάνου του Χρήστου. Κόρη του μέλους μας Ευριδίκης Γιαννούτου-Πάνου. Επέτυχε και εισήχθη στη Φαρμακευτική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών.

5. Σοφοκλής Στίγκας του Γεωργίου. Γυιός του μέλους μας Νικολέτας Χατζηανδρέου-Τρίγκα. Επέτυχε στις Πανγερμανικές εξετάσεις της Οδοντιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Φράιμπουργκ.

6. Αικατερίνη Τσεσμελή του Σταύρου. Εγγονή του μέλους μας Δημητρίου Τσεσμελή. Επέτυχε και εισήχθη στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών.

Αξίζει να επισημάνουμε την παρουσία των παλιών μας καθηγητών που μας τιμούν κάθε χρόνο με την παρουσία τους. Διακρίναμε τις κυρίες Μαρία Λουκάτου, Αναστασία Σιούντα, Ελευθερία Δαουλτζή-Μανή και τον κύριο Γεώργιο Ρόζη.

Επίσης θα ήταν παράλειψή μας να μην αναφέρουμε ότι και εφέτος την όλη εκδήλωση κάλυψε φωτογραφικά ο αγαπητός σε όλους μας κ. Τόλης Σιάτρας, ο οποίος ταξίδεψε ειδικά για τον σκοπό αυτό από την Αλεξανδρούπολη.

Ευχαριστίες... στους χαρηγούς μας

Το Δ.Σ. των Συλλόγου αποφάσισε να ευχαριστήσει τα ξενοδοχεία που, στο λαχνό του χορού μας, προσέφεραν ευγενικά δωρεάν διαμονή, περιποίηση ή δείπνο στους τυχερούς. Επίσης ευχαριστούμε την Aegean Airlines και το γραφείο ΛΕΩΝ TOURS της Αλεξανδρούπολης για την προσφορά τους.

Έτσι, δημοσιεύουμε σύντομη διαφήμιση αυτών και προτείνουμε στους αναγνώστες μας να αξιοποιήσουν τις υπηρεσίες τους.

ALEXANDER
BEACH HOTEL & CONVENTION CENTER

ALEXANDER
BEACH HOTEL & SPA

ALEXANDER BEACH HOTEL & SPA
2ο χλμ Εθνικής Οδού Αλεξανδρούπολης-Κομοτηνής
681 00 Αλεξανδρούπολη
Url: www.alexbh.gr, E-mail: info@alexbh.gr

Κάθε στιγμή του καλοκαιριού είναι μοναδική στο...

Alexander Beach Hotel

HOTEL Le CONVIVIAL στο Ξυλόκαστρο

Αποδράστε με τους αγαπημένους σας φίλους από την Αλεξανδρούπολη για κουβέντα, καφέ ή κρασί και απολαύστε μαζί αρωματικά μασάζ στα πόδια με ροδοπέταλα, μοναδικές κούρες αναζωογόνησης και αντιγήρανσης από το Μπαλί και την ίαβα.

Οι θεραπευτές του Le CONVIVIAL από το Μπαλί θα σας μεταφέρουν στη μακρινή πατρίδα τους, ενώ εσείς θα απολείτε τα χρόνια της αθωότητας στο φάρο της Αλεξανδρούπολης.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΤΚΟΣ

Πληροφορίες: 210-4293854 • www.leconvivial.com

www.thrakipalace.gr

δε έρθεις Γαλά!

40 χλμ. Εθν. Οδού Αλεξ/πολης - Θεσ/νίκης
Τ.Ο. 19 - 68100 Αλεξανδρούπολη
Τηλ. +302551089100 - Fax: +302551089119
www.thrakipalace.gr

ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΛΕΩΝ TOURS

**ΕΚΔΡΟΜΕΣ
ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ** ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ
ΑΚΤΟΠΛΟΪΚΑ

14^Η ΜΑΪΟΥ 51 • ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ.: (25510) 33338, 27754 • FAX: 25510 29074

Ε Κ Δ Η Λ Ω Σ Ε Ι Σ Θ Ρ Α Κ Ω Ν

Κοπή βασιλόπιτας του Συλλόγου Αρχαιοφίλων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς Ν. Έβρου

Γράψει ο Παν. Ορ. Παρασκευόπουλος

Στην καθιερωμένη ετήσια εκδήλωση του ιστορικού Μουσείου Αλεξανδρούπολης, ο Σύλλογος Αρχαιοφίλων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς Ν. Έβρου, εκτός από την κοπή της βασιλόπιτας, παρουσιάζει και τιμά το έργο σημαντικών προσωπικοτήτων από τον χώρο της επιστήμης και του πολιτισμού, οι οποίοι κατάγονται κατά κύριο λόγο από τη Θράκη.

Εφέτος προσκεκλημένη και τιμώμενο πρόσωπο ήταν η γνωστή και σε πολλούς από εμάς οσδίστ του ακορντεόν, Σαμοθρακίτισσα, κ. Ζωή Τηγανούρια, η οποία και βρα-

Ο πρόεδρος του συλλόγου Νικόλαος Πινάτζης, ο αντιπρόεδρος Ελευθέριος Τσινταράκης, η γραμματέας Τζούλια Φανφάνη-Μαλακόζη με την εγγονή της Τζουλιέττα και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου Νίτσα Μπαμπούρα, Θεόδωρος Ορδονυποζάνης, Ιωάννης Φυντανίδης στην κοπή της πίτας.

Απονομή τιμητικής πλακέτας από τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο στη Ζωή Τηγανούρια για την σημαντική της προσφορά στην πολιτιστική ζωή του τόπου μας.

βεύθηκε. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην Αλεξανδρούπολη στις 4 Φεβρουαρίου 2012, στο ξενοδοχείο "Θράκη Παλάς". Συγκεντρώθηκαν πάνω από 300 άτομα και τη βραδιά τίμησαν με την παρουσία τους ο βουλευτής κ. Γεώργιος Ντόλιος, η βουλευτής κ. Όλγα Ρενταρή-Τέντε, η Αντιπεριφερειάρχης κ. Γεωργία Νικολάου, ο Δήμαρχος κ. Ευάγγελος Λαμπάκης, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου κ. Άκης Αγγλιάς, ο πρώην υπερνομάρχης Έβρου-Ροδόπης κ. Γεώργιος Μηνόπουλος. Επίσης παραβρέθηκαν και πολλοί εκπρόσωποι Φορέων και Συλλόγων της πόλεως.

Μετά την ομιλία του Προέδρου του Συλλόγου κ. Νικόλαου Πινάτζη και την κοπή της βασιλόπιτας είχαμε τη χαρά να απολαύσουμε το μουσικό πρόγραμμα που πρόσφερε η Ζωή Τηγανούρια με τη συνοδεία εξαίρετων μουσικών (Ηλίας Αργυρόπουλος στο πάνο, Στέλιος Γενεράλης στα τύμπανα, Γιώργος Ρούλας στο κόντρα μπάσο και Άσπα Θεοφίλου τραγούδι).

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης γινόταν προβολή φωτογραφιών από την εκδρομή του Συλλόγου στη Νοτιοδυτική Μικρά Ασία που πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2011.

Η αντιπεριφερειάρχης Γεωργία Νικολάου

Η βουλευτής Ν. Έβρου Όλγα Ρενταρή

Τυχερή της βραδιάς που κέρδισε το φλουρί της πίτας ήταν η επτάχρονη Τζουλιέττα Σεραφείμ, εγγονή της Γραμματέως του Συλλόγου κ. Τζούλιας Φανφάνη-Μαλακόζη.

Θεωρώ τον εαυτό μου τυχερό που παραβρέθηκα στην εκδήλωση διότι μου δόθηκε η ευκαιρία να συναντηθώ με παλιούς συμμαθητάς και γνωστούς μου Αλεξανδρουπολίτες, με τους οποίους αναπολήσαμε ευχάριστες αναμνήσεις.

Τελειώνοντας θα ήθελα να ευχηθώ στον δραστήριο Πρόεδρο κ. Νικόλαο Πινάτζη και τα ακούραστα μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου καλή Σαρακοστή, χαρούμενο Πάσχα και πάντα επιτυχίες στις ποικίλες δραστηριότητές τους.

Ο δήμαρχος Ευάγγελος Λαμπάκης τίμησε με την παρονοία του την επήσια εκδήλωση του Ιστορικού Μουσείου Αλεξανδρούπολης.

Ο Γρηγόρης Γεωργίου σχολιάζει γλυκόπικρα την επικαιρότητα.

ΕΚ ΔΗ ΛΩ ΣΕ ΙΣ ΤΟΥ ΣΥ ΛΛΟ ΓΟΥ ΜΑΣ

Η ετήσιος χορός του Συλλόγου μας

Επιμέλεια: Γρηγόρης Ιω. Γεωργίου

– Και τι τον θέλουμε το χορό μ αυτά τα χάλια που έχουμε;

– Σαν χώρα ή σαν Σύλλογος;

– Σαν χώρα φυσικά. Σαν Σύλλογος δόξα των Θεών καλά πάμε. Είναι δυνατόν ο Σύλλογός μας να μη κάνει τον ετήσιο χορό του; Είναι παράδοση χρόνων αυτός ο χορός...

– Μα στο King George; Στην Πλατεία Συντάγματος; Κι αν μας πάρει χαμπάρι η τρόικα; Γιατί δεν πάμε κάπου απόμερα;

– Γιατί θέλουμε και εμείς να δώσουμε μια ευκαιρία στους φίλους και συμπατριώτες μας, να ξεχάσουν για λίγο τις σκοτούρες τους και να διασκεδάσουν, όπως αυτοί ξέρουν... Κι η τρόικα να κοιτάει τη δουλειά της.

– Ας είναι. Στο κάτω κάτω της γραφής, είτε τον κάνουμε το χορό είτε τον ματαιώσουμε, αυτοί πάλι θα λένε, ότι

εμείς οι έλληνες ζούμε, όπως δεν θα έπρεπε κατά τη γνώμη τους να ζούμε. Κι ο Θεός να βάλει το χέρι του να πάνε όλα καλά...

Όπως καλά καταλάβατε, αυτά, ή περίπου αυτά, ακούστηκαν στην συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συλλόγου μας, προκειμένου να αποφασισθεί αν θα γίνει ή όχι ο ετήσιος χορός μας.

Ο χορός μας λοιπόν έγινε. Ο θεός βοήθησε και όλα πήγαν και εφέτος καλά. Κάτι γριππούλες της τελευταίας στιγμής μάς στέρησαν την παρουσία κάποιων καλών φίλων (όπως της Στρατούλας Κουκουρίκου με την παρέα της και του Τόλη και της Άμις Ιωαννίδη), αλλά η κακοτυχία ήταν μόνο αυτή...

Και έτσι, ο υπογράφων ανέλαβε το βαρύ (!) έργο του δημοσιογραφικού ρεπορτάζ της εκδήλωσης, που έχετε τώρα μπροστά σας.

Θα παραλείψουμε το τμήμα εκείνο της περιγραφής, που στις κοσμικές στήλες και στα περιοδικά life style κρίνεται απαραίτητο και αρχίζει με τις στερεότυπες φράσεις ...«είδαμε τους... κεφάτους, όπως πάντα στην παρέα τους», ή «ο συμπατριώτης μας... συνόδευε την πάντα κομψή σύζυγό του», ή «τα ζευγάρια τάδε και τάδε έδειξαν την δεξιοτεχνία τους στην πίστα» κ.λπ. κ.λπ.

Τα τραπέζια των ννν Πρόεδρον, της πρώην Πρόεδρον και πολλών μελών ή καλεσμένων. Ονόματα δεν λέμε, τους περισσότερους τους γνωρίζετε. Όλοι ευχαριστημένοι!

Θα είμαστε πιο πρακτικοί και πιο ουσιαστικοί στις περιγραφές και τις εντυπώσεις μας:

Η αίθουσα ballroom του ξενοδοχείου King George, με την ζεστή της πολυτέλεια, το προσωπικό με ευγένεια και προθυμία, ο μπουφές πλούσιος με εκλεκτή ποικιλία, η ορχήστρα του Άγγελου Καλαβρυτινού μικρή, αλλά αικουάραστη και θαυματουργή και οι παρέες των συμπατριωτών και φίλων αποφασισμένες να... περάσουν καλά πάση θυσία.

Σας πληροφορώ ότι η πίστα από τις 9.00 μέχρι τις 2.00 μετά τα μεσάνυχτα ήταν κατάμεστη και μάλιστα μονίμως κατειλημμένη από ζευγάρια δεύτερης, τρίτης... και βάλε νεοτητας, που έδιναν μαθήματα χορού στους νεώτερους.

Δια της βίας διακόψαμε δύο φορές τη μουσική και το χορό: Μία φορά στην αρχή, για να απευθύνει ο Πρόεδρός μας Γαναγιώτης Παρασκευόπουλος τον καθιερωμένο χαιρετισμό και μία φορά, στο τέλος, για να γίνει η κλήρωση των πλούσιων δώρων του Συλλόγου μας.

Να μη ξεχάσω να σας αναφέρω τους εφετινούς τυχερούς. Ήταν οι:

1. Χάρης Παπουτσάκης (αρ. 97) κέρδισε ένα αεροπορικό εισιτήριο Αθήνα - Αλεξανδρούπολη - Αθήνα, προσφορά της Aegean Airlines.

2. Ελευθερία Κίνια (αρ. 86) κέρδισε ένα αεροπορικό εισιτήριο Αθήνα - Αλεξανδρούπολη - Αθήνα, προσφορά της Aegean Airlines.

3. Μιχάλης Καραδήμας (αρ. 33) κέρδισε διήμερη διαμονή σε δίκλινο δωμάτιο στο ξενοδοχείο THRAKI PALACE.

4. Νικόλαος Σταυρακούδης (αρ. 24) κέρδισε διήμερη διαμονή σε δίκλινο δωμάτιο στο ξενοδοχείο ALEXANDER BEACH.

5. Ειρήνη Τσιακίρη (αρ. 8) κέρδισε διήμερη διαμονή σε δίκλινο δωμάτιο στο ξενοδοχείο EGNATIA GRAND.

6. Κων/νος Γιουρούκος (αρ. 15) κέρδισε φιλοξενία μιας ημέρας με περιποίηση (Spa) για δύο άτομα στο ξενοδοχείο Le CONVIVIAL στο Ξυλόκαστρο.

7. Λέων Τούμπας (αρ. 54) κέρδισε ένα δείπνο για δύο άτομα στο ξενοδοχείο King George Palace.

8. Άννα Μάντακα (αρ. 88) κέρδισε τριήμερη εκδρομή στην Κωνσταντινούπολη (από Αλεξανδρούπολη) με το γραφείο ταξιδίων ΛΕΩΝ TOURS

Εδώ πρέπει να κλείσω το ρεπορτάζ μου. Η σύνταξη του περιοδικού διαμαρτύρεται ότι ήδη έχω καθυστερήσει να το παραδώσω.

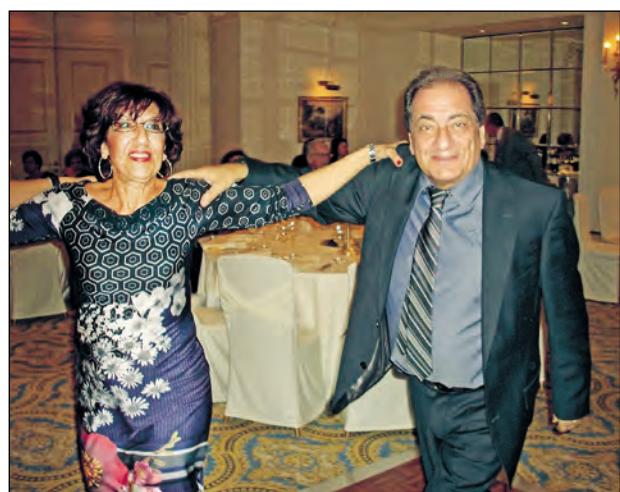
Εύχομαι να είμαστε καλά, να χαιρόμαστε τη ζωή μας και όπως λέει και το τραγούδι του Σαββόπουλου: Να μας έχει ο Θεός γερούς πάντα ν' ανταμώνουμε...

και να ξεφαντώνουμε βρε!...

Και του χρόνου!

Φίλοι που ποτέ δεν έλειψαν από χορό μας...

Γνωστό ζευγάρι ξεφαντώνει σε χορό “κυκλωτικό”.

Η έκπληξη της θραδιάς. Δύο νέα παιδιά χορεύουν Θρακιώτικο καρσιλαμά.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

Η Πλωτινόπολη αποκαλύπτει τους θησαυρούς της

**ΤΟ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ ΣΕ ΣΠΟΥΔΑΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΧΩΡΟ
ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ**

ΑΙΓΑΙΟΝ - ΠΟΣΕΙΔΩΝΑΣ - ΔΙΟΝΥΣΟΣ - ΕΒΡΟΣ:

Ψηφιδωτά με τη μορφή του ήρωα - Θεού και την απεικόνιση του Ιχθυο - Κένταυρου

Γράφει ο Σταύρος Παπαθανάκης

ΜΕΡΟΣ Β'

Ο αρχαιολόγος Ματθαίος Κουτσουμανής και η ομάδα του, με το ανασκαφικό έργο τους, αναδεικνύουν την Πλωτινόπολη ως έναν διεθνούς ακτινοβολίας αρχαιολογικό χώρο που θέτει τις βάσεις για να γίνει το Διδυμότειχο ένας υψηλός τουριστικός προορισμός.

Η ομάδα υπό τη διεύθυνση του υπεύθυνου αρχαιολόγου της ΙΘ' Εφορίας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Κομοτηνής έχει επιτελέσει σημαντικό έργο, το οποίο έχει ήδη έλεγχο της προϋποθέσεις να γίνει σπουδαιότερο. Τα αρχαιολογικά ευρήματα βρέθηκαν σε τρισήμισι μέτρα κάτω από την επιφάνεια του εδάφους στην ανατολική ομαλή πλαγιά. Για να υπάρξουν θεαματικότερα ευρήματα πρέπει να προχωρήσει η ανασκαφή, με γενναία χρηματοδότηση βέβαια, ώστε να δώσει ευρήματα και να αναδειξει τα κτίσματα σε όλο τους το μεγαλείο.

Στη συμβολή δύο ποταμών οδών, του Ερυθροποτάμου και του Έβρου, στον άξονα της σιδηροδρομικής γραμμής και του κάθετου δρόμου της Εγνατίας, η Πλωτινόπολη των Ρωμαϊκών χρόνων θα αναδείξει το Διδυμότειχο σήμερα που αναζητά την ταυτότητά του στο παρόν και την πορεία του για το μέλλον.

Η αρχαιολογική έρευνα και μελέτη αναφέρονται πλέον μετά βεβαιότητας ότι πρόκειται για ένα δημόσιο Ρωμαϊκό λουτρό που αποτελεί μέρος ενός οικιστικού κτιριακού συγκροτήματος. Η ανασκαφή μέχρι τώρα αφορά μόλις σε 800 τετραγωνικά μέτρα σε μια έκταση 30 στρεμμάτων αρχαιολογικού χώρου!

Επειγεί η αρχαιολογική αποτύπωση όλης της περιοχής που σε συνδυασμό με τη γενναία χρηματοδότηση είναι βέβαιο ότι θα δώσει έναν από τους πλέον επισκέψιμους αρχαιολογικούς χώρους και διεθνώς ανοργανωρίσιμους, αφού για την ύπαρξή του θα

Στην ομάδα συνεργατών του κ. Κουτσουμανή συμπεριλαμβάνονται οι: Χρήστος Κεκές-αρχαιολόγος, Θάλεια Κουκουβέτσιου-συντηρήτρια Εφορίας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Χρήστος Βασιλείου-εργατοτεχνίτης και ως εργατικό προσωπικό οι: Φώτης Καλιαλάκης, Γιώργος Κεμαλάκης, Θανάσης, Ηλίας και Αντώνης Καραπιπέρης. Ο καθηγητής Αρχιτεκτονικής της Πολυτεχνικής Σχολής Ξάνθης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (Δ.Π.Θ.) Νίκος Λιανός ανέλαβε την αρχιτεκτονική μελέτη του στεγάστρου για να γίνει ο χώρος επισκέψιμος.

* Ο κ. Σταύρος Παπαθανάκης είναι δημοσιογράφος και εκδότης του περιοδικού "ΒΟΡΕΑΣ"

Η κλασική αρχαιότητα εκτιμούσε τον κισσό, που κυριαρχεί στο ψηφιδωτό και τον θεωρούσε ιερό. Στέφανα και φύλλα από χρυσό, που αναπαριστούν κισσούς, βρίσκουμε σε διακοσμήσεις διαφόρων αντικειμένων που χρησιμοποιούνταν προς τιμήν του Βάκχου και του Διόνυσου. Μαζί με την άμπελο ήταν από τα αρχαιότερα εμβλήματα του Διόνυσου.

δημιουργηθεί κινητικότητα και θα προκληθεί ενδιαφέρον λόγω της σημασίας του στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία σε ένα ευρύτερο διεθνές και κυρίως ευρωπαϊκό περιβάλλον. Η γεωφυσική διασκόπηση είναι πλέον αναγκαία, για να έχουν όλες οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες και αρχές ένα πλαίσιο χειρισμών και ενεργειών για την υλοποίηση ενός ελπιδοφόρου αρχαιολογικού προγράμματος που θα αναδείξει την Πλωτινόπολη σε έναν διεθνούς ακτινοβολίας αρχαιολογικό χώρο ως επίσης και το Διδυμότειχο σε έναν υψηλό τουριστικό προορισμό, αφού είναι μια από τις λίγες πόλεις που μπορεί να υπερφανεύεται για τα 8.000 χρόνια συνέχους εγκατοίκησης και ιστορίας.

Σε ποια θεότητα ανήκει η απεικονιζόμενη μορφή; Στον Απόλλωνα; Στον Ποσειδώνα; Στον Διόνυσο; Στον Έβρο; Όποια κι αν είναι η απάντηση, πρόκειται για ένα σημαντικό αρχαιολογικό εύρημα και σ' αυτό το σημείο η Θρακική γη έχει να μας αποκαλύψει και άλλους θησαυρούς.

Το αηδόνι τρώει τους μαύρους καρπούς του φυτού που είναι ενδημικό και χαρακτηριστικό της χλωρίδας της περιοχής, την οποία γνώριζε πολύ καλά ο καλλιτέχνης-δημιουργός του ψηφιδωτού.

Το φυτό του παραπάνω ψηφιδωτού, με τους μαύρους καρπούς, εντοπίσαμε στη θέση «Άλαχόπετρα» του δάσους Πετρωτών.

ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΜΕ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

«Μέριμνα Αλεξανδρούπολης»

*Γράφει η Βούλα Μπολιάκη****Αγαπητοί συμπολίτες***

Μετά από υπόδειξη μελών της Συντακτικής σας Επιτροπής, σκεψθήκαμε να σας αποστείλουμε ενημερωτικό σημείωμα του συλλόγου μας, προς δημοσίευση στο περιοδικό «Ο Φάρος της Αλεξανδρούπολης».

Ο φιλανθρωπικός σύλλογος «Μέριμνα Αλεξανδρούπολης», από τους παλαιότερους της πόλης μας, έχει μεγαλώσει πολλές γενιές Αλεξανδρούπολιτών. Δυστυχώς, στα δύσκολα οικονομικά χρόνια που ζόμε, ο αριθμός των οικογένειών που ζουν σε ανέχεια διαρκώς αυξάνεται. Προσπαθούμε με σκληρή προσωπική δουλειά και τη στήριξη των συμπολιτών μας να βοηθήσουμε όσονς περισσότερους μπορούμε.

Θα ήταν τιμή για μας και μεγάλη βοήθεια προς τον σύλλογό μας αν δημοσιεύατε το εσώκλειστο συννοδευτικό σημείωμα.

Ευχόμαστε από καρδιάς καλή επιτυχία στις προσπάθειές σας και ο νέος χρόνος να φέρει σε σας και στις οικογένειές σας υγεία και ευτυχία.

*Με εκτίμηση
το Δ.Σ.*

Φραγκούλη Στέλλα (πρόεδρος), Ελενθέρογλου Διαλεχτή (αντιπρόεδρος), Μπολιάκη Βούλα (γραμματέας)

Τσινταράκη Μαρία (ταμίας), Ταμπάκη - Τελλίδον Μαίρη, Μπονουρούλη Βάγια, Μυλωνά Κούλα (μέλη)

Η Ελληνική Μέριμνα ιδρύθηκε το 1946 με έδρα την Αθήνα και παραποτήματα σε 50 περίπου πόλεις σε όλη την Ελλάδα. Είχε δημιουργήσει συσσίτια για μικρά παιδιά οικογενειών με χαμηλό ή ανύπαρκτο εισόδημα. Ήταν τα δύσκολα εκείνα χρόνια που υπήρχαν πολλά απροστάτευτα και φιλάσθενα παιδιά λόγω κακής διατροφής και κακουχιών.

Το παράρτημα της Αλεξανδρούπολης ιδρύθηκε το 1949 και στεγαζόταν αρχικά στην οδό Καραϊσκάκη, όπου σήμερα εκεί είναι το Δημοτικό Ωδείο. Σιτίζονταν καθημερινά, υπό την επίβλεψη και τη φροντίδα των εθελοντικά εργαζομένων μελών του Δ.Σ., με ένα πλήρες μεσημεριανό γεύμα 50 με 60 άποροι μαθητές από την Αλεξανδρούπολη και τα γύρω χωριά. Εκτός αυτού, η «Μέριμνα» παρείχε ρουχισμό, υποδήματα, παιχνίδια και ιατροφαρμακευτική περιθώληψη όπου και όταν χρειαζόταν.

Με την πάροδο των χρόνων όμως τα παραρτήματα της Ελληνικής Μέριμνας ένα-ένα έκλειναν επειδή σταμάτησε η κρατική επιχορήγηση. Μόνο της Αλεξανδρούπολης έμεινε ζωντανό, καθ' όσον το Διοικητικό Συμβούλιο με αξιόλογη δράση εξοικονομούσε χρήματα και συνέχιζε το φιλανθρωπικό του έργο.

Από το 2001 ο σύλλογος, με τις νόμιμες διαδικασίες, κατόρθωσε να γίνει αυτόνομος, ως «Μέριμνα Αλεξανδρούπολης», με συνεχή και αμείωτη δράση.

Το κύριο έργο της «Μέριμνας» σήμερα είναι η μηνιαία χορηγηση τροφίμων σε περίπου 80 οικογένειες και επιπλέον άλλες 30 οικογένειες κατά τις ημέρες των

Χριστουγέννων και του Πάσχα.

Επίσης δίνει σε συμπολίτες έκτακτη χρηματική βοήθεια, όταν υπάρχει ανάγκη (προβλήματα υγείας, θανάτου, θεομηνίας κ.λπ.). Χορηγεί μηνιαία χρηματικά ποσά σε φοιτήτες, των οποίων οι οικογένειες είναι άπορες και αδυνατούν να τους στηρίξουν οικονομικά, ώστε οι νέοι να

Νοέμβριος 1976

Εικονίζονται από αριστερά οι:

Νίτσα Μπολιάκη, Πόπη

Χατζηκωνσταντίνου, Πόπη

Βασιλεάδου, Κατίνα Βαφειάδη,

Ρένα Μετασφάκη, Πόλη Μαρινάκη,

η τότε πρόεδρος Μερόπη

Χατζηαντωνίου και πολλά παιδιά.

περατώσουν τις σπουδές τους.

Ο σύλλογος δεν έχει δική του περιουσία, ούτε κρατική επιχορήγηση. Τα μόνα του έσοδα είναι δωρεές συμπολιτών μας οι οποίοι αναγνωρίζουν το έργο του, οι συνδρομές των μελών του, καθώς και έσοδα από κοινωνικές εκδηλώσεις (bazaar, απογευματινά καφέ, εκθέσεις κ.λπ.) που διοργανώνει το Δ.Σ.

Ο σύλλογος διευθύνεται από 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο, εκλεγμένο από τη Γενική Συνέλευση με 3ετή θητεία.

Στα 62 χρόνια λειτουργίας της «Μέριμνα» ευτύχησε να διοικηθεί από αξιόλογες κυρίες, οι οποίες δεν πρόσφεραν μόνο προσωπικό χρόνο και χρήμα, αλλά και κάτι από την ψυχή τους. Θα αναφέρουμε ενδεικτικά κάποιες, ζητώντας συγγνώμη αν παραλείψουμε μερικές από τις πολλές κυρίες που εργάσθηκαν άοκνα και εθελοντικά για τον συνάνθρωπο: **Χατζηαντωνίου Μερόπη, Μαρίκα Παπαθανάση, Λίτσα Φιμερέλλη, Γιολάντα Παπουτσάκη, Αριστέα Μαρτίνη, Σούλα Ουζουνοπούλου, Ανδρεάδου Λίτσα, Βαφειάδου Κατίνα, Μαρινάκη Πόλυ, Μπολιάκη Νίτσα, Βογιατζή Ρένα, Κεπεσίδου Σοφία, Χατζηκωνσταντίνου Πόπη, Βασιλειάδου Χρυσάνθη, Βαγενάρη Αντιγόνη, Γιαννακίδου Αγγέλα, Παλάβρατζη Δέσποινα, Κουγιουμτζή Καίτη, Φραγκούλη Στέλλα, Γιαλαμούδη Χρυσούλα, Ελευθέρογλου Διαλεκτή, Τελλίδου-Ταμπάκη Μαίρη, Νικολαΐδου Λία, Μπουρουλίτη Βάγια, Μυλωνά Κούλα, Μπολιάκη Βούλα, Τσινταράκη Μαρία.**

Θα έπρεπε να γεμίσουμε τις μισές σελίδες του περιοδικού, αν αναφερόμασταν σε όλες όσες δούλεψαν για τα παιδιά που βρέθηκαν σε ανάγκη στην υγεία, στη μόρφωση, στον ψυχικό τους κόσμο.

Τα αγκαλιάσαμε όπου κι αν τα βρήκαμε. Και είναι πολύ μεγάλη η συγκίνηση όταν έρχονται, ενήλικες πλέον, και μας λένε: Εμένα με μεγάλωσε ή με σπούδασε η «Μέριμνα». Είναι το πιο γλυκό

Αγιασμός έναρξης 1977

κίνητρο για να συνεχίσουμε.

Η «Μέριμνα» συνεχίζει και σήμερα να αντιμετωπίζει με μεγάλη ευαισθησία όλες τις περιπτώσεις που υποπίπτουν στην αντληψή της ή υποδεικνύονται από τη Διεύθυνση Πρόνοιας, τον Δήμο Αλεξανδρούπολης και λοιπούς φορείς ή ιδιώτες. Βρίσκεται πάντα στο πλευρό όσων έχουν ανάγκη και κυρίως των παιδιών που διαβιούν σε οικογένειες οικονομικά αδύναμες ή με προβλήματα υγείας, ορφανίας, εγκατάλειψης. Η συμβολή της στην ανακούφιση των προβλημάτων των αναξιοπαθούντων συμπολιτών μας είναι καθοριστική, στα πλαίσια πάντα των οικονομικών δυνατοτήτων της.

Η «Μέριμνα Αλεξανδρούπολης» εργάζεται με ζήλο και ευαισθησία, αλλά, για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στο μεγάλο έργο που έχει αναλάβει, χρειάζεται τη βοήθεια όλων μας. **Γ' αυτό το λόγο κάνουμε έκκληση προς όλους όσους μπορούν να συνδράμουν και να μας βοηθήσουν για να συνεχίσουμε το έργο αγάπης και αλληλεγγύης προς τους πάσχοντες συνανθρώπους μας.**

Από το χριστουγεννιάτικο bazaar που έγινε στις 11-12-2011 στο φουαρέ του Δημοτικού Θεάτρου.

Εικονίζονται από αριστερά οι:
Κ. Μυλωνά, Δ. Ελευθέρογλου,
Β. Μπολιάκη, Β. Μπουρουλίτη,
Μ. Τσινταράκη, Στ. Φραγκούλη,
Κ. Παμπουρίδου, Β. Σταμούλη.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ

Η Μετά μορφή Εποχής-Φάση Πνευματικής Εξέλιξης της Σύνης Αναστασιάδη

Γράψει η Φωτεινή Τοζακίδου, εκπαιδευτικός

Ο υπερσέλιδος τίτλος κυριάρχησε σε σειρά έργων της έκθεσης 2011 της εικαστικού-ζωγράφου και συμπολίτισσάς μας Σύνης Αναστασιάδη που πραγματοποιήθηκε στην Παλαγία Αλεξανδρούπολης στον ομώνυμο καλλιτεχνικό χώρο από 7 έως 17 Ιανουαρίου 2012. Η εικαστική διαδρομή της Σύνης είναι μακρά, ιδιότυπη και διαχρονικά ενδοσκοπική. Αξίζει, πριν αναφερθούμε διεξοδικά στις πρόσφατες δημιουργίες της, να κάνουμε μια επιγραμματική αναδρομή στο έργο ζωής και στους σταθμούς της τέχνης της.

Η εικαστική της πορεία ξεκινά από το 1974 με κεραμικά, σινικές παστέλ και μεταξοτυπίες, μέχρι το 1977. Τη δεκαετία που ακολουθεί (1977-1987) η Σύνη Αναστασιάδη αφιερώνεται στην προετοιμασία έργων με λάδια-παστέλ, μικτές τεχνικές και άλλοτε πραγματοποιεί εκθέσεις ατομικές και άλλοτε συμμετέχει σε ομαδικές και αναδρομικές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Από το 1988 εργάζεται και δημιουργεί σειρές με συγκεκριμένους τίτλους ως εννοιολογικές ενότητες.

Η έκθεση του 1988 έχει τίτλο «Επίγεια και Χθόνια», του 1994 «Γεώδες και Απόγειο». Το 1995 η Σύνη περνά στον «Υπαρξιακό προβληματισμό» με «Περάσματα» για το 1996 και «Διεισδύσεις» για το 1997. «Τα Ερωτικά» κυριαρχούν στην έκθεσή της το 1998 για να μεταβεί στον «Μεταφυσικών Έλεγχο» το 1999-2000. Σηματοδοτεί το 2001 με τον τίτλο «Πριν το Χωρισμό». Η σειρά του 2002 είναι οι «Ένοσαρκώσεις Αγάπης», του 2003 «Υλη θεία», του 2004 «Συμπαντική Σκηνή»,

του 2005 «Αναδρομές και Αγάπης Δεομοί», του 2006 «Ψυχής Ψιθυρίσματα». Το 2007 η σειρά της τιτλοφορείται «Καταγραφές», το 2008 «Ψευδαισθήσεις», το 2009 «Σχέσεις από Απόσταση», το 2010 «Δράση-Αντίδραση-Αποτέλεσμα».*

Για την πρόσφατη δουλειά της, το 2011, η Σύνη εμπνεύστηκε τον τίτλο «Η Μετά μορφή Εποχής-Φάση Πνευματικής Εξέλιξης». Την ημέρα των εγκαινίων (7 Ιανουαρίου 2012) τίμησαν τη δημιουργό πολλοί φίλοι και φίλες της καρδιάς από διάφορα μέρη της Ελλάδας και το εξωτερικό, εκπαιδευτικοί και μαθητές, οι οποίοι έχουν μια ιδιαίτερα ζεστή σχέση μαζί της μέσα από καλλιτεχνικές δράσεις. Παρόντες ήταν επίσης πολλοί συμπολίτες και συμπολίτισσες, εκπρόσωποι της εκκλησίας, της πολιτείας, άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών, ο Δήμαρχος Αλεξανδρούπολης Ευάγγελος Λαμπάκης. Τίμησαν με την παρουσία τους επίσης τη ζωγράφο ο γιλύπτης Κάρολος Καμπελόπουλος από το Παρίσι, ο αρχιτέκτων και μουσικός Κώστας Παπαναστασίου από το Βερολίνο, το ζεύγος των ιατρών Ευγενίας και Σωτηρίου Κέσσαρη από την Αθήνα, ο καθηγητής Αραβολογίας του Αριστοτελείου Πλανεπιστημίου Θεοσαλονίκης Χάσοαν Μπαντάουι. Ο τσελίστας Κώστας Βενετικίδης και ο κιθαρίστας Βαγγέλης Καψάλης μας ταξίδεψαν στην μαγευτική χώρα της κλασικής μουσικής. Η ηθοποιός Μαρία Ανθίδου και ο φωτογράφος-ηθοποιός Δημήτρης Τσιγκράκης μας έκαναν κοινωνούς και συμμέτοχους στο μεγαλείο της αρχαίας Ελλά-

Μετά μορφή Εποχής-Φάση Πνευματικής Εξέλιξης

Προσπάθεια εξαγνισμού της καρδιάς

δας μέσα από ποίηση και εικόνα.

Ιδιαίτερα αναφέρουμε την παρουσία του μητροπολίτη Αλεξανδρουπόλεως κ.κ. Ανθίμου, ο οποίος και προλόγιοε.

Παραθέτουμε ένα απόσπασμα από το λόγο του «...Η Σύνη ψηλαφίζει χρωματιστά αυτή την πορεία. Το γλυκό μωβ, το ιλαρό σομόν, το ευγενικό γκρι μέχρι και το βαρύ μαύρο διαδέχονται το κόκκινο. Μάλλον, να το πω καλύτερα, κονταροχτυπούνται μεταξύ τους και η Σύνη φωτογραφίζει τα πολεμικά σπιγμιότυπα. Από την «Επαναστατημένη Προσευχή» και την «Μετωπική Σύγκρουση» μέσω του «Διφυρύλατη Ηλία» και τη «Σκάλα του Χωρήβ» ανελίσσεται και φτάνει στα γήινα χρώματα της καταλλαγής και στη γέννηση του χρυσού μέσα από το μαύρο. Μια πορεία που η σεμνότητα της Σύνης βιώνει εμπειρικά, θα έλεγα γονιδιακά και αποδίδει έντεχνα...».

Η Κική Χριστοδούλου, Ιστορικός Τέχνης και Μουσειολόγος, ανέλυσε και προσέγγισε με διαδραστικό τρόπο το έργο της Σύνης, καταλήγοντας στα εξής «...Μετά μορφή εποχή-φάση πνευματικής εξέλιξης. Αν συνδέουμε τον τίτλο με το σήμερα, τότε βρισικόμαστε σε μια εποχή που κάθε φόρμα, σχήμα ή δεδομένη μορφή (θεομύν, αξιών, παραστάσεων) έχει σίγουρα ξεπεραστεί. Είναι συνεπώς βέβαιο πως χρονικά τοπιθετούμαστε στο τώρα και με την κυριολεκτική απόδοση του όρου «μετά-μορφή» και με την μεταφορική «μεταμορφική» έννοια του. Φάση πνευματικής εξέλιξης: είναι αυτό

που τώρα οφείλουμε να ξεκινήσουμε ή να προαγάγουμε, αφήνοντας πίσω μας τις καταστάσεις που μας έχουν πονέσει. Κυρίως όμως οφείλουμε να μεταμορφώσουμε τον τρόπο οκέψης μας και να φωτίσουμε τις γνώσεις μας. Η έκθεση της Σύνης Αναστασιάδη μάς δίνει το ένανυμα κυριολεκτικά και μεταφορικά. Στο χέρι μας είναι να κάνουμε πράξη τις προτροπές της.».

Η γράφουσα, ως εκπαιδευτικός και παιδαγωγός, είναι σε θέση να διαβεβαιώσει την διαχρονική ανιδιοτελή προσφορά της Σύνης Αναστασιάδη στην εκπαιδευτική κοινότητα όλων των βαθμίδων. Συνέβαλε στην καλλιέργεια της καλλιτεχνικής μας ματιάς, στην δεξιότητα επιλογής για ποιοτική τέχνη, στην αποτύπωση διαρκούς ενδοσκόπησης και στη μέθεξη διαχρονικών αξιών που μας οδηγούν στα μονοπάτια της συλλογικότητας, της ειλικρινούς ανθρώπινης συνεύρεσης και συνέργειας, στο να γίνουμε καλύτεροι (συν)άνθρωποι στηριζόμενος ο καθένας στην αλήθεια του.

Ο συρμός της εικαστικής δημιουργίας της Σύνης συνεχίζει να διανύει μια ονειρικά απέρμονη διαδρομή με εσώτερες αφυπνίσεις κάθε φορά που φθάνει σε σταθμούς ψυχής και αγάπης προορισμούς. Την αγαπούμε, την επαινούμε και την ευχαριστούμε μέσα από την καρδιά μας.

* Η Σύνη Αναστασιάδη έχει προβληθεί από τις σελίδες του περιοδικού μας στο τεύχος 18, σελ. 22-24.

Πέρασμα από τα βήματα του Ακούσματος, του Συλλογισμού και της Συγκέντρωσης.

στήθη βιβλίων

Θανάσης Μουσόπουλος Ξάνθη σαν παραμύθι

Έκδοση της Δ.Ε.Α. Ξάνθης σε συνεργασία με το Ι.Θ.Τ.
και Παράδοσης, το 2010
Καλλιτεχνικός συνδυασμός από την εταιρεία
ZOOM ART Group

Με έναν τελείως ξεχωριστά λυρικό - ποιητικό και λογοτεχνικό τρόπο περνάει μέσα από τις σελίδες του πρωτότυπου βιβλίου του τη μορφή και περιγραφή της Ξάνθης, καθώς και την ιστορική της διαπέραση μέσα στο κύλισμα των χρόνων, ο συγγραφέας Θανάσης Μουσόπουλος.

ιστορία και τον πολιτισμό της Θράκης. Από το 1972 έως σήμερα εξέδωσε πάνω από 40 βιβλία ποίησης, δοκιμίου και ιστορίας - πολιτισμού της Θράκης.

Ο Δήμαρχος Ξάνθης Μιχαήλ Στυλιανίδης προλογίζει ως εξής την έκδοση του ανωτέρω βιβλίου: «Η Ξάνθη, η πόλη με τα χήλια χρώματα, όπως αποδεικνύεται μέσα από αξιόλογες εκδόσεις του Δήμου μας, τις τελευταίες δεκαετίες, έχει να επιδείξει άξιους εκπροσώπους σε όλους τους τομείς των γραμμάτων και των τεχνών.

Τημητικό για τον Δήμο γεγονός είναι πως τούτη η έκδοση που κρατάτε στα χέρια σας έγινε σε συνεργασία με το Ίδρυμα Θρακικής Τέχνης και Παράδοσης και την πανάξια Πρόεδρο του κ. Βιργινία Τσουδερού.

Παρακολουθώντας την πνευματική ζωή της Ξάνθης, τους λόγιους, λογοτέχνες και καλλιτέχνες της από τα τέλη του 19ου αι. έως σήμερα, διαπιστώνουμε τη συνεχή και ποιοτική πορεία των κατοίκων της στον χώρο του πνεύματος και του πολιτισμού. Η πόλη της Ξάνθης όχι μόνο γέννησε αλλά και φιλοξένησε λόγιους, λογοτέχνες και δημιουργούς. Οι νέοι και οι νέες που περνούν τις τελευταίες τρεις δεκαετίες από τα έδρανα του Πανεπιστημίου μας είναι στα πιο δημιουργικά τους χρόνια, δέκτες και δείκτες του πολιτισμού της Ξάνθης.

Το βιβλίο του κ. Θανάση Μουσόπουλου "Ξάνθη σαν παραμύθι" επιχειρεί να παρουσιάσει την πορεία της πόλης και της περιοχής με έναν ευχάριστο τρόπο. Ο φιλόλογος-συγγραφέας Θανάσης Μουσόπουλος αφηγείται με λογοτεχνικό ύφος,

Επιμέλεια-παρουσίαση: Κράτης Ποιμενίδης
Λευτέρης Β. Τζόκας
Αλεξάνδρα Μποτονάκη

παιζοντας με τις λέξεις, τα παραμύθι της πόλης μας. Ένα παραμύθι που όλοι, μικροί και μεγάλοι έχουν τόσο αναζητήσει...»

Η Βιργινία Τσουδερού, Πρόεδρος του Ιδρύματος Θρακικής Τέχνης και Παράδοσης επισημαίνει:

«...Η ιστορική δυναμική αυτού του τόπου, ως πράξη αντίστασης στην άκρη αποδοχής ενός επείσακτου προτύπου, κάρπισε μέσα στο γόνιμο έδαφος των κοινοτικών θεσμών, στα συναλλακτικά ήθη, στο πάθος και το μεράκι του δημιουργού, όπως αποτυπώθηκαν στην αρχιτεκτονική, το τραγούδι, τη λαϊκή φορεσιά.

Φήγματα χρυσού αυτού του πολιτιστικού κοιτάσματος διασύζει ο Θανάσης Μουσόπουλος με τη συλλογή των μελετημάτων που εκδόθηκε με τη συνεργασία της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης του Δήμου Ξάνθης και του Ιδρύματος Θρακικής Τέχνης και Παράδοσης. Ως υπεύθυνος του Κέντρου Έρευνας και Τεκμηρίωσης που συστήσαμε στο Ίδρυμα, ο φιλόλογος-συγγραφέας κ. Θανάσης Μουσόπουλος αποδεικνύει το λαϊκό θησαυρό της Θράκης. Σε συνεργασία με τους μαθητές του δεν απομνημονεύει απλώς αυτό το υλικό, αλλά προχωρά στη μεθοδική επεξεργασία του για ν' αναδείξει ένα κοσμοσύστημα εκφραστικό τρόπων θεώρησης του κόσμου, ήθους καθημερινής ζωής...»

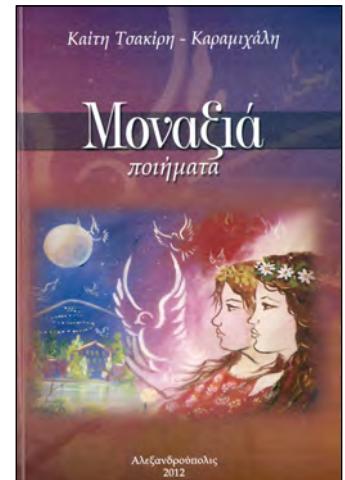
Και ολοκληρώνει τους προλόγους ο ίδιος ο συγγραφέας: «Έκτος από την Ξάνθη που περιγράφουν τα βιβλία της ιστορίας και της ανθρωπογεωγραφίας, υπάρχει και η Ξάνθη που βλέπουμε στα όνειρά μας. Η πόλη η ανάερη και η μετέωρη. Υπάρχει η Ξάνθη των παραμυθιών. Έτσι είπα να δω την "Ξάνθη σαν παραμύθι..." για μικρούς και μεγάλους. Εδώ και δέκα χρόνια σε κείμενά μου πάσχω παραμύθι να φτιάχω την Ξάνθη, ίσως για να παρηγορηθώ που τα πατήματα της Ξανθίππης ακόμα άπρακτος ψάχνω. Μέσα πό το κείμενά μου, τέλος, λέω σ' όλους και όλες τα παραμύθια που δεν άκουσαν όταν ήταν η ώρα τους, για την Ξάνθη και τους ανθρώπους της.»

K.P.

Καίτη Τσακίρη-Καραμιχάλη

Μοναξιά

Ποιήματα,
Αλεξανδρούπολη 2012
Εξώφυλλο Κώστα
Ζαμπίδη "Η Έμπνευση"

πολυθρόνα σας και απλώς ανοίξτε τη μικρή ποιητική συλλογή. Προϋπόθεση να είστε "μόνοι", έστω κι αν γύρω σας "βομβούν" διάφοροι γλυκείς ή δυσάρεστοι θόρυβοι...»

Μια τυχαία σελίδα σου δίνει μια ευκαιρία με ένα ποίημα να ανοίξει η καρδιά σου και να αφεθείς στο όνειρο και στην αλήθευτη της ποίησης:

Κεντημένος ο γαλάζιος ουρανός / απ' τα ψαροπούλια που πετούνε ρυθμικά / σχηματίζοντας συμμετρικές γωνίες...

Η Κ.Τ-Κ επιδιώκει τα βασικά χαρακτηριστικά της ποίησης, υπαινίσσεται αυτό που θέλει να πει, δεν το αναλύει, όπως θα έκανε στον πεζό λόγο, ή τουλάχιστον προσπαθεί.

«Δυο δάκρυα κύλησαν αργά / στο ρυτιδιασμένο πρόσωπο, / το γαληνεμένο...»

και ο αναγνώστης, μέσα πό τη μαγική διαδικασία της ποίησης, αφήνεται να σχηματίσει μόνος την εικόνα, τα αίτια, τη σχέση των πραγμάτων, των καταστάσεων, των βιωμάτων.

«... Εκκωφαντική η ευγλωττία της σιωπής / διεξόδους περιμένει... / Πόσο να απέχει η υπομονή της / απ' την στεντόρεια κραυγή...»

Ο ποιητής απεικονίζει στιγμή αισθήματος και ο αναγνώστης νιώθει τη δική του στιγμή.

Ο στίχος των 56 "εύληπτων" ποιημάτων της Κ.Τ-Κ ελεύθερος, 7σύλλαβος, 11σύλλαβος, 15σύλλαβος, οι στροφές από 3στιχες έως 6στιχες ή και περισσότεροι στίχοι συνθέτουν τη στροφή, οδηγούμενοι από το περιεχόμενο και την ιδέα που προωθεί η συγγραφέας και όχι από το τυπικό της στροφής.

Χωρίς ομοιοκαταλήξια, με μερικά ομοιοτέλευτα μόνο, ο στίχος ρέει με τον δικό του εσωτερικό ρυθμό.

Σε στιγμές μοναξιάς, η "Μοναξιά" της Κ.Τ-Κ θα σας συντροφεύσει ανακουφιστικά!

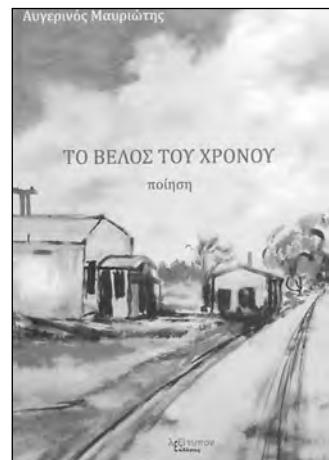
A.M.

Αυγερινός Μαυριώτης Το βέλος του χρόνου

Ποίηση

Στην 14η ποιητική συλλογή με τίτλο «ΤΟ ΒΕΛΟΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ», ο Εβρίτης φίλος λογοτέχνης, ποιητής, εκπαιδευτικός, πεζογράφος, λαογράφος, που τιμήθηκε από την Ακαδημία Αθηνών (1962) και δύο φορές με το βραβείο και έπαινο του Μάρκου Αυγέρη (2003 και 2008), ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ ΜΑΥΡΙΩΤΗΣ έχει στο Α' μέρος είκοσι οχτώ (28) ποιήματα ελεύθερης γραφής και στο Β' μέρος, με τον γενικό τίτλο "ΥΠΟΝΟΟΥΜΕΝΑ", λιανοτράγουδα παραδοσιακής τεχνοτροπίας, σε δεκαέξι ενότητες.

Τα χαρήκαμε τούτα τα τραγούδια εμπνευσμένης ώρας με τους χαρακτηριστικούς τίτλους αρχαιοελληνικού προσανατολισμού, όπως ήρθαν μέσα από τη Μυθολογία για να γίνει από το άπειρο η ζωή και να δώσει πνοή στον άνθρωπο με τον Προμηθέα. Είναι: Ο χρόνος, ο ήλιος, η γη, η φωτιά, το λάθος του Προμηθέα, η εποποίια της φθοράς, το παι-

χνίδι της φωτιάς, η συντέλεια, η επανάσταση, η ελευθερία, η εκτέλεση και πτώση.

Το βιβλίο έχει πολύχρωμο εξώφυλλο που επιμελήθηκε η Ζωή Ιωαννίδου, από πίνακα του ποιητή Αυγερινού Μαυριώτη, κυκλοφορεί από τις εκδόσεις "λεξίτυπον" (Αθήνα 2010) σε μικρό σχήμα, έχει 58 καλοδουλεμένες σελίδες, τόσο στο καλλιτεχνικό μέρος όσο και στην πνευματική ελευθέρωση με τον σταθμό του τραίνου και τις σιδηροτροχιές.

Η "ΦΥΓΗ", ποίημα εμπνευσμένο, κρατά την αναπνοή μας: «Κρεμάντας την αντίσταση στο σπάγγο της φυγής / προδίνουμε τον αγώνα / μ' ένα μονάχα αν μετρηθούμε σκαθάρι / υπερέχουμε».

Όπως κοιτάζουμε τα παραδοσιακά στεκόμαστε: «Για λευτεριά ποιος μίλησε / Τα πίσα μπρος τα γύρισε / Τα ονόματα στα μάρμαρα / Και οι νεκροί στα τάρταρα».

Και πιο κάτω: «Για μύθους πράσιν' άλογα / Για δίκαια παράλογα / Λόγια περισσευούμενα / Πολλά υπονοούμενα...».

Αληθινά είναι ποιητής του μέτρου και σεβασμού στο συνάνθρωπο, τον αγώνα και τη ζωή. "Εκτέλεση" θα πει: «Σύντροφε, στοχάσου τον Ορέστη / Πρόσωπο άγονο, στεγνό / Με μιαν απορία στέρησης στα μάτια...».

A.Tζ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΓΚΑΡΔΙΑΚΟΣ η Κλεισούρα ένα χωριό της Μεσσηνίας ΙΣΤΟΡΙΑ, ΠΑΡΑΔΟΣΗ, ΗΘΗ και ΕΘΙΜΑ

Ένα ενδιαφέρον βιβλίο του ενεργού μέλους του Συλλόγου μας και συζύγου της γνωστής μας Αναστασίας Χαμπαρίδου, που βεβαίως το περιεχόμενό του δεν έχει σχέση με την ιδιαίτερη πατρίδα μας, αλλά είναι ένα μάθημα για εμάς.

«Το βιβλίο αυτό το προσφέρω δωρεάν, τημής ένεκεν, στους απανταχού της Γης Κλεισούραίους, αλλά και στους Φίλους της, ως ελάχιστο δείγμα αγάπης και σεβασμού στη γη μας, στη γη των προγόνων μας», σημειώνει ο συγγραφέας στο οπισθόφυλλο.

Το βιβλίο διαιρείται σε 20 κεφάλαια και κλείνει στις 308 σελίδες του την ιστορία του χωριού, τις οικογένειες, την οικονομία, την κοινωνική ζωή του χωριού, τη συμμετοχή στους αγώνες του Έθνους (Επανάσταση, Εθνική Αντίσταση), τα έθιμα, τις δειπνισιώνες, τους μετανάστες Κλεισούραίους στον Καναδά και Αυστραλία, κ.ά. ενδιαφέροντα θέματα.

Οι σελίδες διατίθονται από ωραίες και ιστορικές φωτογραφίες.

Συγχαίρουμε τον συγγραφέα με το πλούσιο προσωπικό βιογραφικό, για την έρευνα που έχει κάνει για να ολοκληρώσει την προσπάθειά του ώστε να διασώσει την ιστορία του χωριού του, παράδειγμα για όλους μας.

A.M.

ΚΟΙΤΑΖΟΝΤΑΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΙΣΩ

Nάρκες και θύματα

Γράφει ο Γιώργος Χατζηανδρέου

Η νάρκη που δημοσιοποιήθηκε στις 17-3-09 ότι βρέθηκε στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης, κατά τις εργασίες εκβάθυνσής του, ξενάρκωσε μνήμες για τα σατανικά και ύπουλα ενθύμια που μας άφησαν οι φίλοι μας, όταν προ μερικών 10ετιών ήταν θανάσιμοι εχθροί και κατακτηταί μας. Αν και βρέθηκε στη θάλασσα, αφού ήταν διαμέτρου 50 εκατοστών, θα ήταν αντιαρματική (ξηράς), απ' αυτές που τις λέγαμε «τελερεμάιν» και έμοιαζαν με καπακωτά ταψιά.

ΜΕΡΟΣ Α'

Ωστόσο, το ότι βρέθηκε στη θάλασσα, έφερε πρώτες τις αναδρομές στις νάρκες θαλάσσης. Με αυτές είχαν γεμίσει τα πέλαγα, έφαγαν κόσμο και κοσμάκη, που δουλευει ταξιδεύοντας ή ψωφεύοντας και πότιζαν φαρμάκι το ψωμί που έβγαζε, ενώ η διαρκής αγωνία έτρωγε τις οικογένειές τους.

Παρά τους διαύλους που εκκαθάριζαν και δημιουργούσαν τα ναρκαλιευτικά, μέρα-νύχτα στα καϊκια οι ναυτικοί είχαν ακοίμητη βάρδια στην πλώρη για τις «ξεκομμένες» που φύτρωναν παντού, παρασυρμένες από τα ρέματα και τα κύματα. Τέτοιες ήταν αυτές που κόβονταν από τις άγκυρές τους, για διάφορες αιτίες, και, ανάλογα με το πόσο βαρύ ήταν το κομμάτι συρματόσχοινου και αλυσσιδάς που έσερναν, εξείχαν λίγο ή περισσότερο ή και καθόλου από την επιφάνεια της θάλασσας, αυξάνοντας κατακόρυφα τον κίνδυνο ακόμη και για τα μικρά σκάφη, χωρίς μεγάλο βύθισμα.

Στα καλοκαιριάτικα μπαρκαρίσματά μου έκανα κι εγώ βάρδια παρατηρητή και είχα δύο συναπαντήματα με τ' αψογα αυτά θαλάσσια τέρατα, ευτυχώς χωρίς άσχημες συνέπειες.

Μια φορά, όταν παραπλέαμε, σε απόσταση μικρότερη από μισό μιλι, τις Β.Δ. ακτές του, χωρίς προβολή όγκου στον ορίζοντα αλλά με άφθονα σημάδια αρχαίας ιστορίας, επίπεδου βορειοσποραδίτικου νησιού «Ψαθούρα», ένας ξαφνικός εκκωφαντικός κρότος μας τρόμαξε, όταν εξερράγη μία, προσκρούοντας στα βράχια της ενδιάμεσης ξηράς, προκαλώντας τεράστιο πίδακα νερού.

Μια άλλη φορά (παραλίγο μοιραία), όταν στο φεγγαρόφωτο δεν έγινε εγκαίρως αντιληπτή, επειδή δεν εξείχε καθόλου, και ξαφνικά την είδαμε σαν «μαύρο χάρο» δύο

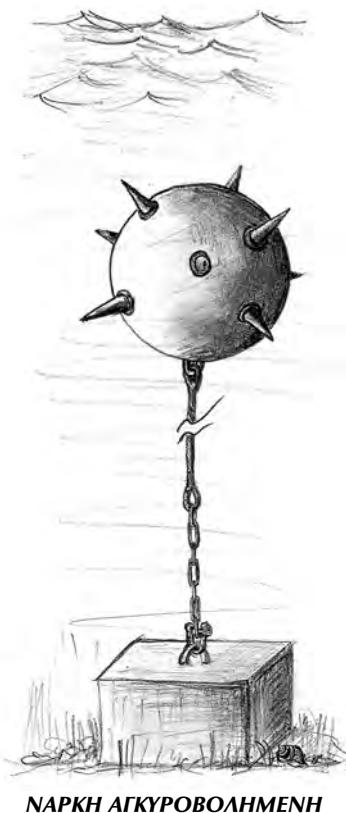
μέτρα από την πρύμνη μας με τα εξέχοντα σαν κέρατα βοδιού απειλητικά καψούλια που μόλις αποφύγαμε. Άγιο είχαμε.

Τόσο τα ντόπια αλιευτικά όσο και τα Καβαλιώτικα και Μυτιληνιά, που ψάρευαν στην περιοχή μας και άραζαν στο λιμάνι μας, είχαν πανίσχυρες μηχανάρες και η τράτα που έσερναν στο βυθό ξήλωνε ό, τι έβρισκε στο πέρασμά της μαζεύοντάς τα στον σάκκο της. Δε γινόταν εξαιρετική ούτε για τις, σαν πεντακοσάρες βαρέλες, πελώριες νάρκες που τις έκοβαν από τα «φουντάγια» τους. Αν δεν έσκαζαν επι τόπου μακριά από το καϊκι, αλλά έβγαιναν στον αφρό με το σήκωμα της τράτας, έκοβαν το σάκκο και ειδοποιούσαν το Λιμεναρχείο και τις εξουδετέρωνε το Ναρκαλιευτικό.

Σε πείσμα της απόλυτης μηχανοκίνησης των αλιευτικών, όλοι οι θαλασσινοί επέμεναν να τα λένε... «Ανεμότρατες» και ας μην είχαν ούτε ίχνος ιστίου. Καμάρι του στολίσκου αυτού της πόλης μας ήταν το όμορφο κάτασπρο πέραμα του Καρδαμήλα που ονομαζόταν «ΤΣΟΛΙΑΣ».

Ο «ΤΣΟΛΙΑΣ» μας αυτός δεν έπεσε ένδοξα από τα εχθρικά πυρά, μαχόμενος με την ιαχή «Αέρα», αλλά από ένα ύπουλο απομεινάρι των εχθρικών ναρκοπεδίων στο μεταπολεμικό Θρακικό πέλαγος, αγωνιζόμενος ειρηνικά για την επιβίωση και προκοπή στην με ανοιχτές πληγές ακόμη πατρίδα μας. **Η μοιραία καλάδα μάζεψε στο δίχτυ της, μαζί με τα ψάρια, και τον κρυμμένο χάρο που, όταν ακούστηκε το παράγγελμα «βίρα» για το σήκωμα του σάκκου, έγινε το κακό.**

Ορφάνεψαν τουλόχιστον πέντε οικογένειες. Για τη μικρούλα Βασιλική και τον ακόμη μικρότερο Γιαννάκο (πρωτοξαδέλφια ενός φίλου μου), όπως και για τα παιδιά των άλλων μελών του πληρώματος, ο δύσκολος δρόμος της ζωής έγινε πιο ανηφορικός και δύσβατος.

Ο καλός φίλος Βαγγέλης Μανασής ανέσυρε από τη μνήμη του τα ονόματα του καπετάνιου Καραμπατή, του μηχανικού Χαρ. Ρούσου και του Μ. Καρακατσάκη.

Αφού οι ρυθμίζοντες τις τύχες και ζωές μας θέσπισαν κανόνες διεξαγωγής του ...πολέμου, γιατί κοντά στις άλλες συμφωνίες δεν βάζουν και πάγια υποχρέωση των εμπολέμων ώστε, μετά τη λήξη των εχθροπραξιών, να ξηλώνουν τα νακροπέδια αυτοί που τα εγκατέστησαν και να μη πληρώνουν φόρο αίματος αθώα θύματα ακόμη και μετά από δεκαετίες;

Τα ρέματα και κύματα ενός ελαφρού νοτιά μιας καλοκαιρινής νύχτας εξέβρασαν στην ακτή, λίγο πριν του «Ντελής», μια έκομμένη επιπλέουσα νάρκη χωρίς να σέρνει καθόλου βαριδιά, που «κάθισε» στην αμμουδιά, χωρίς να εκραγεί, λες και κάποιο μαγικό χέρι την απέθεσε απαλά στα πούπουλα. Δε φύτρωσε βέβαια από το πουθενά· ποιος ξέρει πόσο καιρό, επιπλέοντας αθέατα στα πέλαγα, περιέφερε τον εγκλωβισμένο σ' αυτήν θάνατο απειλώντας όποιο πλεούμενο πτιθανόν συναντούσε. Από βαπτόρι μέχρι βάρκα. Το πρώι της επομένης, πηγαίνοντας στην περιοχή για μπάνιο και τα συνηθισμένα θαλασσινά παιχνίδια μας, είδαμε από μακριά τον ανατριχιαστικό σφαιρικό της όγκο με τους τρομερούς εξέχοντες επικρουστήρες. Από μια (κατά την αφελή γνώμη μας) απόσταση ασφαλείας αρχίσαμε να την περιεργαζόμαστε, όταν ξαφνικά ένας από το πλήθος περιέργων που δεν άργησε να μαζευτεί, ξέκοψε και τρέχοντας έφτασε στη νάρκη. Αμέσως, σαν νά πεισε πιστο-

ΝΑΡΚΗ
ΕΠΙΠΛΕΟΥΣΑ
ΞΕΚΟΜΜΕΝΗ

λιά αφέτη δρομέων αγώνων, ξεμακρύναμε όλοι κουτρουβαλώντας και κρυφτήκαμε πίσω απ' ό, τι νομίζαμε ότι μας προφύλασσε. Ακόμη και πίσω από... θάμνους!

Ο τολμηρός συμπατριώτης μας ήταν ένας ασυμβίβαστος, με τον δικό μας κόσμο, δημιουργός του δικού του που ζούσε «ευτυχισμένος» και κατά μία πληροφορία «βιθισμένος» στην απόλυτη ησυχία του κωφάλαλου. Αγνοώντας ή περιφρονώντας τον κίνδυνο θέλησε να γίνει πρωταγωνιστής και έγινε, γιατί τον οίκτο και τις αποτρεπτικές χειρονομίες του κόσμου τις εισέπραττε σαν... θαυμασμό. Σκαρφάλωσε λοιπόν στη νάρκη και άρχισε να μιμείται τις κινήσεις και φτερουγίσματα του ...πετεινού που αναγγέλλει το χάραμα. Κάποια στιγμή βαρέθηκε φαίνεται και με ανακούφιση τον είδαμε να κατεβαίνει και να απομακρύνεται. Το υπόλοιπο πρωινό κύλησε με κυρίαρχο θέμα τη νάρκη. Δεν μπορούσε να γίνει κι αλλιώς και ίσως κάποιος να κινητοποίησε τον μηχανισμό των αρχών για την εξουδετέρωσή της. Δεν πρόλαβαν όμως.

Είχε πάει μεσημέρι και είχα επιστρέψει στο σπίτι, από αρκετή ώρα, όταν μια τρομερή έκρηξη συγκλόνισε την περιοχή (η ισχυρότερη που είχε συμβεί). Ένας πελώριος βαθύς λάκκος έδειχνε την πρώην θέση της νάρκης και μία ρωγμή στην κρεβατοκάμαρα του σπιτιού μας θύμιζε τον άδικο χαμό του συμπολίτη μας που «ξαερώθηκε» κυριολεκτικά, επαναλαμβάνοντας το εγχειρημά του, εμπλουτισμένο με χτυπήματα στους επικρουστήρες με μια πέτρα.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

- Ο αγαπημένος όλων μας Γιώργος Γιαννούτσος έφυγε στις 8 Φεβρουαρίου 2012, ακολουθώντας στο τελευταίο ταξίδι του την μικρή του κόρη Χρύσα. Παλιός πρόσκοπος, καλός επαγγελματίας και οικογενειάρχης και στέλεχος του Συλλόγου Αρχαιοφίλων, με μεγάλη πολιτιστική δράση θα μας μείνει αξέχαστος. Συλλυπούμεθα ειλικρινά την σύζυγό του Ευγενία, την κόρη του Ευρυδίκη, τις εγγονές του Ιφιγένεια, Ευγενία, Αμαλία, Δανάη και όλους τους φίλους και συγγενείς.
- Πλήρης ημερών και προσφοράς στο πολιτιστικό γίγνεσθαι της Αλεξανδρούπολης ανεχώρησε, στις 20 Ιανουαρίου 2012, για την τελευταία της κατοικία η Ευφροσύνη Συροπούλου. Το Σώμα Ελληνίδων Οδηγών της πόλης την ευχαριστεί για την προσφορά της στον Οδηγισμό της πολης μας. Συλλυπούμεθα τους συγγενείς και φίλους και ιδιαίτερα τα ανήψια της Γιώργο και Νίκη Ζωίδου.
- Η Διονυσία Χρ. Λάλα, έφυγε στις 10 Ιανουαρίου 2012 για το τελευταίο της ταξίδι, πλήρης ημερών, αφήνοντας πίσω την εικόνα της αρχόντισσας της πόλης, που υπεραγαπούσε. Στα παιδιά της Κωνσταντίνο - Όλγα και Μενέλαο - Χριστίνα ως επίσης και στα εγγόνια της ευχόμαστε η ευχή της να τους συνοδεύει στη ζωή τους.
- Στις 20 Μαρτίου 2012 απεβίωσε ο Αγαλίδης Θεόδωρος, μέλος του Συλλόγου μας και παλαιό στέλεχος του Προσκοπισμού στην ιδιαίτερη πατρίδα μας, σε ηλικία 84 ετών. Συλλυπούμεθα θερμά τη σύζυγό του Μαρία, τα παιδιά του Διονύση και Ρένα, τους συγγενείς και φίλους.

ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ

Ο Μιχαλάκης μας

Γράφει ο Γιώργος Ψύλλας

Με κάλεσε πρωί-πρωί, να μου το πει, πριν πιο τον καφέ μου, πριν κάτσω καλά-καλά στην καρέκλα μου και γελούσε ξινά, ο άχρηστος, που ήμουν λέει, πολύ τυχερός ένα πράμα και πήρα προσωγωγή “προϊστάμενος, βρε Μιχαλάκη! Συγχαρητήρια!” και ξαφνιάστηκα, κορδώθηκα να λέω καλύτερα και πριν ξεκορδωθώ, πέταξε το φαρμάκι του, “διευθυντής του Δημόσιου Ταμείου, στην Αλεξανδρούπολη”, με είπε μια και με κοκάλωσε, ο χαλασμένος, πρασίνισα, κοκκίνισα. Ένα “ευχαριστώ” δεν μου ’βγαινε, κόλλησε στο λαρύγγι μου.

Τα μάζεψα από το Ψυχικό, πήρα αγκαζέ και τη μανούλα μου, την κυρία Λίζα, όλο γκρίνια που μας στέλνουν στου “αποτέτοιου” τη μάνα και ένα πρωινό έκλεινα σπίτι για ενοικίαση στην Αλεξανδρούπολη, το σπίτι της Κυρακούλας, οδός Φαλήρου, παραπλεύρως της Παπαδοπούλινας, έναντι Μπιντιδιανας, δραχμές τριακόσιες, με ιδιόχειρον απόδειξην.

Δεν γινόταν να παρατήσω τη μάνα μου στο Ψυχικό, χήρεψε άγρια η κακομοίρα στον εμφύλιο, κρεμάστηκε αυτή σε μένα κι εγώ έσκυψα πάνω της, αχώριστοι για χρόνια τώρα, την παντρεία την ξαπόστειλα στο πυρ το εξώτερον, θέμα επιλογών μου, άνευ παρεξηγήσεως.

Ανέλαβα υπηρεσία σ' ένα ευρύχωρο γραφείο, πίσω από το δημαρχείο, καφεδάκι, τσιγαράκι κι απ' το πρωί σφράγιζα και υπόγραφα. Είχα ένα μπλε ταμπόν μπροστά μου και δυο σφραγίδες και μου φέρνανε στοίβες τα έγγραφα για υπογραφές κι εγώ πολύ το ευχαριστόμουν, λόγω υπηρεσιακής διαστροφής εν ολίγοις, κοπάναγα πρώτα την στρόγγυλη σφραγίδα «Ελληνικόν Δημόσιον» στο ταμπόν και με το ίδιο μίσος πάνω στο έγγραφο και από κάτω τη σφραγίδα με το ονοματεπώνυμό μου, «Δερμάτης Μιχαήλ, Διευθυντής!», “φέρτε κι άλλα, ρε σεις!...”, έλεγα μέσα μου, μανιασμένος.

Δύο η ώρα σπίτι, έτριβα τα μαγουλάκια της μάνας μου, κάναμε τα σχόλια της γειτονιάς και μετά σορτοάκι με μαριό από μέσα, ψαθάκι από τον Μεσιτίδη και μπανάκι στου Ντελή. Άλλαζε μέσα μου σιγά-σιγά η εντύπωση για την “λασπούπολη”, από εξορία, που έλεγα στην αρχή, παράδεισος ήταν κι ας πρωτοκάθισα στο γραφείο μου, με μούρη που στάλαζε ξινιλα.

Τι τον ήθελα τον Ντελή;

Έμαθα το ουζάκι με τα μύδια και τα χταποδάκια, τον τσίρο και τα μπαρμουνάκια, ζωή χαρισάμενη, το Ψυχικό πήρα να το ξεχνάω, σιγά το Ψυχικό.

“Καλημέρα σας” με είπε, “είμαι η Ζωή, Ζωζώ δηλαδή”, διευκρίνισε και με θύμισε που τις προάλλες σκοτωθήκαμε στο γραφείο μου, για μια οφειλή πεντακοσίων δραχμών. “Με θυμάστε, καλέ συ; Θα με τρώγατε ζωντανή για πεντακόσιες παλιοδραχμές”.

“Και βέβαια σας θυμάμαι” την είπα. Πάντα θυμόμουν όσους ούρλιαζαν στο ταμείο, για χρέη τους στο δημόσιο.

“Να κάτσω στο τραπέζι σας; ”

“Να κάτσετε, γιατί να μην κάτσετε”

Πάνω στο τρίτο ουζάκι, την βρήκα ερωτεύσιμη και λίγα λέω. Ήταν μια γυναικάρα πληθωρική σε όλα της, μπούκωναν τα ματάκια μου που την έβλεπα, ζάλη μ' ερχόταν. Μέχρι να πιούμε την γκαζόζα μας, ένιωσα κιόλας αιχμάλωτος στη γοητεία της. Τι λένε τώρα στην κυρία μαμά μου;

Η Ζωζώ δεν ήθελε χωράφια ούτε αμμουδιές για τα αμαρτωλά, “στα Πευκάκια πάνε τα μαθητούδια”, με έλεγε, “στο σπίτι μου;”, που την ρώτησα διστακτικά, “στο σπίτι σου, τρώγεται το πράμα”, με είπε στραβοχαμογελώντας κι εγώ κατάλαβα, γυναίκα του σπιτιού, ήταν η γυναίκα, φαινότανε η νοικοκυροσύνη της.

“Μαμά”, την είπα μπαίνοντας, “από δω η Ζωζώ!” και δεν πρόλαβα τα παρακάτω, η μάνα μου είδε ένα ντεκολτέ θανατηφόρο, φούστα μπουταράδικη, μαλλί μαύρο χυτό, φώναξε ένα “αμάν! η Σαπουντζάκη!” και στράβωσε η

γυναίκα, τα μάτια της γύρισαν πίσω, το στόμα της τραβήχτηκε σαν κακογραμμένη περισπωμένη, ήλθε ο γιατρός ο Σαμαράς και την μπούκωσε μια νταμιτζάνα βαλεριάνα και σώθηκε ως εκ θαύματος, θαύμα θα έγινε και χαμπάρι δεν το πήρα.

Πάει η Ζωζώ!

Με είπε... "είσαι βαλάκας" κι εξαφανίστηκε.

Συνήλθα!

Σορτσάκι, μαγιό και μύδια σαγανάκι, ξημεροβραδιαζόμουνα στου Ντελή και ενίστε για κουμ-καν στη λέσχη Αλεξανδρουπολιτών, βολτίσες στο Φάρο και σινεμαδάκι στα Ηλύσια με μια χαρτοσακκούλα μπατιρόσπορα για συντροφιά, την αγάπησα αυτή την πόλη, άλλη μια αγάπη, τι να την έκανα;

Και σφράγιζα!

Σφραγίδα δημοσίου, ταμπόν και "γκαπ" πάνω στο χαρτί και μετά το σφραγιδάκι μου, ταμπόν και "γκουπ" από κάτω και μια υπογραφή χορταστική, σαν να λέγα "αϊ σιχτίρ, ρε Ζωζώ".

Έμεινα δέκα χρόνια τελικά, στην αγαπημένη "εξορία" μου κι έψυγα συνταξιούχος για το άνοστο Ψυχικό με καρδιά μαύρη. Άντε, να μην πω αυτό που θέλω για το Ψυχικό.

Χαιρετώ σας

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ		ΔΩΡΕΕΣ ΚΑΙ ΧΟΡΗΓΙΕΣ	
Δετσαρίδης Παναγιώτης Εις μνήμην του αδελφού του Νικολάου Δετσαρίδη	€ 100.00	Αγγελίδης Αλεξάνδρης Αλεξάνδρης ΑΝΩΝΥΜΟΣ Αρσενάκης Βαλασσόπουλος Βαντή ¹ Βασιλειάδου Βαχαρόπουλος Βογιατζή ¹ Βραχιολίδης Γαλάνης Γλυκή ¹ Δασκαλόπουλος Δίδη ¹ Ιωαννίδης Καμπάς Καραδήμας Καραμανή ¹ Καραμιχάλη ¹ Καραποστόλου ¹ Κεβρεκίδης Κολλιαράκης Κουταλάκη ¹ Κουταλάκης Μανδάκη ¹ Μεστιδῆς Νικολαΐδης ¹ Παϊδούσης ¹ Πάντου ¹ Παπαγεωργίου ¹ Παπαθεοδώριου-Καστανά ¹ Παταπάτης ¹ Σπυρούδης ¹ Τσακίρη-Καραμιχάλη ¹ Τσαλπατούρου ¹ Τσουγιάνη ¹ Χατζηχρήστου ¹	€ 40.00 € 30.00 € 30.00 € 20.00 € 30.00 € 15.00 € 215.00 € 20.00 € 50.00 € 30.00 € 15.00 € 25.00 € 50.00 € 15.00 € 50.00 € 60.00 € 30.00 € 100.00 € 60.00 € 15.00 € 15.00 € 17.00 € 40.00 € 100.00 € 50.00 € 20.00 € 50.00 € 50.00 € 50.00 € 100.00 € 70.00 € 20.00 € 50.00 € 50.00 € 100.00 € 30.00 € 50.00 € 120.00 € 50.00
Διαμαντής Κων/νος Εις μνήμην του αδελφού του Αδαμαντίου Διαμαντή	€ 100.00		
Ζαρκάδης Ραλλού ¹ Εις μνήμην Γεωργίου & Χρυσής Γιαννούτου	€ 100.00		
Κριτής Βασιλής Εις μνήμην των γονέων του και της αδελφής του Μάρως	€ 150.00		
Λάλας Κωνσταντίνος Εις μνήμην γονέων του	€ 100.00		
Ορφανίδης Δήμος & Σοφία Εις μνήμην του αγαπημένου γαμβρού τους Σταύρου Μητούση	€ 50.00		
Παλαμήδης Ελπίδα Εις μνήμην Ευανθίας Στυλιανού - Ζησιμάτου	€ 50.00		
Παπαδήμος Απόστολος Εις μνήμην των γονέων του	€ 100.00		
Σπανού-Γεωργοπούλου Σοφία Εις μνήμην του πατέρα της Αδαμαντίου Σπανού	€ 100.00		
Τολούδη Στέλλα Εις μνήμην του συζύγου της	€ 50.00		
Τοπικό Τμήμα Σ.Ε.Ο. Αλεξ/πολης Εις μνήμην Ευφροσύνης Συροπούλου	€ 50.00		
Τραχάνη Ουρανία Εις μνήμην Γεωργίου Γιαννούτου η Νουνά του	€ 300.00		
Τραχάνη-Σκαρίμπα Δώρα Εις μνήμην Γεωργίου Γιαννούτου	€ 200.00		
Τσιακίρης Παναγιώτης & Ειρήνη ¹ Εις μνήμην Χρυσής & Γιώργου Γιαννούτου	€ 50.00		
Τσιακίρης Παναγιώτης Εις μνήμην του "Ακέλα" του Θεοδώρου Αγαλίδη	€ 20.00		
Ψύλλας Πέτρος & Χρύσα ¹ Εις μνήμην αγαπημένων	€ 60.00		

Ευχαριστήριο

Ευχαριστούμε θερμά όλους όσους συμπαραστάθηκαν στο πένθος για την απώλεια των πολυαγαπημένων μας **Χρυσής Γ. Γιαννούτου και Γεωργίου Γιαννούτου.**

Η μητέρα και σύζυγος Ευγενία, τα αδέρφια και παιδιά Ευρυδίκη και Χρήστος, οι ανιψιές και εγγονές Ιφιγένεια, Ευγενία, Αμαλία και Δανάη

Μ Π Α Κ Α Λ Ι Σ Σ Ε Σ Τ Η Σ Α Λ Ε Ξ Α Ν Δ Ρ Ο Υ Π Ο Λ Η Σ

Το μπακάλικο της Κεβρεκίδαινας...

Γράφουν η Άρτεμις Τουφεξή - Ξενιτίδου και ο Φώτης Κεβρεκίδης

Λίγο πιο κάτω από το μπακάλικο του πατέρα μου, στον άλλο δρόμο, από την άλλη μεριά της γραμμής ήταν ο φούρνος του Θείου μου, του Κεβρεκίδη, με το μπακάλικο της θείας μου. Αυτή το "γύριζε" το μαγαζί με τη βοήθεια του άντρα της και των παιδιών της.

Δεν υπήρχαν βέβαια τότε κομπιουτεράκια για τις πράξεις: έπρεπε να τα λογαριάζει με το νου, και δεν της ήταν και πολύ έυκολο να βρει πόσο κάνουν 20 δράμια σάλτσα στο λαδόχαρτο, 5 σαρδέλες παστές και 50 δράμια

χαλβάς. Ήταν τότε και τα τεφτέρια (άσε που τώρα ξαναγυρίζουν πάλι). Άντε τώρα να τα λογαριάσει και να τα γράψει στα τεφτέρια, ενώ οι άλλοι πελάτες περιμένουν... Το μεσημέρι έκλεινε το μαγαζί, αλλά η θεία μου, που είχε τέσσερα παιδιά να θρέψει και να σπουδάσει, έπαιρνε θυμάμαι το πανέρι με τις κάλτσες και ό,τι άλλο ήταν για ράψιμο και μπάλωμα, καθόταν εκεί κάτω στις σκάλες κοντά στην πόρτα, μήπως κάποιος πελάτης έχασε κάτι να αγοράσει και τον εξυπηρετούσε από την πίσω πόρτα του μαγαζιού· έτσι δεν έχανε και τον πελάτη...

Ληστείες τότε δε γίνονταν· δεν θυμάμαι τουλάχιστον. Εξ άλλου, οι κάποιοι ήλικιας θυμούνται ότι κοιμόμασταν με ανοιχτές τις πόρτες τότε. Οι μικροκλοπές όμως δεν έλειπαν. Η θεία μου μας διηγόταν πολλές φορές το περιστατικό με την κατσιβέλα που βρίσκοντας ευκαιρία τρύπωσε στο μαγαζί και πήρε τα λεφτά από το συρτάρι. Η θεία μου την πήρε στο κυνήγι και, ενώ αυτή χάθηκε μέσα στα κατσιβέλικα, μπόρεσε να τη βρει. Μας το διηγόταν με περηφάνεια.

Α.Τ.Ξ.

Ο γιος της Κεβρεκίδαινας, Φώτης, που ανέλαβε το μαγαζί μετά από τον πόλεμο, την ώρα της δουλειάς.

Ο Φώτης σε μια ανάπauλa με την παρέa του (1963).

Το παντοπωλείο ξεκίνησε το 1932, πάντα στο ίδιο μέρος. Ήρθε όμως ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος και στο άκουσμα της Βουλγαρικής κατοχής φύγαμε για τη Σαμοθράκη. Τέσσερα αδέρφια, μας πήρε η μάνα μας γιατί ο πατέρας μου ήταν επιστρατευμένος. Φυσικά τα εγκαταλείψαμε όλα· σπίτι, δουλειά, τα οποία λεηλάτησαν γνωστοί και άγνωστοι.

Θυμάμαι που έλεγε ο παππούς μου, που είχε μείνει ας πούμε σαν φύλακας. Όταν έμαθε πως οι Βούλγαροι στρατιώτες μπήκαν μέσα στο μαγαζί, αφού ήπιαν όσο ήθελαν (κρασιά, ούζα κ.ά.), άφησαν τις κάνουλες ανοιχτές και τα κρασιά έφτασαν μέχρι τον δρόμο. Ο παππούς πήγε να κάνει παρατήρηση, αλλά ένας Βούλγαρος στρατιώτης τον απελήσε με το όπλο του και φυσικά, όπως ήταν λογικό, αναγκάστηκε αυτός να φύγει.

Πέρασαν όλα αυτά και ξεκινήσαμε πάλι από την αρχή. Έγώ έμεινα στο παντοπωλείο από το 1948 μέχρι που βγήκα στη σύνταξη και σταμάτησε η λειτουργία του.

Φ.Κ.

**Κορίννα Τριαντ. Γκιουρδα, το γένος Τερζούδη, η πρώτη γυναίκα παντοπάλης,
γραμμένη στην Ομοσπονδία Παντοπωλών Αλεξανδρουπόλεως.**

Το μητακάλικο της Κορίννας...

Γράφει η **Βασιλική Γκιουρδα**, Επίκουρος καθηγήτρια Παν/μίου Θεσ/νίκης

Η μητέρα μας παντρεύτηκε το 1933 και σε 36 μήνες γέννησε 3 παιδιά. Ήταν 33 ετών και για την εποχή της ήτοντα σχεδόν γεροντοκόρη. Ο πατέρας μας ήταν παντοπάλης. Το μαγαζί βρισκόταν επί της Λεωφόρου Βασ. Γεωργίου (σημερινή Λεωφόρος Δημοκρατίας).

Η Κορίννα προϋπήρξε στο Σουφλί μοδίστρα. Ανεξάρτητη και προοδευτική γυναίκα, μαθημένη να έχει δικό της πορτοφόλι, έβλεπε τον πατέρα μας πώς εξυπηρετούσε τους πελάτες του στο παντοπωλείο, το θεώρησε εύκολη δουλειά, σε σύγκριση με το ράψιμο που έκανε, και του ζήτησε, στο σπίτι που έκτιζε εκείνη την εποχή επί της Υψηλάντου και Καποδιστρίου, το γωνιακό δωμάτιο να της το κάνει παντοπωλείο.

Υπήρξε η πρώτη γυναίκα παντοπάλης, γραμμένη στην Ομοσπονδία Παντοπωλών Αλεξανδρουπόλεως, το 1937. Εκείνη την εποχή μόνο μοδίστρες, δασκάλες και νηπιαγωγοί, νοσοκόμες και γιατρέσσες (θυμηθείτε τη γαλλίδα οφθαλμίατρο René) υπήρχαν στον επαγγελματικό στίβο.

Η μητέρα μας δούλεψε το παντοπωλείο με μεγάλη ζέση και όρεξη και τα χρήματα που αποτεμίευε από το 1937 έως την κήρυξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, τα προόριζε για την επέκταση του σπιτιού της, Υψηλάντου 6. Δεν πρόλοιφε όμως γιατί τα χρήματα έγιναν «καταρράκτες» κατά τη διάρκεια της γερμανοβουλγαρικής κατοχής. Ένας βιούλγαρος μάλιστα επίταξε το παντοπωλείο του πατέρα μας, επί της Λεωφόρου Δημοκρατίας, και τον ανάγκασε να έλθει στο παντοπωλείο της Υψηλάντου 6 και να συνεργαστεί με τη μητέρα μας.

Στην πόρτα του παντοπωλείου η Κορίννα είχε κρεμάσει ένα κουδουνάκι και, όταν έμπαινε μέσα ο πελάτης, ειδοποιείτο η μητέρα μας και ερχόταν να τον εξυπηρετήσει. Έτσι, και το νοικοκυρίο της έκανε και το παντοπωλείο εξυπηρετούσε.

Τα παντοπωλεία αυτής της εποχής ήταν πολύ κουραστικά. Όλα τα είδη που διέθεταν ήσαν «χύμα» και έπρεπε ο παντοπάλης με τη σέσουλα να βάλει στη χάρτινη σακκούλα τόσο ρύζι, ζάχαρη, φασόλια, αλεύρι, ρεβύθια κ.ά., ανάλογα με την επιθυμία του πελάτη.

Η Κορίννα, θέλοντας να εφαρμόσει στην κυριολεξία τη λέξη «Παντοπωλείο», πωλούσε τα πάντα. Από βελόνια και καρφίτσες, μέχρι δαχτυλήθρες, μασουράκια, καρούλια, σουύστες κ.ά. Αυτά ήταν τα ψηλικά της που τα είχε σε μια προθήκη, στην προέκταση του πάγκου της. Σε μια γωνία είχε το οινοπνευματοπωλείο της. Μία δομή ζάνα με ξύδι, άλλη με ούζο, με κρασί μπρούσικο, γλυκό, οινόπνευμα, κονιάκ, ρούμι κ.ά. Ο πελάτης ερχόταν με το μπουκάλι του και έπαιρνε κατά βούληση ό,τι και όσο ήθελε.

Στα ράφια που είχε στον τοίχο, πίσω από τον πάγκο της, είχε τετράδια, μασουράκια, μολύβια και χρώματα ανιλίνης. Νεαρή έφηβος μου έκανε εντύπωση με τι διδακτικό και παιδαγωγικό τακτ δίδασκε στις πελάτισσές της πώς να βάζουν το **κεζάπ** (υδροχλωρικό οξύ) ή πώς να κάνουν τις βασιλόπιτες και τα τσουρέκια τους. Τον πάγκο της τον παρομοίαζα με πανεπιστημιακή έδρα. «Κι αν δεν καταλάβατε κάπι, ελάτε πάλι να με ρωτήσετε», ήταν η

παραίνεσή της. Όταν ερχόταν η εποχή των καρπουζιών πωλούσε και πεπόνια και καρπούζια. Οι πελάτισσές της εμπιστεύονταν το διάλεγμά τους. Πολλές φορές μάλιστα τα έκοβε μπροστά τους για να πεισθούν για τη σωστή διαλογή της.

Τις ντομάτες αγόραζε μεταφέροντάς τες με τα ιππήλατα αμάξια κι έκανε μόνη της τη σάλτσα, την οποία και μοσχοπουλούσε. Την έλιαζε στον ήλιο και γινόταν νοστιμότατη. Κοντά στο παντοπωλείο της μάνας μας, πίσω από τις γραμμές του τραίνου, ήταν και μια μικρή συνοικία μουσουλμάνων που έρχονταν με τις τρύπιες πεντάρες για να αγοράσουν λίγη σάλτσα και **κιρμιζί ππέρ** (κόκκινο πιπέρι).

Θυμάμαι την αδελφή μου Τασούλα που, φοιτήτρια της ιατρικής πια, έμπαινε στο μαγαζί και βοηθούσε τη μητέρα μας στο σερβίρισμα των μουσουλμανόπαιδων, ενώ εκείνη ήταν απησχολημένη στην κουζίνα της.

Ιδιαίτερα για τα συνοικιακά παντοπωλεία ήταν πολύ ενοχλητικό, που έρχονταν οι πελάτες σε ακατάλληλες ώρες και μάλιστα σε ώρες κοινής ησυχίας. Στην κυριολεξία δεν υπήρχε ωράριο λειτουργίας αυτών των παντοπωλείων. Εγώ πολλές φορές αντιδρούσα αλλά η μητέρα μας με καθηύχαζε λέγοντάς με να κάνω υπομονή, γιατί μ' αυτό το μαγαζί βοηθούσε τον πατέρα μας στις σπουδές μας. Ήδη ο αδελφός μας είχε πετύχει στην Ανωτάτη Εμπορική και φοιτούσε στην Αθήνα. Ετοιμαζόταν ν' ακολουθήσει η Τασούλα για την Ιατρική. Εγώ είχα πετύχει στη Ζαρίφειο Παιδαγωγική Ακαδημία και έκανα πολύ καλές σπουδές στη συνέχεια.

Μια φορά, μια φτωχή γειτόνισσά της πήρε κρυφά ένα ζεύγος **γαλέντζια** (τσόκαρα) και, ενώ την είδε που τα έπαιρνε, προσποιήθηκε ότι δεν την είδε. Εκείνη την εποχή η αγορά παπουτσιών ήταν, λόγω της τιμής τους, μεγάλη και δύσκολη υπόθεση.

Επίσης πωλούσε και **τρινάλ** (ένα είδος σόδας πλύσεως). Το τρινάλ το αγόραζε σε μικρά άσπρα βαμβακερά τσουβαλάκια, τα οποία χάριζε στη συνέχεια στις πελάτισσές της, που τα έκαναν γύρω-γύρω ένα τρυπογάζι κι έτσι είχαν μαλακές πετσέτες για το σκούπισμα των ποτηριών και των πιάτων. Οι σχέσεις της μητέρας μας με τις πελάτισσές της ήταν κάτι περισσότερο από φιλικές. Δε δίσταζε να τις συμβουλεύει να σπουδάσουν τα παιδιά τους για να καλυτερεύσουν το μέλλον τους. «**Ξυπόλλητες να σας βλέπω να περπατάτε, αλλά τα παιδιά σας να μορφώσετε. Η Ελλάδα μας θα μεγαλώσει μόνο όταν έχει μορφωμένους Έλληνες.**»

Το παντοπωλείο της το δούλεψε μέχρι που δεν μπορούσε πια, λόγω της νευραρθρίτιδας των ποδιών της, να στέκεται όρθια. Ήταν ικανοποιημένη όμως ότι προσέφερε πάρα πολλά στη μόρφωση και ανέλιξη των παιδιών της. Δεν ξεχνώ τα λόγια της: «**Με τα πτυχία στα χέρια σας να σας δω, κι ας πεθάνω· η πιο ευτυχισμένη μάνα του κόσμου θα είμαι!**»

Και πρόγιατι αξιώθηκε να μας καμαρώσει και τους τρεις όχι μόνο με ένα, αλλά με δύο, τρία και τέσσερα πτυχία.

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ ΤΟΥ ΧΘΕΣ

ΑΝΑΔΡΟΜΙΚΟ ΧΡΕΟΣ

Το ημερολόγιο του «ΠΑΝΑΓΙΑ»

(Το θαλασσοδαρμένο «σκαρί», του Καπετάν Χατζη-Αντρέα)

Γράφει ο Ανέστης Νικολαΐδης

Είναι ορισμένοι πολίτες-επαγγελματίες, που άφησαν στο πέρασμά τους σημαντικό έργο προσφοράς. Έφυγαν τόσο απλά, τόσο σεμνά και τόσο αθόρυβα, που τους αξίζει η αναφορά στη μνήμη, έστω και καθυστερημένα. Οι ναυτικοί μας είναι «ντόμπροι» άνθρωποι, μουν είναι ιδιαίτερα συμπαθείς. Έχω ίδια αντίληψη. Εσύ, καπετάν Αντρέα, στο πέρασμά σου, αυλάκωσες το Θρακικό πέλαγος, κόντρα στους ασκούς του Αιόλου. Μας πήγες-έφερες στο Νησί. Δεν το ξεχνώ. Συγγνώμη πουν άργησα. Ας είναι καλά, τούτο το περιοδικό «ΦΑΡΟΣ», που μας δίνει την ευκαιρία να καταθέτουμε, καμπούς, βάσανα, γλυκές-πικρές αναμνήσεις από τα παλιά. Σκορπίσαμε καπετάνιε, ο αγαπημένος σου γιος Γιώργος, έμεινε μακριά. Ευτυχώς που συχνά ανταμώνουμε, μέσα από τις σελίδες του περιοδικού.

Συχνά κατεβαίνω στο λιμάνι και βλέπω σκάφη-καΐκια, να φέρουν το όνομα «ΠΑΝΑΓΙΑ». Αυθόρυμπτα πηγαίνει ο νονός μου στο δικό σου θαλασσοδαρμένο «καλοτάξιδο σκαρί». Τέτοιο να είναι και το δικό σου ταξίδι. Να κοιμάσαι ήσυχος.*

Δεν ξέρω την προηγούμενη ιστορία-θητεία του, θα στην μετά το 1950 περίοδο, που ήταν το μοναδικό σκάφος ακτοπλοϊκής γραμμής, ανάμεσα σε Αλεξανδρούπολη-Σαμοθράκη. Βέβαια, κάπους-κάπου πιάνανε και μεγάλα σκάφη, της άγονης γραμμής, Πειραιά - Νήσων - Βορείου Αιγαίου αλλά μετά βασάνων, γιατί υπήρχε μεγάλο πρόβλημα προσέγγισης στο νησί, μια που ο ορμίσκος, το μοναδικό λιμανάκι της Καμαριώτισσας, ακόμη και τα μικρά σκάφη, δυσκολεύόταν να φιλοξενήσει. Μόνιμο και βασικό αίτημα των κατοίκων του νησιού ήταν και είναι η δημιουργία λιμένα, που να μπορεί να εξυπηρετεί τις ανάγκες των κατοίκων.

Θυμάμαι, όντας βουλευτής και Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας (1948-49), ο συμπολίτης μας δικηγόρος αείμνηστος Γρηγόρης Χρυσοστόμου, την εποχή που εργαζόμουν στην εφημερίδα «ΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ», με κάλεσε στο γραφείο του και μου υπαγόρευσε δήλωση, για

ένα κονδύλι που κατόρθωσε να βγάλει, για το λιμανάκι της Καμαριώτισσας και αποτελούσε πρωτοσέλιδη ειδη-

ση, "λαβράκι", κατά την δημοσιογραφική ορολογία, για τα δεδομένα της εποχής. Για την εποχή της μεταπολεμικής περιόδου και της Ελλάδας του εμφυλίου, το να πετύχει ένας πολιτικός κονδύλι για δημόσια έργα, δεν ήταν καθόλου εύκολο. Η εξασφάλιση πίστωσης π.χ. για μια ποτίστρα, στα Λουτρά Τραϊανούπολης, ή για ένα αποστραγγιστικό κανάλι στην Άνθεια, αποτελούσε ειδηση και στην εφημερίδα εναπόκειτο, να την «διανθίσει-καρυκεύσει», εξαίροντας την ενέργεια του πολιτικού.

Το «ΠΑΝΑΓΙΑ», γερό θαλασσοδαρμένο σκαρί, του καπετάν Χατζη-Αντρέα, σήκωνε το βάρος να εξυπηρετήσει το νησί, με τις πολλαπλές ανάγκες του. Χωρίς την επιδότηση του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, η οποία «ειρήσθω εν παρόδω», δεν ήταν διόλου ευκαταφρόνητη, δε θα μπορούσε να επιβιώσει, μάλιστα σε μια περίοδο, που λόγω της

Νεαροί εκδρομείς από την Αλεξανδρούπολη αποβιβάστηκαν από το «ΠΑΝΑΓΙΑ» με βάρκα και πλέουν για τα Θέρμα.

(Φωτ. του Π. Χριστοδούλου, 1957)

μετανάστευσης η Σαμοθράκη είχε απογυμνωθεί από τους κατοίκους της.

Στη σύμβαση του σκάφους με το Υ.Ε.Ναυτιλίας υπήρχε απαράβατος όρος για τη μεταφορά του Ταχυδρομείου **Αλεξανδρούπολης-Σαμοθράκης** και αντίστροφα. Η κανονική εκτέλεση των δρομολογίων, σε ό,τι αφορούσε τη μεταφορά του Ταχυδρομείου, βεβαιώνόταν από την Ταχυδρομική Διεύθυνση της Αλεξανδρούπολης, στο τέλος κάθε μήνα με κατάσταση των πραγματοποιηθέντων δρομολογίων προς το Υ.Ε.Ν, και, χωρίς αυτήν, δεν γινόταν η καταβολή του μισθώματος. Για την σύνταξη της κατάστασης απαραίτητη προϋπόθεση ήταν η προσκόμιση του «ημερολογίου» του σκάφους.

Γνώριζα τη διαδικασία και τις ανάγκες πληρωμής του προσωπικού του σκάφους, γ' αυτό καθόμουν ως αργά τη νύκτα να ετοιμάσω την κατάσταση, ώστε την επαύριο να είναι έτοιμο το ημερολόγιο στα χέρια του καπετάνιου για αναχώρηση.

Κάποια μέρα που είχε μεγάλη φουρτούνα, κάτι που συνέβαινε συχνά στη θάλασσα μας, επειδή δεν περίμενα να γίνει δρομολόγιο, άφησα την κατάσταση για αργότερα, όταν ξάφνου έρχεται ο καπετάνιος και μου ζητάει το ημερολόγιο. Το δρομολόγιο θα γινόταν.

– Μα είναι δυνατόν να γίνει δρομολόγιο με τέτοια φουρτούνα; του αντέτεινα.

– Σε λίγο θα κοπάσει ο καιρός και είναι απόλυτη ανάγκη να γίνει δρομολόγιο.

Δεν μπορούσα να μαντέψω ότι ήταν τόσο ακριβής στις προβλέψεις του. Οι παλιοί ναυτικοί μας ήταν απιθανοί «μετεωρολόγοι». Χωρίς όργανα, χωρίς ειδικές γνώσεις, με τα σημάδια που κρατούσαν, συμιζόταν την άρμη, το άφρισμα της θάλασσας, τη φορά των ανέμων και βγάζανε δελτίο καιρού. Σπάνια έπεφταν έξω, γ' αυτό, πριν ξεκινήσουν, γυρόφερναν τον ουρανό με το μάτι.

– Η θάλασσα δεν σηκώνει αστεία, λέγανε.

Το «ημερολόγιο», λοιπόν, ήταν ο καθρέπτης της οικονομικής, κοινωνικής ζωής των κατοίκων του νησιού. Σφιγγόταν η ψυχή μου να διαβάζω:

«Παρέλαβα το Ταχυδρομείο και δύο επιβάτες». Πολλές φορές, στη διάρκεια του χειμώνα, έκανε δρομολόγιο μόνο για τη μεταφορά του Ταχυδρομικού σάκκου. «Παρέλαβα-παρέδωσα το Ταχυδρομείο· ήταν το προϊόν μεταφοράς του σκάφους».

Να σημειώσω ότι, στην πρώτη δεκαετία μετά το 1950, το νησί υπέστη την μεγαλύτερη αφαίμαξη απ' όλο το Νομό, εξ αιτίας της μετανάστευσης. Στη Σαμοθράκη απέ-

μειναν τα γερόντια να φυλάνε τα σπίτια. Οι αυλές χορτάριασαν, ερήμωσαν οι δρόμοι, αγρίεψε το νησί από την απουσία κατοίκων. Οι Σαμοθρακίτες μετανάστευσαν τρομερές οικονομίες και αυτό φαινόταν από τα ταχυδρομικά εμβάσματα που έστελναν. Εμείς, ως Διεύθυνση που εποπτεύαμε το Ταχυδρομείο Σαμοθράκης, έπρεπε να το εφοδιάζουμε με «ρευστό», γιατί δεν είχε άλλο τρόπο, παρά μόνο με χρηματαποστολές.

– Να βάζεις από κατοστάρικα και κάτω, μέχρι και κέρματα, μου «διαμηνούσε» ο συνάδελφος της Σαμοθράκης, που δυσκολευόταν στις πληρωμές.

Του θύμιζα του καπετάνιου να είναι προσεκτικός στη μεταφορά του σάκκου, για λόγους ασφάλειας και χαμογελούσε.

Φωτ. του Γ. Χατζηανδρέου

– Τον έχω στην καμπίνα, κάτω από τα πόδια μου.

– Στο νησί, μου έλεγε, περιμένουν το σκάφος σαν τη Λαμπτρή και το Ταχυδρομείο σαν το μάννα εξ ουρανού. Υπήρχε απόλυτη συνεργασία, ειλικρίνεια, εντιμότητα μεταξύ μας, γ' αυτό και ποτέ δεν συνέβη το παραμικρό.

– Μόλις γίνει η προβλήτα στα ΘΕΡΜΑ το έχω τάμα, να σας πάω όλο το Ταχυδρομείο στο νησί.

Και το έκανε, κατακαλόκαιρα το 1960.' Άφθονα γάργαρα νερά, πανέμορφη όγρια φύση. Ως και αγριοκάτσικα αδέσποτα, κυκλοφορούσαν αιμάντρωτα, μέχρι που κηρύχθηκαν υπό διωγμό.

Τελείωνε ο Αύγουστος και έβγαζε το νησί «τροφαντά ζωρζιβωτικά». Θέε μου, τι ομορφιό; Πρώτη φορά πατούσα στο νησί. Γ' αυτό το διάλεξαν οι Κάβειροι και το έκαναν κέντρο λατρείας. Ξεκομμένο, το τελευταίο του βορειοελλαδικού χώρου, ορφανεμένο από τα αιδερφάκια του 'Ιμβρο-Τένεδο. Ας όψεται η Συνθήκη Λωζάνης!

* Το «ΠΑΝΑΓΙΑ» ήταν ιδιοκτησία της οικογένειας Αναστασιάδη από τη Σαμοθράκη.

Π Ο Λ Ι Τ Ι Σ Μ Ο Σ Τ Η Σ Θ Ρ Α Κ Η Σ

Βυζαντινές ξεριζωμένες αρχόντισσες - κυράδες

Γράφει η Χρύσα Φανηφάνη - Στούρα

*Μια φορά κι ένα ζαμάν'
πάντρευαν τον καλπαζάν'
με το τρύπιο το τηγάν'*

Συνήθως έτσι άρχιζε το ρεπερτόριο η γιαγιά Χρυσή από την Ανδριανού, στρογγυλοκαθισμένη στον γωνιακό καναπέ -στο σαντίρ- της καθημερινής κάμαρης, στον οποίο όλοι λίγο ή πολύ κεντήσαμε τα όνειρα της νιότης μας.

Σιγομουρμουρίζοντας καρύκωνε σ' αυτό το ξύλινο αυγό τις κάλτσες κι ό, τι άλλο είχε το πανεράκι που είχε δίπλα της. Αλήθεια, ποιός δεν θυμάται αυτό το ξύλινο κατασκεύασμα με το οποίο οι γιαγιάδες μας, χρόνια για χρόνια μπάλωσαν τις χαρές τους, τα μοιρολόγια και ποιός δεν θα 'θελε να αφουγγαραστεί το βάθος των αναμνήσεων και ακουσμάτων τους; Όλες αυτές οι Κυράδες, η γενιά του Ρωσσοτουρκικού πολέμου διείποντο από τη φιλοσοφία του τιμαρέματος, δηλαδή πάντα κάτι στην άκρη για τις δύσκολες στιγμές της ζωής που, δόξα τω θεώ, χόρτασε η ψυχούλα τους.

Ο εκκλησιαστικός λόγος της Κυριακής που άκουγαν από τον πατέρα Σκάβδη του Αγίου Ελευθερίου τακτικά τις τρόμαζε πολύ.

Πλούσιοι εφτάχευσαν και πείνασαν! Αμάν, αμάν, αμάν! Την πείνα τη φοβόταν. Θα μου πεις, τα ίδια κι απαράλλαχτα άκουγε από τον πατέρα Πατλάκα, η γιαγιά Χρυσή, όταν κάποιες ανοιξιάτικες Κυριακές, οι ρόδες απ' το παϊτόνι τής χάραζαν τον χωματόδρομο πρός το χωριό της Μαΐστρου.

Στον γυρισμό, αφού γινόταν η εμπέδωση της φιλοσοφίας, πίνοντας τον καφέ της στο περιβόλι της πρεσβυτέρας, άφηνε πίσω της τα πλατάνια με τα τρεχούμενα νερά, τους μπαχτσέδες της περιοχής και έστριβε δεξιά από το γεφυράκι πρός την κατηφόρα. Ο θόρυβος από τα πέταλα του αλόγου συνόδευε την πονεμένη ματιά της μέχρι στο βάθος του γνωστού δρόμου με τα κυπαρίσσια, δίπλα στα μαρμαρόγλυπτα των

*Η γιαγιά Χρυσή από την Ανδριανού,
στα στερνά της.
(Γεννήθηκε το 1880)*

Μπουλμπουτζήδων και των Ψυλλαίων λέγοντας:

– Τι να γέν... από το μπαντεμπλίκ'... μπιλέμ (ούτε) ο βασιλιάς γλιτών'... Δόξα σοι Κύριε!

Ήτανε ευτυχισμένη με αυτά τα λίγα, τίποτε περισσότερο, δοξάζοντας πάντοτε τον Κύριο!

Τα βράδια του χειμώνα, μας μάζευε δίπλα της στην πυρωμένη μασίνα, για να σιγομουρμουρίσει τα μοιρολόγια της και να μας αραδίσει ιστορίες από τα δικά της βιώματα της Ανδριανού...

Κυνηγός που κυνηγούσε εις το δάσος μια φορά!

Απορώ Μακεδονία πώς κρατάς υπομονή!

Και πως "μια φορά κι ένα ζαμάν'" που πάντρευαν τον καλπαζάν'" μια παγωνιά, τι παγωνιά πλημμύρισαν τα σλάτσια και οι ντολαμτσίδικοι μπαχτσέδες της Ανδριανούς. Τα μαύρα νερά της Μαρίτσας κατέβασαν ένα μεγάλο φίδι που είχε κέρατα και σφυρίζοντας τρόμαζε τους μπαχτσεβάνηδες της περιοχής.

Αυτός ο καλπαζάν'ς με το παράξενο όνομα, τον οποίο φανταζόμουν κοντό, χοντρό με μεγάλο κεφάλι και η εικόνα του φιδιού με κέρατα με προβλημάτιζε πολύ

– Γιαγιά ποιός είναι αυτός ο κύριος Καλπαζάν'ς;

– Σιγά τον κύριο! Παλιά στην Ανδριανού όλο πρόγγες χτυπούσε στα ισνάφια, όλο δανεικά και αγύριστα...

– Μπαταχτσής, μπαταχτσής! Θεός φυλάξοι, παιδάκι μου!

Στην ίδια κάμαρη, πάνω σ' ένα έπιπλο, υπήρχε αυτό το καρυδένιο κουτί, με μεγάλα μαύρα κουμπιά, το ραδιόφωνο, το οποίο, την ημέρα δεν θυμάμαι να έπαιζε ζωτικό ρόλο στην καθημερινότητα της οικογένειας, διότι όλοι σιγοτραγουδούσαν. Από πού αντλούσαν την δύναμη δεν γνωρίζω.

Το βράδυ όμως, σε κάποια κύματα βραχέα ή μακρά έτσι νομίζω τα λέγαν, ο μπαταχτσής άκουγε με ενδιαφέρον τις δραστηριότητες των εξ ανατολών γειτόνων μας εις άπταιστον τουρκικήν ή τις προκοπές των βορείων γειτόνων μας, μέσω μιας γυναικείας ελληνικής σλαβόφωνης

προφοράς.

Στα ακούσματα αυτά η γιαγιά η Χρυσή, αφού κανείς δεν της έδινε σημασία, ρωτώντας και απαντώντας τον εαυτό της, κάνοντας την δίκη της κριτική ανάλυση των γεγονότων, έδινε το προσωπικό της ρεσιτάλ.

– Άιντε να χαθείτε πια, χορτάρι δεν φύτρωσε όπου πατήσατε...

– Μ... μον δημοκρατία σας μάρανε! Μπαίνοντας στην Ανδριανού το '13, φτώχεια, πείνα, αρρώστιες σκορπίσατε...

– Τον έρμο τον Μεμέτ –τον σιμιτζή– τον βρήκαν παγωμένο με τον ταβλά στο χέρι μπροστά στο Σουλτάν-Σελίμ. Μέχρι τώρα τον κλαίω!

– Ο φουκαράς, κόθε πρώι, μας έφερνε σιμίτια με μπόλικο σουσάμι ζεστά-ζεστά για τον γκαϊβέ.

– Γιατί όλα, Θεέ μου, να τα πληρώνουν οι φτωχοί!

– Με ποιόν μιλάς, καλέ γιαγιά;

– Με κάποιον, μπρε!

Πολλές φορές πάλι, εγώ μπρός στο τζαμλίκι της καθημερινής κάμαρης, τα μουντά χειμωνιάτικα δειλινά, έχοντας συντροφιά το αλφαριθμητάρι μου, κοίταζα με θλίψη πώς κατήντησε έτσι από τον Σαμοθρακίτικο αέρα αυτό το παρεξηγημένο δένδρο της συκιάς, στο βάθος του κίτρου μας...

Διότι τα καλοκαίρια, το τελευταίο ψηλό κλαδί του, με τα πλατιά σκονισμένα φύλλα, με φιλοξενούσε πολλά μεσημέρια της σχόλης μου, ακούγοντας στωικά τις καλλιτεχνικές μου ανησυχίες, για τις οποίες ουδεμία εκτίμηση δείχνων οι δικοί μου, εκτός φυσικά από τον ευγενικό γείτονα, τον κύριο Τακόρ, ο οποίος γυρίζοντας από τον φούρνο με το γιουβέτσι στο χέρι έλεγε...

– Μπρε, μπρε μπρε, ποιος τραγουδά έτσι! Άιντε τώρα μεσημέριασε κι ο Μάριο Λάντζα πήγε για ύπνο!

Η γιαγιά βάζοντας τα χέρια στην μέση φώναζε επιτακτικά:

– Για να διούμε, για να διούμε, πότε θα βρεθείς κάτω σαν το χαλβά μεσ' την σκόνη...

– Γιατί τοσολοπάτησες τους κατηφέδες στον μπαχτσέ της Ελισώς; Καλέ... γίνονται ομπρέλλες τα πανέρια; Να διείς τι θα παθ' θώρα...

Σιγά... δεν έδινα ουδεμία σημασία. Σύμφωνα με τον δικό μου χαβά, οριοθετούσα από εκεί πάνω, μεταξύ των τρούλων του Άι-Νικόλα και του Άι-Λευτέρη με τους λυγισμένους φράχτες από αγριοτριανταφυλλιές, τραγουδώντας, την επικράτεια της άχτιστης ακόμη γειτονιάς μου.

Αναρωτιόμουν και σκεφτόμουν...

– Γιατί, καλές μου γιαγιάδες, εγώ

φταίω, που τοσολοπάτησα μ' ένα πανέρι στο κεφάλι για ομπρέλλα, τους κατηφέδες της Ελισώς; Εσείς δεν με πήγατε στα Ηλύσια, στο σινεμά μεσ' την παγωνιά, ένα κυριακάτικο μεσημεριανό ν' ανταμώσετε το αμερικανικό πολύχρωμο όνειρο κάνοντας διάλειμμα στον αυστηρό, δωρικό μεταπολεμικό τρόπο ζωής σας; Τι να κάνω κι εγώ, παιδάκι ήμουνα, έγινα σινεματζού και τσαμπατζού διότι, μεσ' το στριμωχτσίδι των φίλων του κινηματογράφου της πόλης μας, παρακολουθούσα σφηνωμένη κι ακίνητη στις αγκαλιές σας ό, τι περνούσε από μπρος μου. Από τον στραγαλατζή με την τάβλα στο χέρι και την τσιχλόφουσκα –μπαζούκα τη λέγαμε– στο σόμα, μέχρι τον τρομπατζή που μας φέκαζε με εσάνς τριαντάριφλου.

– Εμ... λίγο είναι, από την παγωμένη καθημερινότητα να ταξιδεύεις σ' αυτόν τον πολύχρωμο σαματά;

Η μουσική, οι ξανθίες κουκλίτσες οι Αμερικάνες, όλες ίδιες με τα πλούσιοτά φορέματα, οι χρωματιστές ομπρέλλες, ο ρυθμός του καν-καν στην γαλάζια πισίνα με την Έστερ Ούλιαμς στο ράντζο της Σουζάνας με δραπέτευσαν, όπως κι εσάς, καλές μου κοκκόνες, για λίγο, τόσο δα, μικριά απ' την τετράγωνη, αυστηρή, ξύλινη καθημερινότητα. Αυτή τη λάμψη του ονείρου την έχουν ανάγκη όλες οι ψυχούλες, μικρές και μεγάλες, κυρά δασκάλα, γιαγιά Αναστασία.

Διότι, συχνά κατά το τέλος του έργου, στο ξεμούδιασμα, άρχιζες λεκτικές αψιμαχίες, χωρίς βάθος, έτσι για να χαλάσεις την ατμόσφαιρα, σαν τα μωρά που βγάζουν δόντια. Οπότε η γιαγιά Χρυσή, που δεν είχε καιρό για κανακέματα, την άρπαξε από τα μάτια λέγοντας:

– Φτάνει πια, Αναστασία, ναι, δεν ξέπρ' η Ελισώ πού είν' η ζούγκλα: σάμπτως κι εσύ που ξέρ' τι κατάλαβες; Άλλαξε θέση η Αφρική;

Αυτή όμως ξεύρ' ότι τα τρία παλληκάρια της δεν τα ξαναείδε μετά τον χαμό της Ανδριανούς. Πόνος μεγάλος ο ζωντανός χωρισμός...

Τελευταία είχε μάθει τα νέα, από την Όρθοδοξη Εκκλησία της Αμερικής, ότι ο μικρός της ο Ραφαήλος είναι ιεραπόστολος στην Αφρική, στα τζεντέμια. Τη στέκομαι, την πονάω. Όλα τα μαϊμούνια της Αφρικής ειδιαίμε ένα χειμώνα στο σινεμά για συμπαράσταση.

– Κρίμας είναι η φουκαριάρα... Ξεύρω από ζωντανούς και από τους άλλους χωρισμούς...

– Άιντε, Αναστασία μου, ξεύρεις εσύ ...Μωραίνει ο Κύριος... Δεν θέλω να ξεσυνερίζεσαι! Την πονάω, κατάλαβες;

Μπορεί οι γεωγραφικές της

**Η Ρωξάνη-Λωξάντρα Θ. Σχίζογλου,
ξεριζωμένη αρχόντισσα από την Αίνο.**
(Φωτ. 1910 περίπου)

γνώσεις να ήταν λειψές, εγώ όμως την γιαγιά την Ελισώ την αγαπούσα, διότι μεσ' τους μενεξέδες του μπαχτσέ της (τι παιδική μανία και αυτή) έσπερνα ρύζι χωρίς να λέει τίποτα και ούτε με ρωτούσε κάθε δυο και τρεις πόσο κάνει εφτά επί πέντε, όπως η γιαγιά Αναστασία, η "δασκάλα", που όταν την έβλεπα στην κάμαρη, τους άδειαζα την γωνιά λοξά-λοξά με ελαφρά πηδηματάκια.

Αυτές οι εντάσεις εμένα δεν με ακουμπούσαν καθόλου, διότι το παιδικό μου βασιλειο φόρτιζαν συναισθηματικά μόνο οι ανεξίτιλες ζωγραφιές του πρότυπου παιδικού βιβλίου.

– Γιατί γέρνεις έτσι το κεφάλι σου παιδάκι μου; Κουσούρι θα σου μείνει, το κατάλαβες;

– Μα πώς;

– Και η Άννα, η ξερόλα του βιβλίου, είχε λοξό το κεφάλι και ήταν πρώτη σε όλα. Εμένα όμως γιατί ο δάσκαλός μου στην πρώτη δημοτικού, στην Ακαδημία, μου μάκρυνε την μία κοτσίδα από το τράβα, τράβα;... Ναι, είχα πολλές απορίες, κύριε Κουτσούμπη μου...

Πόσο γλυκειά και μυστήρια είναι αυτή η αίσθηση της εξουσίας!

– Τι τυραννάς έτσι το χαϊβάν'; Δεν θέλ' κουδούνια στο λαιμό, κατάλαβες; Φώναζες η γιαγιά, όταν κι εγώ, επειδή δεν περνούσε η μπογιά μου στο σπίτι, έκανα την έξυπνη, ασκώντας εξουσία στην γατούλα μου, την Πιτσούλο...

Ο μεγαλύτερός μου όμως προβληματισμός ήταν αυτή η αρμονική, οικογενειακή εικόνα στην αρχή του Αναγνωστικού. Αναφωτιόμουν γιατί άραγε η γιαγιά της Άννας, με το τσεμπέρι στο κεφάλι, δεν έμοιαζε καθόλου μακαθόλου της δικής μου;

Η μαμά της Άννας από την φορεσιά της δεν φαινόταν να έραβε το πασχαλινό ταγέρ της στην κα Μανταφούνη, στον Οίκο Channel της τότε μικρής κομψής Αλεξανδρούπολης, η οποία και τώρα είναι πρωτοπόρα σε κάθες είδους πνευματική δραστηριότητα. Ο μπαμπάς μου μουστάκι δεν είχε· άσε που του λείπαν τελείως τα μαλλιά του. Όσο για την Λόλα, την μικρή αδελφούλα της εικόνας με την κουκλίσα στο χέρι, δεν έμοιαζε της δικής μου αδελφής της Τζούλιας, η οποία δεν ξέρω πώς,

βάζοντας πασχαλιάτικα καψούλια στη μασίνα, έκανε ευτυχώς την καθημερινή κάμαρη καλοκαιρινή, μεγαλοβδομαδιάτικα. Όλα τα καπάκια της σόμπας μαζί με τις στάχτες και το τσαερό βρέθηκαν στο ταβάνι.

Τη μαμά, αυτήν την ήρεμη δύναμη της οικογένειας, ακόμη την τρίβει με τα λεμόνια η φίλη της Η Μαρίκα η Καραγατσιανή, καθισμένη στο καρυδένιο κασελοντίβανο της αστραφτερής σάλας...

Απ' ότι ξέρω, η αδελφούλα μου χρόνο έκανε να βγάλει φρύδια και τσίνορα. Ευκαιρίας δοθείσης, η "δασκάλα", η κυρία Αναστασία, πήρε το γενικό πρόσταγμα έφωνάζοντας την γιαγιά:

– Εμ...κι εσύ, πού τά 'χες τα μάτια σου; Μια φορά σ' άφηκε η νύφη σου, πρωί, άρρωστα τα παιδιά να κοινωνήσει και τά 'κανες όλα ντάρμα-νταν.

– Αμάν πια, δεν καρτερεύεσαι! Άιντε τώρα, κατέβασε όλη την βαλεριάνα του Φαράτση να στρώσουν τα σωθικά σου...

– Μούλωνε, μη μιλάς! Αυτά της είπε αυστηρά η Αναστασία, η αδελφή ψυχή.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ζαμάνια = καιροί

καλπαζάν' = απατεώνας του σαλονιού, σημερινό λαμόγιο

τιμάρεμα = φύλαγμα στην άκρη για ώρα ανάγκης, περιποίηση, φροντίδα

μπαχτσές = κήπος, περιβόλι

μπαντεμπλίκ = νεκροταφείο

μπιλέμ = ακόμη

σαλάτσια = νησίδες σε ποτάμια, όπου έκτιζαν τα εξοχικά τους ντολαμπτσιδικός = ποτιστικός

ισνάφια = κατηγορίες επαγγελματιών

πρόγγες = δανεικά κι αγύριστα

μπαταχτσής = απατεώνας

σιμτζής = κουλουρτζής

γκαϊβές = καφές

χαβάς = μονότονος ρυθμός

τρομπατζής = αυτός που χειρίζεται την τρόμπα

τζεντέμια = πολύ μακριά, στην άκρη του κόσμου

τσαερό = τσαγιερό της εποχής (μπλε εμαγέ)

ντάρμα-νταν = άνω κάτω

δεν καρτερεύομαι = δεν έχω υπομονή να περιμένω

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Όσοι αναγνώστες μας επιθυμούν να αποκτήσουν τα βιβλία μας **"Πρόσωπα και μορφές της Αλεξανδρούπολης"** και **"Σελίδες από την ιστορία της Αλεξανδρούπολης και της γύρω περιοχής"**,

μπορούν να τα προμηθευθούν ως εξής: όσοι διαμένουν στην Αλεξανδρούπολη από τα βιβλιοπωλεία:

α) Ανδρέας Καφετζής (Παπασωτηρίου), β) Φ. Σκαρλακίδου & ΣΙΑ (Ελευθερουδάκη), γ) Ι. Βαταμίδης & ΣΙΑ και δ) Γιαζελίδου Παναγιώτα (Τραμ), ως επίσης και από το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης, Αγγέλα Γιαννακίδου. Όσοι διαμένουν στην Αθήνα και σε άλλες πόλεις, μπορούν να τηλεφωνήσουν στον ταμία του Συλλόγου κ. Παναγιώτη Τσιακίρη, τηλ. 210 6004855, για να το προμηθευθούν αναλόγως.

Δ.Σ.

Σονταγές (όχι μόνο Θρακιώτικες)

RED VELVET CUPCAKES

Υλικά για 12 μικρά κεκάκια:

125 γρ. (1 & 1/4 κούπτας) φαρίν απ • 150 γρ. (3/4 κούπτας) ζάχαρη • 1 μεγάλο αυγό • 60 γρ. (1/4 κούπτας) βούτυρο σε θερμοκρασία δωματίου • 1/2 κ.γ. ξύδι από λευκό κρασί • 1/2 κ.γ. σόδα μαγειρική • 1 βανίλια σε σκόνη • 10 γρ. (1 κ.σ.) κακάο • 1/4 κ.γ. μπέικιν πτάσιντερ • 1/4 κ.γ. αλάτι • 120 ml (1/2 κούπτα) ξυνόγαλα • 1 κ.γ. κόκκινο χρώμα ζαχαροπλαστικής.

Υλικά για την επικάλυψη (γλάσο)

225 γρ. φρέσκο τυρί κρέμα • 60 γρ. (1/2 κούπτα) ζάχαρη όχνη • 160 ml (2/3 κούπτας) κρέμα γάλακτος 35-36% λιπαρά από το ψυγείο • άρωμα βανίλιας.

Εκτέλεση:

Μήμα κέικ

Προθερμαίνουμε τον φούρνο μας στους 180 βαθμούς. Τοποθετούμε 12 χαρτάκια για μάφινς σε ταυφάκι μεταλλικό με θήκες. Κοσκινίζουμε σε ένα μπολ μαζί το αλεύρι, το μπέικιν πτάσιντερ, το αλάτι, το κακάο και τη βανίλια. Σε άλλο μπολ ανακατεύουμε το ξινόγαλα με το κόκκινο χρώμα (προτιμήστε χρώμα σε μορφή τζελ που είναι πολύ πιο έντονο). Στο δοχείο του μίξερ σας χτυπάτε το βούτυρο για να αφρατέψει και προσθέτετε σταδιακά τη ζάχαρη και χτυπάτε 2-3 λεπτά ακόμα. Στη συνέχεια προσθέτετε και το αυγό και χτυπάτε έως ότου ενσωματωθεί με τα υπόλοιπα υλικά. Με το μίξερ σε χαμηλή ταχύτητα θα προσθέσετε εναλλακτικά, με το χρωματισμένο ξυνόγαλα, σε τρεις δόσεις, το μήμα του αλευριού. Σε μικρό μπολ αναμιγνύετε τη σόδα με το ξύδι και αφού αφρίσουν, με γρήγορες κινήσεις τα "δίπλωνετε" στο μείγμα του κέικ. Χωρίς να καθυστερήσετε μοιράζετε ίσα το μήμα στις 12 θήκες και τοποθετείτε στο φούρνο. Θα ψήσετε τα κεκάκια για 16'-20'. Μην τα παραφήσετε διότι στεγνώνουν. Αφήνετε τα κεκάκια να κρυώσουν εντελώς σε σχάρα πριν τους απλώσετε το γλάσο.

Επικάλυψη (γλάσο)

Στο μπολ του μίξερ σας χτυπάτε το τυρί με την άχνη την οποία έχετε κοσκινίσει. Σε άλλο μπολ χτυπάτε με τη βανίλια την κρέμα γάλακτος σε σφιχτή σαντιγί. Τέλος ανακατεύετε καλά τα δύο μήγματα μαζί μέχρι να ομογενοποιηθούν. Το γλάσο σας είναι έτοιμο. Μπορείτε να το αλείψετε με μικρή σπάτουλα πάνω στα κεκάκια ή να χρησιμο-

Επιμέλεια: Στρατούλα Κουκουρίκον

ποιήσετε κορνέ για να φτιάξετε μια εντυπωσιακή ροζέτα πάνω στο καθένα.

Τα Jasmine Cakes φτιάχνονται (και τους φτιάχνουν τη διάθεση) καθημερινά από την Μαρία και την Χαρά Γιασεμάκη. Τα καταναλώνουν τα παιδιά τους, οι φίλοι τους και τελευταία οι γείτονες και οι γνωστοί τους στο Παλαιό Φάληρο και στου Μακρυγιάννη που πίνουν το καφεδάκι τους στα καφέ Bibi και Creme Chocolat.

Γαύρος Ξυδάτος

Υλικά:

1/2 κιλό γαύρος (στο αλάτι 24 ώρες)
ξύδι - μαϊντανός ψιλοκομμένος (48 ώρες)
σκόρδο ψιλοκομμένο
ελαιόλαδο

Εκτέλεση:

Καθαρίζουμε το γαύρο, κόβουμε το κεφάλι και βγάζουμε τα εντόσθια. Αφαιρούμε το κόκαλο σχίζοντας το φάρι ίσια κάτω από την κοιλιά ως την ουρά. Πλένουμε καλά, κλείνουμε τα φαράκια και τα στραγγίζουμε. Σε ένα σκεύος ψυγείου αραδιάζουμε το γαύρο (σειρά και αλάτι) ώσπου να τελειώσουν. Κλείνουμε το σκεύος και το αφήνουμε στο ψυγείο για 24 ώρες. Μετά από 24ωρο ρίχνουμε ένα μπουκάλι μηλόξυδο και το αφήνουμε πάλι στο ψυγείο σκεπασμένο για 48 ώρες. Μετά βγάζουμε το γαύρο χωρίς να τον πλύνουμε και τον τοποθετούμε σε σκεύος πάλι με τη σειρά σκεπάζοντάς τον με σκόρδο, μαϊντανό και λάδι. Διατηρείται στο ψυγείο για 10 ημέρες.

Ραβανί

(συνταγή της μάνας μας, 1950)

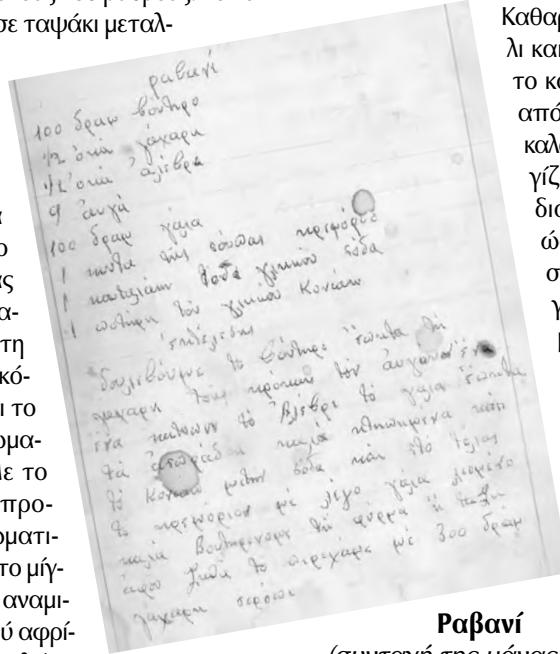
Υλικά:

100 δρ. (130 γρ.) βούτυρο • 1/2 οκά (650 γρ.) ζάχαρη • 1/2 οκά (650 γρ.) αλεύρι • 9 αυγά • 100 δρ. (130 γρ.) γάλα • 1 κ.σ. κρεμόριο • 1 κ.σ. σόδα • 1 ποτηράκι κονιάκ

Εκτέλεση:

Δουλεύουμε το βούτυρο, έπειτα τη ζάχαρη, τους κρόκους των αυγών, ένα-ένα, κατόπιν το αλεύρι, το γάλα, έπειτα τα ασπράδια, καλά χτυπημένα, το κονιάκ με τη σόδα και τέλος το κρεμόριο με λίγο γάλα λιωμένο καλά. Βουτυρώνουμε τη φόρμα ή το ταψί. Αφού ψηθεί το περιχύνουμε σορόπι (300 δρ. - 400 γρ.- ζάχαρη).

Σημ. Η συνταγή, δεκαετίας του '50, φυσικά δεν αναφέρει βαθμούς ψησίματος. Η μασίνα ήθελε μαστοριά...

ΕΠΙΛΟΓΕΣ από τον Τύπο της Αλεξανδρούπολης

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΘΡΑΚΗ

10.1.2012 Ανάπλωση του αρχαίου Θεάτρου της Μαρώνειας και έργα συντήρησης στο Ιερό του Διονύσου μέσω του ΕΣΠΑ Ανατ. Μακεδονίας - Θράκης. Οι εργασίες θα αναπλάσουν και θα αναδείξουν ένα από τα σπουδαιότερα μνημεία της περιφέρειας Ανατ. Μ.Θ. το μοναδικό στη Θράκη σωζόμενο αρχαίο θέατρο, αλλά και το σπάνιο μνημείο του Ιερού του θεού Διονύσου σε παρακείμενο χώρο.

10.1.2012 Αρμένικα κάλαντα στο Δήμαρχο και στο Μητροπολίτη, από την χορωδία της Αρμενικής κοινότητος Αλεξανδρούπολης, η οποία τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί σημαντικά και αποτελεί πλέον αναπόσπαστο κομμάτι της τοπικής κοινωνίας με μέλη ιδιαίτερα δραστήρια και παραγωγικά.

1.2.2012 GRECOTEL ASTIR. Ένα “στολίδι” για την Αλεξανδρούπολη με πλούσια ιστορία, είναι και πάλι σε λειτουργία. Πρόκειται για το ξενοδοχείο “Grecotel Astir”, πρώην “Μοτέλ Αστήρ”, που ανακαινίστηκε από τον Όμιλο Δασκαλαντωνάκη. Θα έχει 111 δωμάτια, σουίτες και μεζονέτες, διακοσμημένες με μοναδική αισθητική.

3.2.2012 Παραβίαση της ευρωπαϊκής και διεθνούς νομοθεσίας συνιστά η συνεχιζόμενη εφαρμογή του εθιμικού

ισλαμικού δικαίου (σαρία) στη Θράκη. Το θέμα είχε τεθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με ερώτηση του Ευρωβουλευτή Μ. Τρεμόπουλου των Οικολόγων Πρασίνων (18/1/2010), στην οποία υπογραμμίζοταν μεταξύ άλλων ότι η σαρία θεσμοθετεί την ανισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και σε αρκετές περιπτώσεις παραβιάζει και τα δικαιώματα των παιδιών.

3.2.2012 Δημιουργείται χώρος προσευχής των Μουσουλμάνων στο Νοσοκομείο Αλεξανδρούπολης. Τη δυνατότητα πνευματικής στήριξης στους μουσουλμάνους συμπολίτες μας αποφάσισε να δώσει το διοικητικό συμβούλιο του Π.Γ.Ν.Α. δημιουργώντας χώρο εντός του Νοσοκομείου, τον οποίο θα διαμορφώσει σε χώρο λατρείας μουσουλμανικής θρησκείας.

9.2.2012 Συγκέντρωση ρουχισμού και κλινοσκεπασμάτων. Με πρωτοβουλία των ραδιοφωνικών σταθμών “ΣΚΑΪ 100,3” και “ΘΡΑΚΗ FM” - Πρώτη δράση την Κυριακή 12 Φεβρουαρίου στις εκκλησίες της Αλεξανδρούπολης, Ορεστιάδος, Διδυμοτείχου, Κομοτηνής κ.λπ.

10.2.2012 Ρωσική τράπεζα σχεδιάζει εγκατάσταση στην Αλεξανδρούπολη. Πρόσφατα στέλεχός της επισκέφθηκε την πρωτεύουσα του Έβρου, συνάντησε φορείς και τους εξέθεσε την επιθυμία να ανοίξει Υποκατάστημα στον Έβρο, λαμβάνοντας υπόψιν τις αναπτυξιακές δυνατότητες της περιοχής, το θετικό φιλορωσικό κλίμα που υπάρχει και βέβαια την επέκτασή της στην Ελλάδα. Να σημειώσουμε πως η BANK KEDR, που ιδρύθηκε το 1991 στην περιοχή της Σιβηρίας, είναι η μοναδική Ρωσική Τράπεζα που λειτουργεί στην Ελλάδα με ένα υποκατάστημα στην Αθήνα.

11.2.2012 Φράχτης και τάφρος θωρακίζουν τον Έβρο. Ο φράχτης, μήκους 12 χλμ., καλύπτει τα σύνο-

Επιμέλεια: Υβόννη Δαΐδου

ρα με την Τουρκία, στο έδαφος που διαθέτει αυτή δυτικά του Έβρου. Το έργο είναι πολλαπλής χρήσης και αυξάνει την αμυντική μας ικανότητα, ενώ παράλληλα δημιουργεί οφέλη κοινωνικού χαρακτήρα. Η χωρητικότητα των 27.230.000 κ.μ. νερού το καθιστούν βασικό ταμειυτήρα νερού για την άρδευση της περιοχής, αλλά λειτουργεί και ως αντιπλημμυρικό έργο. Επίσης θα δώσει τη δυνατότητα ανάπτυξης υποδομών ήπιας αναψυχής (κωπηλασία, canoe kayak κ.ά.) στην περιοχή.

15.2.2012 Κλιμακώση προκλήσεων “Τούρκων” της Θράκης. Το Προξενείο Κομοτηνής, εόρτασε την 24η επέτειο της “Ημέρας Μνήμης Εθνικής Αντίστασης” για τα επεισόδια του ξεσηκωμού των Μουσουλμάνων στις 29 Ιανουαρίου 1988. Στόχος η Κοσσοβοποίηση της Θράκης.

17.2.2012 Δεν υπάρχουν... 7.000 ευρώ για το περιπολικό σκάφος; Το πλωτό του Λιμεναρχείου Αλεξανδρούπολης, παραμένει ακινητοποιημένο εδώ και 15 ολόκληρους μήνες. Γιατί αφήνουμε χωρίς έλεγχο τα θαλάσσια σύνορά μας;

24.2.2012 Κίνηση ανθρωπιάς από δύο σχολεία του Καιμακλίου Λευκωσίας. Συγκινησιακή ήταν η στρμόσφαιρα στο 2ο Δημοτικό Σχολείο Αλεξανδρούπολης, με την παράδοση υλικών αγαθών για το κοινωνικό παντοπωλείου του Δήμου, από το Ιο και 2ο Δημοτικό Σχολείο Καιμακλίου Λευκωσίας. Μαθητές, γονείς και δάσκαλοι συγκέντρωσαν ένα αξιόλογο χρηματικό ποσό, το οποίο διέθεσαν μάλιστα στην αγορά της Αλεξανδρούπολης για να αγοραστούν αγαθά που θα γεμίσουν τα ράφια του κοινωνικού παντοπωλείου.

1.3.2012 Περήφανη η Αλεξανδρούπολη. Στις 25/2 πραγματοποιήθηκε στη Φρανκφούρτη Γερμανίας το Διεθνές κολυμβητικό meeting ΑμεΑ DARMSTADT 2012 με τη συμμετοχή 41 ομάδων και 507 συμμετοχών από 4 χώρες. Ο κολυμβητής του Ο.Φ.Θ.Α. (και του Ηρόδικου για τα ΑμεΑ) Δημοσθένης Μιχαλεντζάκης, 14 ετών, κέρδισε 6 χρυσά μετάλλια, ένα ασημένιο και ένα χάλκινο σε διάφορες κατηγορίες και κατέρριψε δύο πανελλήνια ρεκόρ κατηγορίας ανδρών. Ο εξαίρετος αθλητής αφήνει μεγάλες υποσχέσεις για το μέλλον.

To νέο Grecotel Astir

1.3.2012 Στα χέρια των Ινδών η "ΣΕΚΑΠ". Ο πανίσχυρος Ινδικός επιχειρηματικός κολοσσός BBM Bommidala Group που δραστηριοποιείται, πέραν του χώρου των τσιγάρων, και σε πολλούς άλλους τομείς (φωτοβολταϊκά, φαρμακοβιομηχανία, τρόφιμα κ.ά.), εξαγόρασε την ελληνική βιομηχανία που βρισκόταν μία ανάσα από το χείλος της οικονομικής κατάρρευσης. Οι Ινδοί θα καταβάλουν το ποσό των 25,4 εκατ. ευρώ στην Αγροτική Τράπεζα, το οποίο καλύπτει την αξία μετοχών και τις τραπεζικές υποχρεώσεις της ΣΕΚΑΠ.

6.3.2012 Μονάδα ηλεκτροπαραγωγής από βιομάζα στο Σουφλί. Προχώρουν οι διαδικασίες από την Εταιρεία "Ελληνικά Πετρέλαια - Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας Α.Ε." Το 2013 θα ολοκληρωθεί η μονάδα. Θα λειτουργεί με υπολείμματα από καλλιέργειες καλαμποκιού, βαμβακιού, αγριοαγκινάρες και άλλα ενεργειακά φυτά. Θα δημιουργηθούν 50 θέσεις εργασίας.

Γ Ν Ω Μ Η

6.3.2012 Τοπίο φτώχειας για αγορά και καταναλωτές. Κοντά στο μισό μειώθηκε ο τζίρος των εμπορικών καταστημάτων του Έβρου, παρά τις μεγάλες εκπτώσεις. «Χρειάζεται ρύθμιση χρεών για όλους», λέει ο πρόεδρος του Εμπορικού Συλλόγου Αλεξανδρούπολης.

6.3.2012 Στην ουρά για ρύθμιση χρεών. Καταθέτουν σωρηδόν αιτήσεις στην Εφορία για απαλλαγή από το χαράτσι της ΔΕΗ και για ρύθμιση οφειλών μέσω δόσεων. «Ο κόσμος έχει αγωνία και ζητά να ξεπληρώσει τις οφειλές του με ευνοϊκότερους τρόπους», λέει η προϊσταμένη της ΔΟΥ Αλεξανδρούπολης.

8.3.2012 Αντίδραση στο fast track. Συλλαλητήριο εναντίον της εξόρυξης χρυσού πραγματοποιήθηκε στην Αλεξανδρούπολη. Μέσα από πανό και συνθήματα οι συμμετέχοντες φορείς, μαθητές, φοιτητές και πολίτες κάθε ηλικίας, από τον Έβρο ως το Κιλκίς και από τη Χαλκιδική ως τη γειτονική Βουλγαρία, διαδήλωσαν ενάντια στην επένδυση και στα κυβερνητικά σχέδια που οργανώνονται «για εμάς, χωρίς εμάς».

8.3.2012 Αυξημένα τα περιστατικά παράνομης υλοτομίας στον βόρειο Έβρο. Τα κρούσματα σημειώνουν ανησυχητική αύξη-

ση. Αναζητείται τρόπος να μπει «φρένο», λέει το Δασαρχείο Διδυμοτείχου που έχει την ευθύνη ελέγχου της περιοχής.

8.3.2012 Εξαιρετική εμφάνιση της ομάδας ιστιοπλοΐας του ΝΟΑ. Στο Open Cup Tekirdag 2012, στις 3-4 Μαρτίου 2012, η νεανική ομάδα Optimist και Laser είχαν μια εξαιρετική εμφάνιση. Ο ΝΟΑ συμμετείχε για πρώτη φορά σε αγώνα στην Τουρκία, ανοίγοντας ένα νέο κεφάλαιο στις διεθνείς αθλητικές του σκέσεις.

14.3.2012 Επιδημία κλοπών σε πόλεις και χωριά. Αυξάνεται η εισερχόμενη και ντόπια εγκληματικότητα. Ανησυχητικά είναι τα στοιχεία που παρουσιάζονται. Σε εγρήγορση οι αστυνομικές αρχές. Ο Αστυνομικός Διευθυντής Αλεξανδρούπολης Ιωακείμ Τσουκνάδης υπογραμμίζει: «Το προφίλ των δραστών αλλάζει και στη δική μας περιοχή».

21.3.2012 Το πρώτο τρίμηνο του 2013 το υγροποιημένο αέριο στην Αλεξανδρούπολη. Ο Διευθυντής Ανάπτυξης του Ομίλου Κοπελούζου μίλησε από τον Έβρο για την φιλόδοξη επένδυση, αλλά ο Χρήστος Δήμας, Διευθυντής του Ελληνικού τμήματος της Trans-Balkan Pipeline, απαντώντας σε σχετική ερώτηση της EPA δήλωσε: «Εάν δεν λυθεί το πολιτικό πρόβλημα, δεν μπορούμε να συζητάμε για τα αντισταθμιστικά του πετρελαιαγωγού Μπουργάς - Αλεξανδρούπολης.

21.3.2012 Θεραπεία θανατηφόρων παθήσεων του πνεύμονα με βλαστοκύτταρα. Παγκοσμίως πρωτοπόρα τεχνική που αναπτύχθηκε από την Πνευμονολογική Κλινική του Δημοκρίτειου Πανε-

πιστήμιου Θράκης. Ανακοινώσεις στο Ιο Πνευμονολογικό Συμπόσιο στην Αλεξανδρούπολη. Τι συζητήθηκε για τις σπάνιες παθήσεις και τα ορφανά φάρμακα.

23.3.2012 «Ναυάγησε» η προσπάθεια απόκτησης της «Θράκης Α.Ε.» από τον Δήμο. Όπως ανακοίνωσε ο Δήμαρχος Βαγγέλης Λαμπάκης, κατά τη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου, οι τράπεζες που χειρίζονται την υπόθεση δεν έκαναν αποδεκτή την προσφορά του Δήμου, η οποία ήταν και η μεγαλύτερη, ύψους 1,9 εκατ. ευρώ. Έτσι ακυρώνεται η σκέψη για τη λειτουργία της ως δημοτικά σφαγεία.

24.3.2012 2ο Ανταλλακτικό παζάρι διοργανώνεται σήμερα, 24/3, από την Ανοικτή Συνέλευση Αλεξανδρούπολης, στο ισόγειο του Εργατικού Κέντρου. Στόχος η δημιουργία δικτύου αλληλεγγύης και συντροφικότητας.

28.3.2012 6.000 αιτήσεις για δωρεάν τρόφιμα κατατέθηκαν από πολίτες της Αλεξανδρούπολης ώστε να λάβουν δωρεάν τρόφιμα από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο προγράμματος που υλοποιεί ο Δήμος, όταν οι περσινές αιτήσεις μόλις και μετά βίας ξεπερνούσαν τις 1.000. Τον Νοέμβριο αναμένονται τα τρόφιμα για τους δικαιούχους.

29.3.2012 Ρεκόρ για... Γκίνες από Δαλακούρα - Κουμεντάκη. Τα δύο αστέρια του Εθνικού και του Ελληνικού βόλεϊ ολοκλήρωσαν ένα μίνι αγωνιστικό Γολγοθά. Αγωνιζόμενοι σε 7 αγώνες, μέσα σε 8 ημέρες, επέτυχαν ισάριθμες νίκες, σε λιγότερες από 48 ώρες.

Από τη διαδήλωση εναντίον των χρυσωρυχείων

Μνήμες & πρόσωπα

Γάμοι και αρραβώνες 1940-1960

Η νύφη Ευανθία Δουκίδη στο πλευρό του έμπορου από την Ορεστιάδα Νίκου Καφετζή. Στο πρόσωπό της ζωγραφίζεται η λύπη που θα εγκατέλειπε την αγαπημένη της πατρίδα (!) Μάκρη και την οικογένειά της! Ήταν τόσο μακριά η Ορεστιάδα!

Οι γονείς της Δώρας Κότσωνη,
Χρήστος Κότσωνης και Σουλάνα
Ιακωβίδου με τον κουμπάρο.

Το νυφικό διά χειρός της
μοδίστρας υψηλής ραπτικής
Ελένης Μπιτάδου και το
κοστούμι του γαμπρού στο
ραφείο Παπουτσέλη.

Το παρανυφάκι, σαν από πίνακα
της Αναγέννησης, είναι η
Αγγελικούλα, κόρη του Θανάση
Κριτού. (Φωτο Δαιδής)
(Αρχείο Δώρας Κότσωνη)

*Ο Κος & ή Κα ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΟΤΣΩΝΗ

&

*Ο Κος & ή Κα ΙΩΑΝΝΟΥ ΙΑΚΩΒΙΔΟΥ

Θὰ θεωρήσουν ταμίγι των νί παρενεδήτε μετά της άξο-
τάμου οικογενείς σας εἰς τοὺς γάμους τῶν τέκνων των

ΧΡΗΣΤΟΥ & ΣΟΥΛΑΝΑΣ

τελεσθησαμένους τὴν Κυριακὴν 8ην Φεβρουαρίου 1953
και ὥραν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἅγιον Νικολάου.

*ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ Φεδρουάριος 1953

Σταύρος
Κυβόπουλος
και Βενετία
Παπαλάσκαρη

6/1/1938
Κωνσταντίνος
Νικ. Ραχμανίδης
και Αναστασία
Νικ. Χατζηπέτρου

Μνήμες & πρόσωπα

Ευτυχισμένα μωρά πριν την κατοχή

Η Ρηνούλα (Γιαννικάη-Μαγιάφα) στην ...πασαρέλα του Παναγιώτου.

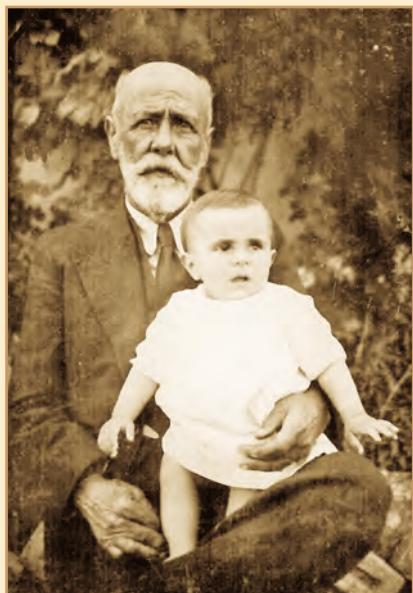
Η Ρηνούλα στα σκαλιά του σπιτιού της που ακόμα σώζονται.

Η Ραλλού (Ζαρκάδη) σ' ένα παγκάκι του Εθνικού Κήπου

Η σελίδες αυτές είναι μια πρόσκληση-πρόκληση.
Στείλτε μας φωτογραφίες από το οικογενειακό σας αρχείο, σε ενότητες (π.χ. σχολική ζωή, εκδρομές, σημαντικά γεγονότα της κοινωνικής και πνευματικής ζωής της πόλης κ.ά.).
Οι φωτογραφίες γράφουν ιστορία.
Το θέμα της επόμενης θα είναι
“Μωρών συνέχεια... και μετά το '40”.

Επιμέλεια: Π. Τσιακίρης

1937-1999. Γεώργιος Τσινταράκης (αδελφός Ελευθερίου Τσινταράκη, φαρμακοποιού) με τον παππού του Γεώργιο Τσινταράκη.

Η Άρτεμη (Τουφεξή-Ξεντίδου), η Ξανθούλα (Γκανά) και η Φανή (Μανίκα-Πουλουκτσή)
Αρχείο Φανής Μανίκα-Πουλουκτσή

Αδελφοί τῆς Επανίστας τῶν Φιλικῶν.

Ερθεσε τέλος πάντων ή ποδημένη δεσμή λαμπρή σιγμή! Έδη ό σκοπός τώρα πρό κρατερούς μας και αγριών, έκτιλλος τελική σήμερον! Μέχριτην έταπερικής γης ο πρώτος σπόρος της άλυτεγίας μας! Ή φτιακή! Επανίστας θέλει διαμετέντει καὶ αιωνίως τὸ μόνον γερέον σύνθημα τῆς εὐδαιμονίας μας! Στοιχία μη συντείχισο, θέλεβοτε τὴ ὁ καθαρός πατριατικός δύνασις. Άπο σᾶς ἐλπίζω καὶ μεγαλύτερος εἰς τὴν ἀνίσταντην τώρα η Ἑλλάς! Καὶ δικαῖος· διότε ἀδιάμονας ἀπίδας ἔθνοιστε τὸ πάν, τι δὲν θέλετε πράξεις τώρα, διτε οἱ φαλινοὶ σέσηρι τῆς ίδειθείας μοις Παρρυψ; "Ἄρετε λειπόν, οὐ εἰδέχοντο, ουνδράδρωπον, εἰς ἄπλα, κρήματα, πολὺ ἀνθίματα ἔθνητα, οὐ δὲ μεταγνώσκων γενοῖσι θέλουντο γειτονεῖσας καὶ θέλουν τὰς εὐρωτταῖς αὖς τοὺς Περιτατεις τῆς εὐδαιμονίας τωρ

Αλέξανδρος Τυφλόντης.

γενικός ἐπίτροπος τῆς αἱρῆς.

Ιάσιον. Τρ' 24^η. Φεβρουαρίου 1821.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΦΥΧΑΓΩΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΥΓΓΡΟΥ 137 (5ος όροφος) - Τ.Κ. 17121 Ν. ΣΜΥΡΝΗ - ΤΗΛ. 210 3215354